

Посібник з вивчення Біблії в Суботній школі
(січень, лютий, березень 2026 року)

ОБ'ЄДНАННЯ НЕБА І ЗЕМЛІ

ХРИСТОС У ПОСЛАННЯХ ДО ФИЛИП'ЯН І КОЛОСЯН

Клінтон Вален

ЗМІСТ

Вступ. Об'єднання Неба і Землі	2
Урок 1. Переслідувані, але не залишені	5
Урок 2. Підстави для подяки і молитви	14
Урок 3. Життя і смерть	23
Урок 4. Єдність через покірність	32
Урок 5. Сяяти, мов світила вночі	41
Урок 6. Покладаючись на Христа	51
Урок 7. Небесне громадянство	60
Урок 8. Першість Христа	70
Урок 9. Примирення і надія	80
Урок 10. Повнота в Христі	89
Урок 11. Жити із Христом	98
Урок 12. Жити одне з одним	108
Урок 13. «Сповнені всією Божою волею»	118

ОБ'ЄДНАННЯ НЕБА І ЗЕМЛІ

Подумайте про найважчу роботу, яку ви будь-коли виконували. Чому вона була такою важкою? Через очікування, через відведений на цю роботу час, чи через те й інше? Можливо, причиною було ваше ставлення до завдання? Або люди, з якими ви працювали? А може, просто через відчуття неспроможності колись досягти успіху?

Подумайте про мету Плану спасіння: об'єднання Неба і Землі. Звучить неможливо? З людського погляду, це безперечно так. Однак незадовго до Свого вознесіння на Небо Ісус дав апостолам, здавалося б, нездійсненне доручення: «Тож ідіть і навчіть усі народи, хрестячи їх в Ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа, навчаючи їх зберігати все, що Я заповів вам» (Матв. 28:19, 20).

Ісус послав апостола Павла до язичників, щоб виконати таке, на перший погляд, нездійсненне завдання: «Відкрити їм очі, щоб вони повернулися від темряви до світла та від влади сатани до Бога, щоб одержали вони прощення гріхів і спадок між освяченими вірою в Мене» (Дії 26:18).

Хтось лише розвів би руками, якби йому доручили таку роботу. Однак ми не повинні забувати про обітницю, які Ісус дав для обох цих випадків. Звертаючись до апостолів, Він додав: «І ось Я з вами по всі дні аж до кінця віку» (Матв. 28:20). А Павлові Ісус сказав: «Бо на те Я і з'явився тобі, щоби зробити тебе служителем і свідком того, що ти бачив, і того, що Я покажу тобі» (Дії 26:16).

Отже, як бачимо, Ісус дає нездійсненні для людини завдання, але для виконання цих завдань ми маємо покласти на Нього, а не на себе. Він ніколи не доручає нам роботу, не давши сили для її виконання. «Коли людська воля співпрацює з Божою, вона стає всемогутньою. Усе, що необхідно зробити за Його повелінням, може бути здійснене Його силою. Усі Його повеління містять силу для їх виконання» (Е. Уайт. Наочні уроки Христа. С. 333).

Неймовірно, однак на той час, коли Павло писав до колосян, Блага вістка була «проповідувана між усім творінням, котре є під небом» (Колос. 1:23). Звичайно, не всі її прийняли. Утім, уважно розглянувши Господні доручення учням (див. Матв. 28:18–20) та апостолові Павлу, ми зрозуміємо: Ісус ніколи не обіцяв, що всі стануть учнями або що всі навернуться. Євангеліє буде «проповідуватися по всьому світі *на свідчення* всім народам, — і тоді прийде кінець» (Матв. 24:14, курсив додано). Яким має бути це свідчення? У який спосіб цього можна досягти?

У поточному кварталі ми вивчатимемо Послання Павла до филип'ян і колосян. Між ними існують важливі подібності. Насамперед вони відкривають Христа — єдиного, Хто може об'єднати Небо і Землю. Він є тією драбиною, що сягала від землі до неба, яку бачив Яків (див. Бут. 28:12; пор. Івана 1:51). Як Син людський, Він викупив нас від гріха; як Син Божий, Він заступається за нас.

Вивчаючи згадані Послання Павла, ми розкриємо ці обидві особливості Ісуса. Ми розглянемо деякі з найбільш піднесених висловлювань про Божественність Христа і Його самопожертву задля нашого спасіння. Ми побачимо, як Павло, навіть перебуваючи у в'язниці, бореться з проблемами в одній церкві, яку сам заснував (у Филипах), та в другій, яку ніколи особисто не відвідував (Колоси). Зв'язки, які Павло встановив у тогочасній «усесвітній Церкві», дозволили йому відповідати на виклики навіть із римської в'язниці. Він знав, що

в нього мало часу, тож зробив усе можливе, аби наблизити ці церкви до Неба й одну до одної. Діючи так, він показує нам, як Божа Церква сьогодні може об'єднатися з Небом, щоб виконати останнє доручення, яке записане в Об'явленні 14 і яке ми називаємо «Триангельською вісткою».

Клінтон Вален, доктор філософії, помічник директора Інституту біблійних досліджень Генеральної Конференції. Спеціалізується на Новому Завіті, герменевтиці й історії Церкви адвентистів сьомого дня. Жив і працював у Німеччині, Новій Зеландії, Росії, Великій Британії та на Філіппінах. Він і його дружина Джина мають двох дорослих дітей, невістку та двох онуків.

ПЕРЕСЛІДУВАНІ, АЛЕ НЕ ЗАЛИШЕНІ

Біблійні тексти для дослідження:

Ефес. 3:1; 2 Кор. 4:7–12; Дії 9:16; Филм. 15, 16; Колос. 4:9;
Филп. 1:1–3; Колос. 1:1, 2.

Пам'ятний вірш:

«Радійте завжди в Господі; і ще раз кажу: радійте!» (Филп. 4:4).

Ув'язнений за фальшивими звинуваченнями, адвентистський пастор провів за ґратами майже два роки. Хоча спочатку він почувався дуже розгубленим, але потім усвідомив, що в'язниця була його Богом даним полем місії. Коли інші ув'язнені дізналися, що він пастор, то попросили його проповідувати. І він проповідував, а також роздавав літературу. Він навіть хрестив в'язнів та проводив служіння Вечері. «Іноді, — зізнався він, — було важко служити у в'язниці, але була й радість, особливо коли бачиш відповідь на молитви і зміни в житті людей».

Послання до филип'ян і колосяян Павло писав із в'язниці (див. Филп. 1:7; Колос. 4:3). Власне в самих Филипах, після того як Павла і Силу несправедливо звинуватили, в'язничний сторож забив «їхні ноги в колодки» (Дії 16:24). Опівночі вони, «молячись, співом прославляли Бога, а в'язні слухали їх» (вірш 25). Ці учні Христа справді вміли «завжди радіти».

Цього тижня ми розглянемо обставини, з якими зіткнувся Павло. Він бачив вищу мету в подіях, які відбувалися з ним, і, можливо, ми

зможемо навчитися від нього також радіти, коли самі стикаємося з випробуваннями.

Неділя, 28 грудня

ПАВЛО, В'ЯЗЕНЬ ІСУСА ХРИСТА

Послання до филип'ян і колосян називаються в'язничними посланнями, оскільки вони були написані Павлом у в'язниці (так само й Послання до ефесян і до Филимона). Більшість коментаторів вважає, що Павло написав їх під час перебування в Римі, приблизно в 60–62 рр. н. е. (див. Дії 28:16).

Прочитайте тексти Ефес. 3:1 і Филм. 1. Що особливого в тому, як Павло характеризує своє ув'язнення?

Павло присвятив своє життя служінню Ісусові Христу. Якщо це служіння передбачає ув'язнення, він готовий і до цього. Апостол називає себе «послом у кайданах» (Ефес. 6:20). Він здійснював місіонерські подорожі, засновуючи церкви та навчаючи працівників для Господа. Павло міг би запитувати: «Чому я тут, адже міг би зробити значно більше без цих кайданів?» Його знову було ув'язнено пізніше, коли він писав Друге Послання до Тимофія. Отже, щонайменше п'ять книг Нового Завіту були написані ним у в'язниці.

У жодному з в'язничних послань Павло не згадує, де саме його ув'язнено; дослідники вважають, що це могло статися в Ефесі або в Кесарії. Утім, немає жодних біблійних підтверджень того, що Павла будь-коли ув'язнювали в Ефесі. Кесарія — більш імовірне місце ув'язнення, хоч на той час жодної очевидної загрози для життя Павла не було. Проте на момент написання Послання до филип'ян така загроза точно існувала (див. Филп. 1:20; 2:17).

У цьому Посланні містяться деякі інші підказки щодо місцезнаходження Павла під час його ув'язнення. Спочатку це був *преторій*. Це слово може стосуватися офіційної резиденції правителя провінції, як-от резиденції в Єрусалимі, де Пилат допитував Ісуса (див. Матв.

27:27; Івана 18:33), або в Кесарії, де був ув'язнений Павло (див. Дії 23:35). Однак Павло явно використовує цей термін не щодо місця, а щодо людей. Він каже, що Євангеліє стало відоме «в усьому преторію» (Филп. 1:13), маючи на увазі близько 9000 елітних солдатів у Римі, які захищали імператора й охороняли його в'язнів.

Павло також передає вітання від віруючих, «які з дому кесаря» (Филп. 4:22). Це свідчить про те, що Павло був ув'язнений у Римі та спілкувався з людьми, які служили імператорському дому.

Як нам навчитися максимально використовувати будь-яку складну ситуацію, у якій ми опинилися? Чому це не завжди легко зробити?

Понеділок, 29 грудня

ПАВЛО В КАЙДАНАХ

Перебуваючи в Македонії, Павло згадує свої численні ув'язнення (див. 2 Кор. 6:5; 11:23; 7:5). Перший записаний випадок стався у Филипах (див. Дії 16:16–24). Пізніше апостола ненадовго ув'язнили в Єрусалимі, а потім перевели до в'язниці в Кесарії.

В іншому місці (у Посланні до Филімона) Павло згадує, що був «у кайданах» (Филм. 10, 13). Перебуваючи під домашнім арештом у Римі, він був прикутий до елітного римського солдата. Один християнин (початок II ст.) на ім'я Ігнатій, який був закутий у такий самий спосіб, описував, що солдати поводитися, як «дикі звірі... котрі ставали тільки гіршими, коли до них добре ставилися» (*The Apostolic Fathers*. Ed. by Michael W. Holmes (Grand Rapids, MI: Baker Academic. 2007). P. 231).

Прочитайте уривок 2 Кор. 4:7–12. Що ці тексти відкривають про те, як Павло зміг витримати свої численні випробування? На чому було зосереджене його життя?

Яким би важким не було життя, Павло міг бачити його світлу сторону, і це додавало йому відваги, аби витримувати напругу. Попри всі можливі напади сатани, апостол знав, що перебуває під захистом Господа.

Прочитайте 2 Кор. 6:3–7. Які духовні ресурси мав Павло для подолання цих труднощів?

Часом ми спокушувані дивитися на наші обставини, наші слабкості чи минулі невдачі і падати духом. Саме в такі моменти нам слід пам'ятати про всі неймовірні засоби, які Бог забезпечив для нашого успіху в боротьбі зі злом. Один з найважливіших засобів — Біблія, «Слово істини», адже завдяки їй ми можемо навчатися на помилках інших людей, а також дізнаватися, як вони досягали успіху. Крім того, Святий Дух «робить ефективним те, що було здійснено Викупителем світу. Саме Дух очищає серце. Через Нього віруючий стає учасником Божественної природи. Христос дав Свого Духа як Божественну силу для перемоги над усіма успадкованими й набутими нахилами людини до зла і для того, щоб закарбувати власний характер у Своїй Церкві» (Е. Уайт. Бажання віків. С. 671).

У який спосіб ми — і рядові члени Церкви, і служителі — можемо завжди виявляти «себе як слуги Бога» (2 Кор. 6:4)? Що це означає?

Вівторок, 30 грудня

ПАВЛО У ФИЛИПАХ

Під час другої місіонерської подорожі Павла, незабаром після того, як до команди приєднався Тимофій, Святий Дух заборонив їм продовжувати подорож Малою Азією (див. Дії 16:6). Отож у нічному видінні Павло побачив чоловіка, котрий благав його: «Прийди до Македонії, допоможи нам» (вірш 9). Тоді вони, вирішивши негайно

вирушити до найближчого морського порту Македонії, відпливли із Троади через Егейське море до Неаполя на європейському континенті. Однак, замість проповідувати в Неаполі, Павло, Сила, Тимофій і Лука (котрі приєдналися до них у Троаді, на що вказує використання займенника «ми» у вірші 11), попрямували до міста Филипи.

У своїй євангелізаційній діяльності Павло завжди мислив стратегічно. Филипи — це перше місто-колонія в тій частині Македонії (див. вірш 12, переклад І. Огієнка). Фактично це було одне з найпочесніших міст Римської імперії, яке мало статус *Ius Italicum* — найвищу відзнаку, доступну для міста. Його громадяни користувалися такими самими привілеями, як і міста в Італії, зокрема звільнення від податку на землю і подушного податку, а кожен народжений у місті автоматично ставав римським громадянином. Місто також слугувало важливою зупинкою на Віа Егнатія — головній сухопутній дорозі, що з'єднувала Рим зі Сходом. Заснування важливої християнської спільноти давало їм змогу донести Євангеліє до багатьох інших сусідніх міст, зокрема Амфіполя, Аполонії, Солуня та Верії (див. Дії 17:1, 10).

Цікаво, що офіційною мовою у Филипах I століття була латина, про що свідчить переважання латинських написів. У тексті Филп. 4:15 Павло навіть звертається до місцевих християн, використовуючи латинську назву *Philippēsiōi*, імовірно, на знак визнання їхнього особливого римського статусу. Однак на ринку та в навколишніх містечках і великих містах користувалися грецькою, а також вона слугувала засобом поширення Євангелія. Лука описує, як Павло та його команда приєдналися до людей для молитви на березі річки, де на вернулася Лідія та її домашні (див. Дії 16:13–15). Завдяки власному бізнесу («продавщиця кармазину»), вона надавала найбільшу фінансову підтримку служінню апостола у Филипах. Перебування Павла й Сили у в'язниці сприяло наверненню цілої родини в'язничного сторожа.

Святий Дух знав, що Филипи будуть ідеальним плацдармом для поширення Євангелія в Європі, хоч і там відбуватимуться переслідування. Попри свою злу сутність, за певних обставин переслідування дозволяють Євангелію досягти тих людей, яких інакше не можна було б досягти.

Прочитайте текст Дії 9:16. Як цей текст допомагає нам зрозуміти деякі випробування Павла? Як він може допомогти нам збагнути також певні наші випробування?

Середа, 31 грудня

ПАВЛО І КОЛОСИ

У нас немає записів про те, що Павло коли-небудь відвідував Колоси, що також свідчить про ефективність його стратегії євангелізації. Першим, хто приніс Євангеліє в це місто, був Епафрас, мешканець Колос (див. Колос. 1:7; 4:12). Але як він навернувся? Найімовірніше, це сталося в середині 50-х років, коли Павло проповідував у сусідньому Ефесі й «усі, які жили в Азії, почули Господнє Слово» (Дії 19:10; пор. 20:31).

Книга Об'явлення свідчить, наскільки Євангеліє поширилося на цій території (див. Об'явл. 1:4). Найбільш вірогідним поясненням такого успіху, зокрема проповіді вістки в Колосах, можна вважати результат роботи навернених Павлом людей, котрі вперше почули звістку в Ефесі — найважливішому малоазійському портовому місті. Епафрас почув проповідь Павла в Ефесі, став одним із його співробітників та приніс Євангеліє до свого рідного міста Колос.

У самому місті, розташованому приблизно за дев'ять миль (близько 15 км) на південний схід від Лаодикії, лише нещодавно розпочалися розкопки. Тому нам відомо про нього менше, ніж про видатніші міста регіону. Проте ми знаємо, що «аж десять тисяч євреїв... жили в цій області Фіриї» (Arthur G. Patzia. *New International Biblical Commentary: Ephesians, Colossians, Philemon* (Peabody, MA: Hendrickson Publishers Inc., 1990). Vol. 10. P. 3). Викарбувані в Колосах монети вказують на те, що місцеві жителі, як і мешканці багатьох римських міст, поклонялися різноманітним богам. Безперечно, язичницькі звичаї та потужні культурні впливи ставали величезним випробуванням для тамтешніх християн. І не лише в євангелізації міста, але й у тому, аби просто залишатися вірними чистій євангельській вірі. Іншим видат-

ним християнином у Колосах був Филімон. Імовірно, він повернувся приблизно в той час, що й Епафрас.

Прочитайте тексти Филм. 15, 16 (див. також Колос. 4:9). До якого рішення щодо Онисима Павло м'яко спонукає Филімона?

Римський закон вимагав від Павла повернути Онисима Филімону, проте апостол звертається до серця й сумління Филімона як одновірця і закликає його ставитися до Онисима не як до раба, а як до брата (див. Филм. 16).

Хоч будь-яка форма рабства викликає в нас огиду і ми хотіли б, аби Павло засудив цю практику, як нам зрозуміти заклик Павла до Филімона? (Цікаво, що під час рабовласництва в Америці Еллен Уайт прямо закликала адвентистів не повертати рабів-утікачів їхнім господарям, хоч це суперечило тогочасному державному закону).

Четвер, 1 січня

ЦЕРКВИ У ФИЛИПАХ І КОЛОСАХ

Прочитайте тексти Филп. 1:1–3; Колос. 1:1, 2. Як апостол Павло описує церкви у Филипах і Колосах? Що означає такий опис?

Використовуючи типове для своїх послань привітання, Павло називає тамтешніх християн «святими». Це означає, що вони через хрещення відокремлені як особливий Божий народ, так само як ізраїльський народ через обрізання був відокремлений як «святий народ» (Вих. 19:5, 6; пор. 1 Петра 2:9, 10). (Це не має нічого спільного із традицією Римської церкви канонізувати людей як «святих».)

Крім того, привітання в обох посланнях містять цікаву паралель. Павло згадує всіх «з єпископами і дияконами» у Филипах (Филп. 1:1)

та «вірних у Христі братів» у Колосах (Кол. 1:2). Коли в Новому Завіті йдеться про «вірних братів», це означає, що вони здійснювали особливе служіння в Церкві (див. Ефес. 6:21; Колос. 4:7; 1 Петра 5:12). Отже, Павло звертається не лише до членів місцевих громад, а й до їхніх лідерів. Згадка про посади, докладніше описані в інших текстах (наприклад, 1 Тим. 3:1–12; Тита 1:5–9), свідчить про наявність і важливість організації від найбільш раннього періоду існування Церкви.

Навчання таких співробітників, як Тимофій та Епафрас, а також забезпечення місцевих церков лідерами, було пріоритетною справою для Павла, примножуючи його зусилля з євангелізації. Тобто, він застосовував стратегічний підхід і щодо навернення людей, і щодо їх утримання. Перші адвентисти наслідували новозавітну модель церковної організації, про що свідчить чимало статей у *Review & Herald* 1850-х років. Джеймс Уайт якось сказав: «Божественного порядку Нового Завіту достатньо, щоб організувати Церкву Христа. Якби знадобилося більше, то й це було б дано через натхнення» («Gospel Order». *The Advent Review, and Sabbath Herald*. Dec. 6, 1853. P. 173). Задовго до того, як Павло написав листи цим церквам, апостоли вже почали призначати служителів для церкви в Єрусалимі (див. Дії 6:1–6; 11:30), яка «мала бути зразком для інших територій, де вісники істини наvertsали душі до Євангелія» (Е. Уайт. Дії апостолів. С. 91).

Добре відомо, що Павло деколи використовував освічених помічників під час написання своїх послань. Наприклад, він згадує Тимофія як одного з адресантів (див. 2 Кор. 1:1; Филм. 1). Факт, що Павло продовжує використовувати займенник «я», а не «ми», свідчить про його авторитет як автора цих послань.

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

«Бог обрав вас для спасіння в освяченні Духа та вірою в істину (див. 2 Сол. 2:13). Тому стійте твердо... Якщо ви служите Богові вірно, то зіткнетеся з упередженням і спротивом; однак не піддавайтеся провокації, коли страждаєте несправедливо. Не відплачуйте тим самим. Міцно тримайтеся своєї непорочності в Ісусі Христі. Нехай ваше обличчя,

мов креміль, буде спрямоване до Неба. Дозвольте іншим говорити власні слова та діяти по-своєму; а вам слід наполегливо триматися лагідності і смирення Христа. Виконуйте свою працю з непохитною рішучістю, із чистим серцем, з усією своєю міццю й силою, спираючись на Божу руку. Можливо, ви ніколи не дізнаєтеся про справжню піднесену суть вашої роботи. Цінність свого буття ви можете виміряти лише життям, відданим задля вашого спасіння...

Для кожної душі, яка зростає в Христі, настануть часи серйозної тривалої боротьби; бо сили темряви рішуче налаштовані протистояти рухові вперед. Проте, шукаючи благодаті на хресті Христа, ми не можемо зазнати невдачі. Обітниці Викупителя такі: «Я тебе не покину і не відступлю від тебе!». «Я з вами по всі дні аж до кінця віку» (Е. Уайт. *The Youth's Instructor*. 9 лист. 1899 р.).

Запитання для обговорення:

1. Павла кілька разів ув'язнювали, причому завжди несправедливо. Як ви реагуєте, коли з вами поведуться несправедливо? Які біблійні обітниці можете пригадати для такої ситуації?
2. Тертуліан, ранній церковний лідер, сказав про переслідування християн такі слова: «Що частіше ви скоштуєте нас, то більше нас зростає; кров християн є насінням» (*Ante-Nicene Fathers*. Eds. by Alexander Roberts and James Donaldson (Peabody, MA: Hendrickson Publishers, Inc., 1999). Vol. 3. P. 55). Водночас місцями переслідування дуже заважали праці Церкви. Як ми можемо підтримати тих, хто зазнає переслідувань за віру?
3. Поміркуйте над пам'ятним текстом до уроку з огляду на труднощі, яких зазнав Павло. «Завжди радіти»? Що це означає? Як же нам виконати цю пораду? Особливо, якщо хтось, кого ви любите, захворів або помер; ви втрачаєте роботу або відчуваєте сильний фізичний біль. Можливо, ключ до розуміння цієї ідеї полягає у відповіді на запитання: «У Кому завжди радіти?» Тобто, незалежно від нашої ситуації, у Кому ми можемо завжди радіти?

ПІДСТАВИ ДЛЯ ПОДЯКИ І МОЛИТВИ

Біблійні тексти для дослідження:

Филп. 1:1–18; 1 Кор. 13:1–8; Єрем. 17:9; Колос. 1:1–12; 1 Петра 1:4; Псал. 119:105; Ісаї 30:21.

Пам'ятний вірш:

«Я впевнений у тому, що Той, Хто розпочав у вас добре діло, завершить його до дня Ісуса Христа» (Филп. 1:6).

Павло цілеспрямовано починає свої Послання словами привітання й подяки. «Благодать вам і мир від Бога, нашого Отця, [і Господа Ісуса Христа]. Дякуємо Богові, Отцеві Господа нашого Ісуса Христа» (Колос. 1:2, 3).

Як і Павло, ми маємо за що дякувати Богові. Кожен з нас глибоко пережив Його благодать, яку навіть ангели не можуть збагнути. Те саме стосується Божого дару миру, що включає згоду з Господом та надію, яку дарує нам Його любов.

На людському рівні ми здатні виявляти вдячність іншим і сподіватися, що й люди оцінять учинене задля них. Батьки моляться, щоб їхні діти полюбили Бога і, якщо не зараз, то колись оцінили ті справжні жертви, на які вони пішли, аби дати їм найкраще виховання. Утім, ми, як люди, припускаємося багатьох помилок і навчаємося на них (принаймні так мало би бути).

Цього тижня ми розглянемо перші слова подяки й молитви апостола Павла в Посланнях до филип'ян і колосян, адже ці слова можуть збагатити і зміцнити молитовне життя кожного з нас.

Неділя, 4 січня

УЧАСТЬ У ПОШИРЕННІ ЄВАНГЕЛІЯ

Прочитайте Филп. 1:3–8. За що вдячний Павло? Як він підбадьорює филип'ян і чому це важливо?

Павло заснував церкву у Филипах, і ми зауважуємо, як тепло християнської співучасті пронизує його лист. Хоч їх розділяють сотні кілометрів, ув'язнений та прикутий Павло носить церкву та її членів у своєму серці; він тужить за ними в «сердечній любові Ісуса Христа» (Филп. 1:8) і дякує Богові за них. Подячна молитва Павла навіть дещо нагадує заступництво Ісуса за нас на Небі.

На нагруднику первосвященника було 12 каменів, які символізували 12 племен Ізраїля. Він мав носити народ «на своєму серці», тимчасом як заступався за них (Вих. 28:29). Незрівнянно більшою мірою Ісус Христос як наш Первосвященик у Небесній Святині носить перед Отцем імена Свого народу у власному серці.

Цікаво, що текст Филп. 1:3 звучить двозначно, підкреслюючи тісний зв'язок між Павлом і филип'янами. Зазвичай цей текст перекладають так, що Павло згадує про них у молитві. Проте ці слова також можуть стосуватися їхньої пам'яті про нього. У будь-якому разі, ці слова наголошують на тісній взаємності між ними, яку також підкреслює слово «участь» (грец. *койнонія*). Оскільки Павло брав участь у стражданнях Христа (див. Филп. 3:10, переклад І. Огієнка), филип'яни «брали участь» (грец. *сункойнонео*) у його стражданнях, а також фінансово підтримували служіння Павла (див. Филп. 4:14, 15). Ця взаємність, яка була «від першого дня і аж дотепер» (Филп. 1:5), спонукує його дякувати Богові за филип'ян та «з радістю» молитися за них (Филп. 1:4).

Цікаво, що Павло досить позитивно описує своє тюремне середовище як можливість діяти в «обороні та в утвердженні Євангелії» (Филп. 1:7). Використання ним цих двох юридичних термінів свідчить про те, що суд над ним неминучий, а також, що Павло активно залучає до Євангелія солдатів та відвідувачів. Оборона (грец. *апологія*) від обвинувачень та утвердження вічної істини надзвичайно важливі. Здається, Павло не так турбується про власне майбутнє, як про утвердження самого Євангелія. Незалежно від того, житиме він чи помре, апостол упевнений: Господь завершить «добре діло», яке розпочав у всіх, хто довіряє Йому (Филп. 1:6).

Як ви розумієте обітницю про те, що Бог завершить добре діло, яке розпочав у вас? Що це означає? Чи завершиться це діло до Другого приходу Христа?

Понеділок, 5 січня

МОЛИТОВНІ ПРОХАННЯ ПАВЛА

Кілька років тому один пастор говорив про молитви, зосереджені тільки на собі, собі, собі та своїх потребах і бажаннях. Він влучно охарактеризував їх, як «егоїстичні маленькі молитви», натомість Бог має на думці великі справи.

Прочитайте молитву Павла в Филп. 1:9–11. На чому вона зосереджена? Про що апостол турбується найбільше? Що це говорить нам про молитву?

Ця молитва складається із 43 грецьких слів, але містить у собі всі прохання Павла, які він викладає далі в Посланні. Це прохання про любов, пізнання, досвід, чистоту, бездоганність та праведність, отриману через Ісуса Христа. В основі цієї молитви, а також попередніх подячних висловлювань апостола, лежить істина про те, що

Церква — *одне ціле*. Молитва Павла повністю зосереджена на інших, на інтересах усієї Церкви та її благополуччі. Розгляньмо докладніше окремі елементи молитви:

Щоб любов усе більше і більше зростала. Павло молиться не просто про більшу любов, а про любов, скеровану в конкретному напрямку — «у пізнанні та в усякому досвіді» (вірш 9). Згадка про пізнання стосується не тільки розумових знань, але й передбачає пізнання духовного, чого можна набути лише через спілкування з Богом та вивчення Його Слова (див. Ефес. 1:17; 4:13; 1 Тим. 2:4).

Досвід. Апостол пояснює досвід, як здатність досліджувати все краще (розрізнити морально шкідливе), аби були «чисті й бездоганні» (вірш 10).

Бути чистими. Грецькою мовою це означає «оцінювати за сонячним світлом» та вказує на незаплямовану чистоту дій: «Усе, що роблять християни, має бути таким прозорим, як сонячне світло» (Е. Уайт. Відображаючи Христа. С. 71).

Бути бездоганними. Цей вираз означає не бути каменем спотикання, не говорити й не робити нічого, що заважало б людині повірити.

Праведність через Христа. Павло чимало пише на цю тему в Посланнях до римлян і галатів, а також докладно розповідає про це в розділі 3 Послання до филип'ян. Ми не маємо власної праведності, а отримуємо праведність лише через Христа.

Як наша любов може зростати «все більше і більше» (вірш 9)? Чому це так важливо для нашого християнського життя? (Див. також 1 Кор. 13:1–8.)

Вівторок, 6 січня

ЗАСТОСУВАННЯ ДУХОВНОЇ ПРОНИКЛИВОСТІ

Почувши про ув'язнення Павла, филип'яни засмутилися. Адже тепер його діяльність була дуже обмежена. Він не міг подорожувати, не міг проповідувати, відвідувати синагоги й навчати людей істин про Ісуса як Месію. Він більше не міг засновувати церкви. Филип'яни

послали Епафродита дізнатися про стан апостола, підбадьорити його та переконатися, що його фізичні потреби задовольняють.

Прочитайте Филп. 1:12–18. Як Павло ставився до свого ув'язнення? Які уроки ми можемо винести з його позиції, незважаючи на ті обставини, в яких він опинився?

Передана Павлом звістка, напевно, здивувала филип'ян. Він дивився на свої обставини іншими очима. Завдяки своїй духовній проникливості апостол сприймав своє ув'язнення як щось хороше. Воно зовсім не завадило його праці, натомість «ще більше пішло на користь Євангелію» (вірш 12). Тимчасом як інші бачили лише кайдани і ґрати, Павло вбачав у своїх римських варткових потенційні душі для Божого Царства. Він також помічав, що його ув'язнення потужно спонукало християн бути активнішими й рішучішими в поширенні Євангелія, сміливо проповідувати Христа без побоювань за наслідки.

Це важко збагнути, але декотрі справді думали, що зможуть отримати вигоду від ув'язнення Павла. Очевидно, такі люди вважали, що, коли апостол зникне з поля зору, вони самі та їхня проповідь Євангелія отримають більше уваги. Який яскравий, проте сумний приклад людського егоїзму навіть у Церкві! Як сказав Єремія задовго до Павла: «Серце людини лукаве понад усе і вкрай зіпсуте, — хто його може осягнути?» (Єрем. 17:9).

На щастя, сталося навпаки і вірні працівники почали ще більше ревно поширювати Євангеліє. Вони так сильно любили Павла, що звістка про його страждання за віру надихнула їх ще більше довіряти Господу та горливіше працювати для Нього. Це спонукало їх іти туди, куди раніше вони боялися йти, та говорити в таких ситуаціях, у яких раніше мовчали. Тому ще більше людей прийняло Христа й поширювало Євангеліє спасіння.

Який урок особисто ви винесли з власного негативного досвіду, що також принесло і певну користь? Проте як нам навчитися довіряти Богові навіть у тих випадках, коли користь неочевидна?

ПЛІД ЄВАНГЕЛІЯ

Стосунки Павла з колосянами відрізнялися від взаємин з віруючими у Филипах. Він зарахував їх до тих, котрі «не бачили мого тілесного обличчя» (Колос. 2:1). Однак апостол запевняв їх, як і филип'ян, що дякує Богові за них і «завжди» молиться за них.

Прочитайте Колос. 1:3–8. За які три речі Павло дякує Богові?

Тут Павло об'єднує три чесноти, про які згадує в інших місцях своїх посланнях: віру, надію й любов (див. 1 Кор. 13:13; 1 Сол. 1:3; 5:8). Зауважте, Павло не приписує ці заслуги колосянам. Він дякує Отцеві, оскільки ці якості належать до добрих і досконалих дарів, які ми отримуємо від Нього (див. Якова 1:17). Коли ми бачимо Божу любов до нас, це спрямовує нас до віри в Христа (див. Ефес. 2:4–8), і ми отримуємо надію на Небо. Петро називає ці чесноти нетлінною, непорочною і нев'янучою спадщиною, збереженою на Небі для нас (див. 1 Петра 1:4).

Павло також наголошує, що Євангеліє заслуговує довіри, оскільки ґрунтується на «слові істини». Це словосполучення Павло застосовує щодо натхненного Слова Божого і в інших своїх посланнях (див. 2 Кор. 6:7; 2 Тим. 2:15). На відміну від «людського слова», воно «діє» у віруючих (1 Сол. 2:13) та виконує Божу волю (Ісаї 55:11). Отже, коли ми проголошуємо Євангеліє, сила Господа виявляється через дію Святого Духа на серця слухачів і люди відгукуються. Євангеліє приносить плід, бо це «слово життя» (Филп. 2:16).

Напевно, найдивовижніше те, що Євангеліє поширилося за такий короткий проміжок часу. Приблизно через 30 років після смерті й воскресіння Христа Павло вже міг сказати, що вістка спасіння поширилася «по всьому світі» (Колос. 1:6). Далі в цьому самому розділі він пише, що Радісна Звістка була «проповідувана між усім творінням, котре є під небом» (вірш 23). Розгалужена римська система доріг

уможливлювала швидкий зв'язок і подорожі, тому послання Павла розповсюджувалися дуже швидко. Однак саме Божа сила, яка діє через Слово, відроджує духовне життя в людині (див. Якова 1:18; 1 Петра 1:23), роблячи її новим творінням у Христі (див. 2 Кор. 5:17).

У тексті Колос. 1:5 Павло пише про «надію, що зберігається для вас на небесах». Як ми розуміємо цю надію? Чому вона зберігається для нас на Небесах, хоч ми насправді не заслужили цього?

Четвер, 8 січня

СИЛА МОЛИТВИ

Прочитайте уривок Колос. 1:9–12. Які конкретні прохання містить молитва Павла?

Павло молиться: «Щоб для пізнання волі Його були ви наповнені всякою мудрістю й розумом духовним» (вірш 9, переклад І. Огієнка). Мудрість приходить передусім через повну довіру до Бога та готовність виконувати Його волю (див. Івана 7:17), не покладаючись на власний розум (див. Притчі 3:5). Утім, часто виникає запитання: «Яка Божа воля щодо мене в цій ситуації?»

Для пізнання Божої волі існує три основних джерела (за умови, що людина шукає її з молитвою):

1. Найважливіше джерело мудрості й пізнання — сама Біблія. «Для моєї ноги Твоє слово — світильник, то світло для стежки моєї» (Псал. 119:105, переклад І. Огієнка).

2. Життєві обставини також можуть слугувати для пізнання Божої волі, коли ми з молитвою й довірою до Господа уважно спостерігаємо, як Він відчиняє або зачиняє перед нами двері певних ситуацій (див. Колос. 4:3).

3. Святий Дух поведе нас, коли ми навчимося розпізнавати Його голос: «А коли ви відхилитеся праворуч чи підете ліворуч, то вуха твої будуть чути те слово, яке позад тебе казатиме: “Це та дорога, — простгуйте ви нею!”» (Ісаї 30:21, переклад І. Огієнка).

Павло молиться, щоб колосяни «поводилися гідно Господа» (Колос. 1:10). Звичайно, ніхто з людей не є «гідним» за своєю природою, але Господь вважає нас гідними завдяки Своїй благодаті і закликає нас жити відповідно до цього високого покликання (див. Ефес. 4:1; 1 Сол. 2:12). Лише у своєму Посланні до колосян Павло використовує дієслово «ходити» ще тричі (Колос. 2:6; 3:7; 4:5). Це означає жити й діяти згідно з Божим Законом (див. Вих. 18:20), що можливо лише завдяки дії Святого Духа (див. Єзек. 36:27).

Павло також молиться, щоб вони (і ми) своїм життям догоджали в усьому Господу, а потім перераховує кілька способів, як це зробити: «Приносити плід кожною доброю справою» (Колос. 1:9, 10); потім «зростати в пізнанні Бога» (вірш 10); і, нарешті, «дякувати» (вірш 12).

Якби хтось запитав вас: «Звідки ви знаєте, що Бог веде вас у тому чи іншому напрямку?», що б ви відповіли? Чому?

П'ятниця, 9 січня

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

«Багато людей не здатні складати конкретні плани на майбутнє. Їхнє життя є непевним. Вони не можуть передбачити кінець справ, тому часто тривожаться й непокояться. Будемо пам'ятати, що Божі діти в цьому світі є подорожніми. У нас немає мудрості, аби планувати своє життя. Нам не під силу окреслити своє майбутнє. “Вірою Авраам, коли був покликаний іти на місце, яке мав одержати в спадок, — послухався і пішов, не знаючи, куди йде” (Євр. 11:8).

Христос у Своему земному житті не складав для Себе планів. Він приймав Божі плани щодо Себе, і Отець з дня на день розкривав Йому Свої плани. Так і нам потрібно покладатися на Бога, щоб наше

життя могло бути простим виконанням Його волі. Якщо ми доручимо Йому свої дороги, Він спрямує наші ноги.

Надто багато людей, плануючи блискуче майбутнє, зазнають повної поразки. Нехай Бог планує за вас. Як мала дитина, довіртеся керівництву Того, Хто “ноги святих Своїх стереже” (1 Сам. 2:9). Бог ніколи не провадить Своїх дітей інакше, ніж вибрали б вони самі, якби могли бачити кінець від початку та розпізнати славний задум, котрий вони виконують як Його співпрацівники» (Е. Уайт. Служіння зцілення. С. 478, 479).

Запитання для обговорення:

1. Подумайте про своє життя за минулий тиждень та зазначте, за що ви вдячні Господу.
2. Поміркуйте над останнім рядком наведеної вище цитати Еллен Уайт. Це дуже потужне твердження про віру. Як ви можете навчитися так глибоко довіряти Богові?
3. У світлі текстів Колос. 1:6, 23 обговоріть таке твердження: «Упродовж сорока років невіра, нарікання і бунт не дозволяли стародавньому Ізраїлеві увійти до Ханаанського краю. Ті самі гріхи затримали вхід сучасного Ізраїля в Небесний Ханаан. У кожному із цих випадків причиною невдачі були не Божі обітниці. Саме зневіра, світськість, непосвяченість і чвари серед тих, хто називає себе Божим народом, затримали нас у цьому світі гріха й смутку на стільки років. Якби Церква Христа виконувала призначену їй працю так, як наказав Господь, увесь світ уже почув би попередження і Господь Ісус прийшов би на нашу Землю в силі й великій славі» (Е. Уайт. Події останніх днів. С. 38). Чи не винні ми в тому самому?

ЖИТТЯ І СМЕРТЬ

Біблійні тексти для дослідження:

Филп. 1:19–30; 1 Кор. 4:14–16; 2 Кор. 10:3–6; Івана 17:17–19;
Міхея 6:8; Дії 14:22.

Пам'ятний вірш:

«Адже для мене життя — це Христос, а смерть — це над-
бання» (Филп. 1:21).

Нам часто кажуть, що смерть — це лише частина життя. Це неправда. Смерть — це протилежність життя, ворог життя. Смерть є частиною життя не більше, ніж уламки автомобіля — його частиною. Апостол Павло рішуче каже, що Христос помер, «аби Своєю смертю знищити того, хто має владу смерті, тобто диявола, і визволи тих, які через страх смерті все життя утримувалися в рабстві» (Євр. 2:14, 15).

І хоч Павло відчував готовність померти за Христа, він також був упевнений щодо своєї довгострокової долі. А поки що найважливішим для нього було: чи то власним життям, чи то смертю вшанувати Христа і проповідувати Євангеліє якомога більшій кількості людей. Імовірно, це одна з причин, чому до нас дійшло так багато послань від його імені. Своїми листами він міг досягти багатьох людей і місць, зокрема й тих, яких сам ніколи не відвідував.

Життя коротке, отож надзвичайно важливо здійснювати якнайбільший добрий вплив задля Божого Царства впродовж тих років,

які Бог дарує нам. Не малою мірою цей вплив пов'язаний з нашим заохоченням до «єдності віри». Як ми побачимо на початку поточного тижня, ця тема була однією з важливих підстав написання Павлом листа до филип'ян.

Неділя, 11 січня

«БУДЕ ЗВЕЛИЧЕНИЙ ХРИСТОС»

Прочитайте Филп. 1:19, 20. Якої розв'язки Павло сподівався від суду над ним? Що він вважає важливішим за виправдання?

Хоч Павло не був злочинцем, проте ув'язненим був не вперше, а також неодноразово зазнавав переслідувань. Він докладно описує коринтянам свої страждання: «...у в'язницях — надмірно, на межі смерті — часто. Від юдеїв я дістав п'ять разів по сорок ударів без одного. Тричі киями був я битий. Один раз був каменований. Тричі корабель розбивався зі мною, — ніч і день я провів у безодні. Часто перебував у подорожах: у небезпеках на ріках, у небезпеках від розбійників, у небезпеках від одноплемінників, у небезпеках від язичників, у небезпеках у місті, у небезпеках у пустелі, у небезпеках на морі, у небезпеках від лжебратів; у клопотах і труднощах; часто в недосипанні, у голоді й спразі; дуже часто в постах, у холоді та в наготі» (2 Кор. 11:23–27).

Та щоб ми не подумали, ніби ці страждання насамперед займали його увагу, Павло відразу додає: «Крім цього зовнішнього, налягають на мене щоденні турботи за всі церкви» (2 Кор. 11:28).

Прочитайте 1 Кор. 4:14–16; 1 Сол. 2:10, 11; Гал. 4:19; Филм. 10. Якими були стосунки Павла із заснованими ним церквами та з людьми, яких він завоював для Христа?

Подібно до Ісуса, Котрий нічого не пошкодував задля нашого спасіння, апостол писав про своє ставлення до одновірців: «Потрачуся на вас і пожертвую собою за ваші душі» (2 Кор. 12:15). Утім, як це не парадоксально, що більше вчинки людини подібні до вчинків Ісуса, то менше її люблять і цінують. «Адже всі, хто в Ісусі Христі бажає жити благочестиво, будуть переслідувані» (2 Тим. 3:12). Проте вірні християни залишаються чи не найпотужнішим засобом для прославлення Бога й відкриття істини Євангелія (пор. Филп. 1:7). «Терпіння й бадьорість Павла під час тривалого несправедливого ув'язнення, його мужність і віра були постійною проповіддю» (Е. Уайт. Дії апостолів. С. 464).

Проаналізуйте своє життя і ставлення до людей, особливо до тих, котрі погано ставляться до вас. Яке свідчення про Ісуса отримують від вас навколишні?

Понеділок, 12 січня

СМЕРТЬ — ЦЕ НАДБАННЯ

Ми всі, особливо як віруючі, залучені до великої боротьби, яка вирує і навколо нас, і всередині нас. Ми всі, так чи інакше, відчуваємо реальність цього вселенського протистояння та відчуватимемо його аж до Другого приходу Христа.

Прочитайте 2 Кор. 10:3–6. На чому ґрунтується наша духовна боротьба? Яка наша зброя?

Найбільш смертоносна духовна зброя — це переконання, добрі й погані. Сатана використовує критику, зраду, збентеження, страх, тиск однолітків та безліч інших інструментів, які християнам ніколи не слід застосовувати. Натомість ми маємо використовувати любов, милосердя, мир, лагідність, довготерпіння, доброту, самовладання. Наша найпотужніша зброя, якщо її розсудливо використовувати, —

Слово Боже, через яке діє Святий Дух (див. Ефес. 6:17), оскільки лише Господь може донести істину до серця людини. Ми — тільки інструмент, який Він використовує для досягнення Своїх цілей.

Прочитайте Филп. 1:21, 22. Як ми розуміємо цю думку Павла, особливо в контексті великої боротьби?

Наша боротьба духовна, це війна переконань і цінностей. Однак Христос здобув для нас перемогу на хресті, і доки ми залишаємося з Ним, доти нас неможливо перемогти, навіть якщо нас уб'ють. Павло підкорив своє життя будь-яким обставинам тут, на Землі, якими б несправедливими вони не були, оскільки довірив своє життя і своє майбутнє вищому суду.

Як християни, ми повинні боротися не стільки за свої права, скільки за те, що правильне. Не «правда за силою», а «сила за правдою». Підкорятися Божій волі — почесно. Насправді це єдиний спосіб перемогти у війні, яка точиться навколо нас. Безперечно, Ісус — найдосконаліший Взірець підкорення волі Божій, і саме про це Павло пише в розділі 2 Послання до филип'ян.

Чи відчуваєте ви реальність великої боротьби саме зараз? Як ви можете черпати розраду й силу, знаючи, що Христос уже здобув для нас перемогу?

Вівторок, 13 січня

З ПЕВНІСТЮ ЗНАЮ

Прочитайте Филп. 1:23–25. Що має на увазі Павло, коли каже, що «звільнитися і бути з Христом... це набагато краще»?

Протягом століть цей уривок тлумачили неправильно. У пам'ятному вірші цього тижня Павло торкається питання контрасту між життям і смертю. Християнин живе для Христа і навіть може померти за Нього. У такому розумінні це «надбання», оскільки тоді свідчення християнина стає значно потужнішим і переконливішим (Филп. 1:21). Без сумніву, людина вірує, якщо готова померти за цю віру.

Однак ми також повинні визнати, що мертві — справді мертві. Вони «не знають нічого», спочиваючи в могилах до воскресіння (див. Екл. 9:5; Івана 5:28, 29). Ось чому Ісус сказав про померлого Лазаря: «Наш друг Лазар заснув, — піду розбудити його» (Івана 11:11).

Якщо, помираючи, люди відразу потрапляють на Небо, уявіть, як це відбулося б для Лазаря. Після чотирьох днів, відколи Лазар тішиться в раю, приходить ангел із «поганою» вісткою: «Вибач, Лазаре, але Ісус кличе тебе назад на Землю. Ти не можеш залишатися тут».

Проаналізувавши цю помилку аж до її логічного висновку, ми побачимо, наскільки така думка хибна. Смерть подібна до сну без сновидінь, від якого Ісус пробудить Своїх вірних послідовників під час Другого приходу. Потім, разом із живими святими, вони будуть підхоплені і взяті на Небо, щоб навіки бути з Ісусом (див. 1 Сол. 4:16, 17).

«Звільнення» Павла від теперішнього життя, аби бути з Христом, означає бути з Ним у стражданнях і смерті (2 Тим. 4:6), щоб «досягти воскресіння мертвих» (Филп. 3:11). Крім того, апостол усвідомлював: щойно смерть закрие його очі, за мить він побачить Ісуса, Котрий забере його разом з усім Божим народом до того місця, яке Він приготував для всіх, хто любить Його (див. Івана 14:3; 1 Кор. 2:9).

Хоч Павло був готовий померти за Христа, він знав, що для філип'ян буде краще, якщо він залишиться в тілі (див. Филп. 1:24). Християнинові не завжди легко відповісти, що краще: жити для Христа чи померти в Ньому. «Те й друге» вабило Павла (Филп. 1:23) — і залишитися живим, і спочити в могилі.

Чи замислювалися ви коли-небудь над тим, що, коли помрете, то за мить побачите повернення Христа? Як ця думка може допомогти вам зрозуміти міркування Павла?

СТІЙТЕ В ОДНОМУ ДУСІ

В останній молитві Ісуса за Його учнів переважала одна ключова тема — єдність. Ісус дивився далі за хресні події, на возз'єднання зі Своїм Отцем, а також на возз'єднання з нами: «Отче, хочу, щоб ті, яких Ти Мені дав, були зі Мною там, де Я, щоби бачили Мою славу, яку Ти Мені дав» (Івана 17:24). Спаситель благав Отця зберегти Його дітей, «щоби були одне, як і Ми» (вірш 11). Він навіть наголосив на жахливих наслідках роз'єднаності: вона стає причиною для невір'я багатьох. У цій короткій молитві Господь двічі акцентує увагу на нашій єдності з Ним й Отцем, «аби світ повірив» та «аби світ пізнав, що Ти Мене послав» (вірші 21, 23).

Порівняйте тексти Филп. 1:27 та Івана 17:17–19. Що, на думку Ісуса й Павла, є обов'язковим для єдності Церкви?

У тексті Филп. 1:27 грецьке слово *політеуомай*, перекладене виразом «живіть згідно з», означає «жити як громадянин», але не будь-якого земного царства, а як громадянин Царства Небесного. У Нагірній проповіді зображено прекрасну картину того, що означає бути дітьми Небесного Отця і громадянами Його Царства. Це означає бути убогими духом, лагідними, голодними і спраглими праведності, милосердними, чистими серцем, миротворцями, котрі підставляють другу щоку, люблять своїх ворогів, благословляють тих, хто їх проклинає, роблять добро тим, хто ненавидить їх. Тобто, щоб кожен «дотримувався правосуддя, любив чинити милосердя і в покорі ходив з твоїм Богом» (Міхея 6:8).

На таку людину навіть важко ображатися або сердитися, чи не так? Іноді нас дратують люди, котрі здаються надто добрими. У нас навіть може виникнути спокуса применшити їхню значимість або знайти їхнє слабке місце з метою довести, що вони не такі вже й хороші, як здаються. І все це задля того, аби почуватися кращими. Натомість

чому б не замислитися над тим, наскільки більш люблячими, більш щедрими, милосердними й покірними **ми** можемо стати?

Еллен Уайт говорила про тих, хто «любить світ і його надбання більше, ніж люблять Бога та істину» (Свідчення для Церкви. Т. 5. С. 277). «Оскільки вони плекали гордість і світські амбіції, дух Христа відійшов, а з'явилися суперництво, розбрат і чвари, щоб відволікати й послабляти Церкву» (там само. С. 240, 241). Отже, часто роз'єднаність у Церкві виникає через гордість.

Як важливо, щоб кожен з нас навчався покірності й лагідності, які явив нам Ісус! Наскільки іншою стала б наша Церква, чи не так?

Четвер, 15 січня

ОДНОДУШНІ І БЕЗСТРАШНІ

Прочитайте Филп. 1:27–30. Як наші єдність і однодушність у відстоюванні євангельської віри пов'язані з безстрашністю?

Стратегія сатани: розділай і владарюй. Роз'єднаність — смертельна. Ісус сказав: «Коли дім сам у собі поділиться, не зможе встояти той дім» (Марка 3:25). Сатана дуже бажає, щоб ми забули цей простий принцип. Єдність Церкви дає змогу виконати нашу пророчу роль як Останку з біблійного пророцтва (Об'явл. 12:17, переклад І. Огієнка), проголошуючи «вічне Євангеліє... усякому народові, поколінню, племені й народності» (Об'явл. 14:6). Оскільки єдність має ключове значення для виконання нашої місії з поширення Богом даної вістки, а первосвященницька молитва Ісуса (див. Івана 17) указує на «істину» Божого Слова як одного з найважливіших стовпів єдності (вірші 17, 19), нашу вістку не можна відокремити від нашої місії чи нашої єдності. Якщо один із цих трьох стовпів відсутній, ми не зможемо досягти успіху. Однак, якщо всі три на своєму місці, боятися нічого. Тоді ви «зовсім не боїтеся» протидії (Филп. 1:28). Сатана — переможений ворог. Навіть якщо нас віддадуть на смерть за нашу віру, ніхто не заподіє нам зла, якщо ми будемо прагнути добра (див. 1 Петра 3:13). Диявол безсилий зупинити переможний поступ Божої істини.

Прочитайте наступні біблійні уривки та стисло підсумуйте спільну для них тему: Матв. 10:38; Дії 14:22; Римл. 8:17; 2 Тим. 3:12.

Саме життя в цьому грішному світі нелегке навіть для «найкращих» із нас. Йов був праведним чоловіком. Сам Бог сказав, що він «був бездоганним, справедливим, богобоязливим і унікав усякого зла» (Йова 1:1). Однак нещастя раптово вразило і його, і родину. Хто не переконався на власному досвіді або на досвіді інших, що ми живемо немов на краю прірви, і ніколи не знаєш, коли ступиш через цей край? Тією чи іншою мірою страждання спостигають усіх нас. Щоправда, краще постраждати за Христа, ніж за будь-що інше.

Які надію й розраду ми, християни, повинні мати серед наших страждань?

П'ятниця, 16 січня

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

«З ешафотів, вогнищ, підземель, печер і земних ущелин до Павла долинали переможні вигуки мучеників. Він [Спаситель] чує свідчення цих стійких душ, які всупереч втратам, стражданням, мукам безстрашно й урочисто свідчать про віру, заявляючи: “Бо знаю, у Кого я ввірував”. Віддаючи життя за віру, вони свідчать світові: Той, на Кого вони покладаються, сильний спасти їх» (Е. Уайт. Дії апостолів. С. 512).

«Ніколи в християнському світі не було такого великого розмаїття віри, як сьогодні. Якщо духовні дари [“Він і поставив одних апостолами, інших пророками, ще інших благовісниками, а тих пастирями й учителями” (Ефес. 4:11–13)] були необхідні для збереження єдності первісної Церкви, то тим паче вони необхідні для відновлення єдності тепер! А те, що Бог має на меті відновити єдність Церкви в останні дні, цілком очевидно із пророцтв. Ми отримали запевнення, що стражі побачать власними очима, коли Господь відновить Сіон. А також і те,

що в кінці днів мудрі зрозуміють. Коли це сповниться, єдність віри буде з усіма, кого Бог вважає мудрим; адже ті, хто справді має правильне розуміння, неодмінно розумітимуть однаково... Отже, стає очевидним, що досконалий стан Церкви, який тут передбачено, ще в майбутньому; а ці дари ще не виконали свого призначення» (Р. Ф. Коттрелл. Вступ до «Ранніх творів» Е. Уайт. С. 140).

Запитання для обговорення:

1. З погляду наведеної вище цитати Р. Ф. Коттрелла, що необхідно Святому Духові для того, аби принести єдність у Божу Церкву сьогодні? Наскільки важливим для єдності Церкви є практичне застосування порад, даних через Дух пророцтва?
2. Як би ви пояснили біблійне вчення про смерть другові, котрий вірить, що Павло та інші померлі християни тепер перебувають із Христом на Небі?
3. Як ми розуміємо жахливу реальність страждань у світі? Чому істина про велику боротьбу значною мірою допомагає нам зрозуміти все це? Утім, чому ми повинні дивитися на Ісуса на хресті як на найповніший прояв любові Отця? Чому маємо навчитися довіряти Йому навіть у найгірших ситуаціях?

ЄДНІСТЬ ЧЕРЕЗ ПОКІРНІСТЬ

Біблійні тексти для дослідження:

Филп. 2:1–8; 4:8; Єрем. 17:9; 1 Кор. 8:2; Римл. 8:3; Євр. 2:14–18.

Пам'ятний вірш:

«Доповніть мою радість, щоб ви думали те саме, мали ту саму любов, були однодушні й однієї думки» (Филп. 2:2).

Єдність — це сила. Проте знати, що істинно, не означає так чинити. Усі ми часом зазнаємо невдач, попри всі наші зусилля досягти єдності. Однак це не можна прирівняти до навмисного порушення єдності. Тож не дивно, що далі у своєму листі до филип'ян Павло закликає їх бути однодушними й однієї думки.

Апостол обґрунтовує необхідність єдності вченням і прикладом Ісуса. Ця тема простежується в усьому Новому Завіті, а особливо в посланнях. Роз'єднаність у Всесвіті бере свій початок із гордості й жаги влади одного ангела на Небі — почуттів, які швидко поширилися навіть в ідеальному середовищі (див. Ісаї 14:12–14). Ця позиція лише зміцнилася в Едемі внаслідок такого ж невдоволення встановленими Богом правилами та бажання сягнути вищої сфери, перевершивши Божий задум (див. Бут. 3:1–6).

Цього тижня ми розглянемо біблійну основу єдності в Церкві. Особливо зосередимося на дивовижній поблажливості Ісуса, на тих

уроках, які можна здобути через споглядання Його, і на тому, як стати більш схожими на Нього.

РОЗ'ЄДНАНІСТЬ У ФИЛИПАХ

Прочитайте Филп. 2:1–3. Які чинники призвели до роз'єднання в Церкві? Яке рішення цієї проблеми пропонує Павло?

Напевно, Павло дуже засмутився, побачивши, що церква, яку він заснував і так любив, сповнена суперництва й поглинена суперечками. Для опису проблем він уживає дуже різкі слова. Словом «наперекір» перекладене грецьке слово *eriteia*, яке вжито раніше в тексті Филп. 1:15 для позначення корисливих суперників Павла в Римі, котрі прагнули привернути увагу до себе, а не сприяти прогресу справи Христа.

«Марносластво/суперечки» належать до вчинків тіла (Гал. 5:20) та, як зазначає Яків, «де заздрість та чвари, там безладдя і всяке лихе діло» (Якова 3:16). Грецьке слово, перекладене як «марносластво», уживається лише в Новому Завіті, проте з'являється в небіблійній літературі в значенні зарозумілості, порожньої гордині та завищеного почуття власної значущості. Павло використовує близьке до нього слово, заохочуючи галатів: «Не ставаймо марнославними, не дратуймо одне одного, не заздрімо одне одному» (Гал. 5:26).

Зверніть увагу на перераховані Павлом способи вирішення цих проблем:

1. *Утіха в Христі*. Апостол продовжує використовувати приклад Христа як потужну мотивацію.

2. *Відрода в любові*. Ісус відкриває Божественну любов і наказує нам: «Ось Моя заповідь: щоб ви любили один одного так, як Я вас полюбив» (Івана 15:12).

3. *Спільність Духа*. Присутність Святого Духа розвиває тісні християнські стосунки, подібні до тих, які панували в Ранній Церкві (див. Дії 2:42; пор. 2 Кор. 13:11).

4. *Милосердя*. Ми бачимо, як часто цю Божественну рису виявляв у Своему житті Христос (див. Матв. 9:36; 20:34; Марка 1:41). Вона описана в притчах про доброго самарянина (див. Луки 10:33) і блудного сина (див. Луки 15:20).

5. *Щедрість*. Ця якість також має виявлятися в житті послідовників Христа (див. 2 Тим. 6:18).

6. *Думати те саме, мати ту саму любов, бути однодушними й однієї думки*. Оце опис! Важко уявити, як Павло зумів би ще краще підкреслити важливість єдності. Як зазначає апостол, нам слід плекати «в собі ті самі думки, що й у Христі Ісусі» (Филп. 2:5).

Понеділок, 19 січня

ДЖЕРЕЛО ЄДНОСТІ

Ще раз поміркуйте над тим, як Павло наголошує на ідеї єдності в тексті Филп. 2:2, виражаючи цю ідею чотирма різними способами. Також зауважте його акцент на розумі, думках і почуттях. Тимчасом як релігійні лідери наголошували на зовнішній поведінці, Ісус зосереджував увагу на наших думках і почуттях. Наприклад, молодий багач стверджував, що змалку дотримувався Закону. Звелівши йому продати все майно, роздати бідним і піти за Ним, Ісус перевіряв його прив'язаність до світського. Господь також наголосив: «Адже із серця виходять лукаві думки, убивства, перелюб, розпуста, злодійство, неправдиві свідчення, богозневага. Це те, що опоганює людину» (Матв. 15:19), «адже чим переповнене серце, те промовляють уста» (Матв. 12:34).

Прочитайте Филп. 2:3, 4. До яких практичних кроків, котрі сприятимуть єдності Церкви, закликає Павло?

Слова апостола ілюструють смирення: бути покірним, вважати інших більшими за себе, дбати про інтереси інших, а не тільки про власні. Це легше сказати, ніж зробити, чи не так? Однак ці принципи

важливо пам'ятати під час будь-яких взаємодій з іншими. Часто під час розмови ми схильні зосереджуватися на нашій відповіді на сказане кимось, замість того щоб сконцентруватися на слуханні, аби зрозуміти думку людини й намагатися подивитися на проблему її очима. Часто сварки виникають через звичайне непорозуміння, якого можна було б уникнути, просто уважно слухаючи. Можливо, ми не погодимося, проте слухання та прагнення зрозуміти погляди іншої людини — це перший крок до плекання розумного спілкування й довіри.

Павло пише про «єдність духа в союзі миру» (Ефес. 4:3). Якщо в Церкві є суперечки, Святий Дух здатний заспокоїти розбурхані настрої та привести нас до єдності, створюючи гармонію. У цьому ж розділі Павло пише про досягання «єдності віри й пізнання Божого Сина» (вірш 13). Ці два поняття пов'язані. Мати ту саму віру, те саме розуміння Святого Письма, яке впливає з пізнання Христа і Його вчення, — це життєво важливо для здобуття єдності між нами.

Що нам потрібно для того, аби ми справді вважали інших більшими за себе? Як нам цього навчитися? Наскільки іншими були б наші стосунки, якби ми всі так жили?

Вівторок, 20 січня

ІМПЛАНТАЦІЯ ДУМОК ЧИ ОПЕРАЦІЯ НА РОЗУМІ?

Дедалі більше компаній у всьому світі працює над технологією, яка поєднує обчислювальну потужність комп'ютерів з людським мозком. Тобто, підключивши розум до комп'ютера, учені сподіваються впливати в такий спосіб на наші думки. Хоч використання імплантата в людському мозку передвіщає позитивні результати, зокрема допомогу в лікуванні епілепсії, депресії та хвороби Паркінсона, неважко уявити більш негідне його застосування. Наступним кроком буде контроль розуму.

До певної міри це вже відбувається. Наш розум схожий на комп'ютер, проте значно кращий. Постійний потік інформації та вплив, якому ми піддаємося щодня, «програмують» наш розум, визначають

наші думки й керують нашими діями. Коли медіаресурси поглинають нашу увагу, світський спосіб мислення має залишає відбиток у нашій свідомості, і ми починаємо думати так само. Ніби думки інших людей імплантовані в наш розум або злилися з нашими думками.

Ми, подібно до Ісуса, повинні мати «задуми Духа» (Римл. 8:6). «Божого ніхто не пізнав, хіба тільки Дух Божий», Якого Павло протиставляє «духу світу» (1 Кор. 2:11, 12). Хто є нашим учителем? І чого ми навчаємося?

Прочитайте Филп. 2:5. Як ви вважаєте, що означає мати думки Христа?

Зрештою, ми можемо змінити свої думки, але не можемо змінити своє серце; тільки Бог спроможний це здійснити. Святий Дух має провести операцію на нашому серці, використовуючи «духовний меч, яким є Боже Слово» (Ефес. 6:17) — «живе і діяльне... воно проникає аж до поділу душі й духу, суглобів і мозку кісток, судить думки й наміри серця» (Євр. 4:12). Тільки через Святого Духа ми здатні насправді пізнати себе, оскільки за своєю природою наше серце обманює нас (Єрем. 17:9). Єврейське слово аков, перекладене як «лукавий», означає вибоїсту землю, йдучи якою, ми обов'язково спіткнемося. У ширшому значенні воно означає думки: підступні, зіпсуті, облудні. Нам необхідне перетворення через «оновлення» нашого розуму, щоб ми «пізнавали, що є Божа воля: добре, приємне і досконале» (Римл. 12:2).

Чому для нас так важливо дотримуватися поради Павла: «Наостанку, брати: те, що істинне, що чесне, що справедливе, що чисте, що любе, що гідне хвали, — коли яка чеснота або коли яка похвала, — про це роздумуйте» (Филп. 4:8)?

ДУМКИ ХРИСТА

Мухаммед Алі якось сказав: «Я — найвеличніший». У серпні 1963 року, за пів року до перемоги на чемпіонаті світу з боксу у важкій вазі, він навіть випустив альбом під назвою «*I Am the Greatest*» («Я найвеличніший»). Безумовно, Алі був видатним спортсменом, але він не може бути зразком для людини, яка бажає мати думки Христа.

Натомість Ісус був абсолютно безгрішним. Хоч Він, «подібно до нас, був випробуваний у всьому» (Євр. 4:15), однак ніколи не згрішив, навіть думкою. У тексті Євр. 5:8 зазначається: «Хоч був Він Сином, проте навчився послуху через те, що постраждав». Його підкорення волі Отця завжди було досконалим. Жодного разу Христос не відмовився підкоритися, хоч, безперечно, у багатьох випадках це було нелегко.

Прочитайте Филп. 2:5–8. Ці вірші вважають найвпливовішими та найпрекраснішими текстами Святого Письма. Що Павло повідомляє нам? До яких висновків ці слова спонукають нас? Найважливіше, як ми застосовуємо викладений тут принцип у своєму житті?

Ісус, рівний Богові, Сам Бог, не тільки прийняв на Себе людське тіло, але й став «рабом» (*дулос* — слуга, раб), а потім віддав Себе в жертву за наші гріхи! В іншому тексті Павло пише, що Він став «за нас прокляттям» (Гал. 3:13). Бог, наш Творець, помер на хресті, аби стати нашим Викупителем, а це вимагало, щоб Він став за нас прокляттям.

Наскільки нам вдається збагнути ці слова? І навіть більше: як ми виконуємо сказане в цих текстах, а саме — чи маємо таку ж готовність упокоритися й пожертвувати собою заради блага інших?

Ісус сказав: «Найбільший з вас нехай буде вам слугою. Тому що хто буде себе підносити, буде принижений, а той, хто буде принижувати себе, буде піднесений» (Матв. 23:11, 12). Значною мірою ці слова відображають написане Павлом щодо наших дій у Филп. 2:5–8.

Використавши ще виразніші слова, Павло в цьому тексті пише те, що й раніше: «Нічого не робить наперекір чи з марносластва» (вірш 3).

Як ми маємо реагувати на подвиг Христа заради нас, який описав Павло у Филп. 2:5–8? Яку реакцію можна вважати «доречною» або гідною того, що Христос здійснив для нас, окрім як упасти на коліна та поклонитися Йому? Чому на фоні цих текстів думка про те, що своїми ділами можна доповнити звершене Ісусом, є абсурдною?

Четвер, 22 січня

ТАЄМНИЦЯ БЛАГОЧЕСТЯ

Апостол Павло сказав: «Якщо хто вважає, ніби щось знає, то він нічого не знає так, як належить знати» (1 Кор. 8:2). Не існує предмета, про який ми знаємо все. Про будь-що завжди можна дізнатися ще більше. Особливо це твердження стосується вічних реалій, пов'язаних із Божеством та Його втіленням! Павло часто згадує дивовижні милість і поблажливість Христа в тому, що Він став Людиною. Навіть вічності буде недостатньо, аби вичерпати цю тему.

Прочитайте тексти Римл. 8:3; Євр. 2:14–18; 4:15. У чому виявилися милість і поблажливість Ісуса до людей?

Як стало можливим, щоб вічний Син Божий через дію Святого Духа (див. Луки 1:35) став Божественно-Людською істотою в утробі Марії? Вражає розум те, як Хтось нескінченний і вічний міг раптово перетворитися на обмежену людську істоту, підвладну смерті. Саме це Павло називає «таємницею благочестя» (1 Тим. 3:16).

У чудовому гімні другого розділу Послання до филип'ян Павло розкриває аспекти милості й поблажливості Христа більш повно, ніж зображено будь-де у Святому Письмі.

- «Маючи Божу природу» (вірш 6). Слово *морфе* (форма) стосується Божественної природи Ісуса, тобто Він рівний Отцеві (пор. Івана 1:1).
- «Понизив Себе Самого» (вірш 7). Приголомшливе те, що, володіючи таємничою природою, Ісус позбавив Себе Своїх Божественних прерогатив, аби справді стати Людиною і бути спокушуваним, як ми.
- «Він упокорив Себе» (вірш 8). Приймавши людську природу, Ісус перейшов від вселенського верховенства до цілковитого служіння, на відміну від зазіхань Люцифера.
- «Був слухняний аж до смерті, й до смерті хресної» (вірш 8). Не було більш ганебного способу померти, ніж той, який обрав Ісус, запланувавши це з Отцем на «раді миру» (Зах. 6:13). Тому «Того, Хто не знав гріха, Він зробив за нас гріхом, щоб ми в Ньому стали Божою праведністю» (2 Кор. 5:21).

Зосереджуючись на хресному подвигу Ісуса, як ми можемо ставати більш смиренними і покірними Богові?

П'ятниця, 23 січня

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

«Уся батьківська любов, що переходить від покоління до покоління через русло людських сердець, усі джерела ніжності, що відкрилися в душах людей, є лише крихітним струмочком до безмежного океану, порівняно з нескінченною, невичерпною Божою любов'ю. Язик не здатний її висловити; її не описати пером. Ви можете щодня розмірковувати над нею упродовж свого життя; можете старанно досліджувати Святе Письмо, щоб зрозуміти її; можете використати всяку дану вам Богом спроможність і здібність, щоб спробувати зрозуміти любов і співчуття Небесного Отця; і навіть тоді ще залишиться нескінченність. Ви можете вивчати цю любов віками; але ніколи не зможете повністю осягнути довжину і ширину, глибину і висоту любові Бога, Котрий віддав Свого Сина на смерть за світ. Сама вічність ніколи

повністю не розкриє її. Та коли ми вивчаємо Біблію та розмірковуємо над життям Христа і Планом викуплення, ці великі теми дедалі більше відкриватимуться для наших умів» (Е. Уайт. Свідчення для Церкви. Т. 5. С. 740).

«Коли ми проходимо підготовку, як і Мойсей, у школі Христа, чого нам слід навчатися? Самовдоволення? Високої думки про себе? Зовсім ні. Що більше ми навчаємося в цій школі, то більше будемо розвиватися в покірності й лагідності. Ми не повинні думати, ніби вже навчилися всього, що варто знати. Ми повинні якнайкраще використати дані Богом таланти, щоб, коли перейдемо від смертного життя до безсмертя, не залишили досягнуте нами, а могли забрати це із собою на інший бік. Упродовж безперервних віків вічності Христос і Його справа викуплення будуть темою нашого дослідження» (Е. Уайт. Рукопис 36. 1885 р.).

Запитання для обговорення:

1. Чи відчули ви реальність Божої любові? Обговоріть на уроці різні способи, завдяки яким ви пізнали й відчули цю любов.
2. Ще раз прочитайте текст Филп. 2:7. Що означає факт, що Ісус прийшов «у подобі людини»? Порівняйте цей текст із текстом Римл. 8:3 та обговоріть взаємозв'язок між ними.
3. З якими загрозами єдності стикається церква у вашій місцевості? Якими б не були ці загрози, чому готовність виявляти покірність і не робити нічого «наперекір чи з марнославства» (Филп. 2:3) чудово допоможе принаймні почати усувати ці загрози?

СЯТИ, МОВ СВІТИЛА ВНОЧІ

Біблійні тексти для дослідження:

Филп. 2:12–30; Римл. 3:23, 24; 5:8; 2 Тим. 4:6; 1 Кор. 4:17;
2 Тим. 4:21, 13; Луки 7:2.

Пам'ятний вірш:

«Усе робить без нарікань і сумніву, щоб ви, непорочні та чисті, були бездоганними Божими дітьми серед лукавого й розбещеного роду, серед якого ви сяєте, мов світила у світі» (Филп. 2:14, 15).

Господь закликав євреїв бути слухняними, бо послух — це ваша мудрість і ваша розсудливість в очах народів, які, почувши про всі ці постанови, скажуть: Дійсно, цей народ великий. Це мудрий і розважливий народ!» (Втор. 4:6).

Через багато століть Господь сказав: «Я — Світло для світу! Хто піде за Мною, той не ходитиме в темряві, але матиме Світло життя» (Івана 8:12). Він також сказав: «Ви — світло для світу. Не можна сховати міста, що стоїть на горі» (Матв. 5:14). Як нам стати таким світлом? Лише через тісний зв'язок з Ісусом, бо Він «справжнє Світло, яке освічує кожну людину» (Івана 1:9). Як сказано в Посланні до филип'ян, «Бог надзвичайно звеличив Його та дав Йому Ім'я, яке вище всякого іншого імені, аби перед Ім'ям Ісуса поклонилося кожне коліно... і щоб кожною мовою для слави Бога Отця було визнано, що Ісус Христос — це Господь» (Филп. 2:9–11).

Світло і сила Неба доступні для всіх нас, хто віддав своє життя Ісусові. Однак надто часто ми очікуємо, що все зробить Бог, або ж на заваді стають наші погляди і плани. Ось чому слова Павла до филип'ян такі актуальні сьогодні.

Неділя, 25 січня

ЗВЕРШУЙТЕ СВОЄ СПАСІННЯ

Відразу після представлення Христа як досконалого прикладу покори й послуху Божій волі, Павло звертається до самих филип'ян. Він схвалює їхню слухняність Господу після прийняття євангельської звістки (див. Дії 16:13–15, 32, 33) та закликає їх залишатися такими.

Відобразивши приклад життя Ісуса та Його хрест як шлях до спасіння, тепер Павло конкретніше зосереджується на тому, як усе це відбувається на практиці.

Прочитайте Филп. 2:12, 13. Що має на увазі Павло, кажучи «звершуйте своє спасіння»? Як би ви описали зв'язок між вірою й ділами?

У цих двох віршах Євангеліє Павла нічим не відрізняється від того, що він описує в Посланні до римлян та інших своїх посланнях. Можна не сумніватися, що його вістка завжди узгоджувалася з Євангелієм праведності через віру, яке він також проповідував у Филипах та інших місцях. Крім того, важливо брати до уваги все, що написано в Біблії на певну тему, особливо на тему спасіння, що може бути витлумачене неправильно.

Прочитайте Римл. 3:23, 24; 5:8; Ефес. 2:8–10. Чого ці уривки навчають щодо спасіння?

Безперечно, спасіння — це Боже діяння і в цьому немає жодної нашої заслуги. Навіть сама віра — це дар, натхнений дією Святого Духа. Наші діла не можуть спасти нас; однак через нове народження

Господь перетворює нас духовно і дає нам здатність творити добрі діла. Божий Дух діє в нас, даючи нашій волі силу обирати праведне, протистояти спокусі й робити правильний вибір.

У такий спосіб ми звершуємо «зі страхом і трепетом» те, що викликає в нас Бог. Чи означає це, що ми маємо боятися Божого осуду наших, часто слабких, намагань бути слухняними? Звичайно, ні. Ці слова стосуються відчуття Божої присутності (див. Псал. 2:11) і нашої необхідності слухатися Його.

Чи відчуваєте ви, що Христос діє у вас? А як ваша гріхозна природа бореться з Його дією у вас? Як ви можете протистояти цьому впливу?

Понеділок, 26 січня

СВІТЛО В ТЕМНОМУ СВІТІ

У тексті Филп. 2:14 Павло закликає филип'ян: «Усе робіть без нарікань і сумніву». Виклики, які загрожують церковній єдності, настільки серйозні, що без значних зусиль з нашого боку їй неможливо зберегти. Єдність Церкви — це додатковий наслідок нашого союзу із Христом та послуху Його Слово. Крім того, вона життєво необхідна для нашого свідчення, як далі зазначає Павло, закликаючи нас сяяти, «мов світила у світі» (Филп. 2:15).

У безмісячну ніч, далеко від сліпучого блиску міст і вуличних ліхтарів, видно більше зірок. Здається, що вони світять значно яскравіше. Саме контраст демонструє відмінність. Що чорніше небо, то чіткіше вирізняються зірки. Це стосується і нашого свідчення. Що більша моральна темрява навколо нас, то разючіший контраст між життям правдивих послідовників Бога і світських людей.

Наскільки ж важливо не дозволити штучному світлу світських ідей, тиску та звичаїв змусити наше свідчення відійти на другий план або зовсім зникнути!

Прочитайте Филп. 2:15, 16. Як Павло описує, ким мають бути і що повинні робити Божі діти?

«Бездоганний» означає «невинний», «порядний», «без докору». Насамперед, це слово використане щодо Йова та його бездоганного характеру (див. Йова 1:1, 8; 2:3; див. також 11:4; 33:9). Грецьке слово, перекладене як «непорочний», буквально означає «незмішаний, чистий». З огляду на жорстокі напади, з якими зіткнувся Його свідки, Ісус закликає нас бути «невинними, як голуби» (Матв. 10:16). Так само Павло заохочує нас, аби ми були «незаплямовані злом» (Римл. 16:19). Сучасні медіаканали не завжди пропонують нам чисту, піднесу, наснажливу інформацію. У наш час звичка Давида слугуватиме для нас чудовим правилом: «Не покладу перед своїми очима жодної негідної речі» (Псал. 101:3).

Ніколи не слід боятися бути іншими, наша віра має дедалі більше вирізняти нас. Мета полягає в тому, щоб сяяти, «мов світила, у світі» (Филп. 2:15). Єдиний спосіб здійснити це — не пристосуватися до світу (див. Римл. 12:2), «дотримуючи слово життя» (Филп. 2:16). Наш вибір визначив, чи жили ми з огляду на «день Христа» і чи «недаремно» бігли (вірш 16; пор. 1 Кор. 9:24–27).

Якщо у вашому житті мають місце аспекти, котрі ви можете зарухувати до «світських» (а найімовірніше, так воно і є), як ви можете очиститися від них?

ЖИВА ЖЕРТВА

Прочитайте Филп. 2:17; 2 Тим. 4:6; Римл. 12:1, 2; 1 Кор. 11:1. Про що Павло пише в цих текстах?

Павло вже висловлював дивовижну думку, що життям чи смертю служитиме Христу (див. Филп. 1:20–23). Тепер він цілком реально допускає, що буде «вилитим», як жертва возливання (див. Филп. 2:17, дослівний переклад). Цей образ заснований на стародавньому звичаї возливання, який передбачав виливання рідини (наприклад, олії, вина або води) як жертву Богові (див. Бут. 35:14; Вих. 29:40; 2 Сам. 23:15–17). Така, здавалося б, «марна трата» цінної рідини під час акту поклоніння нагадує вчинок Марії, коли вона помазала голову й ноги Ісуса «дорогоцінним народним миром» (Марка 14:3–9; Івана 12:3). Хоча це й не була жертва возливання, учинок Марії однозначно являв собою велику жертву, яка ілюструвала нескінченну жертву Христа заради нашого спасіння.

Якби Павла стратили за поширення Євангелія, він би радів, що його життя «вилито» як жертва Господу. Єврейська Біблія повідомляє, що возливання загалом не було окремим видом жертвопринесення, а лише супроводжувало певну жертву (див. Чис. 15:1–10; 28:1–15). Отже, Павло вважає віддачу свого життя належним доповненням до «жертви» і «служіння» филип'ян, котрі через віру вирішили присвятити своє життя Богові як «живу жертву» (Римл. 12:1).

Ранні християни, зокрема християни у Филипах (див. Филп. 1:27–29), активно ділилися своєю вірою. Вони поширювали Євангеліє від дому до дому (див. Дії 5:42). Вони відчиняли свої домівки для вивчення Писань (див. Дії 12:12; 1 Кор. 16:19; Колос. 4:15; Филм. 1, 2) і могли пояснити підстави своєї віри з Писань (див. Дії 17:11; 18:26; 1 Петра 3:15). Перші адвентисти діяли так само. Вони не поклалися на пастора в проголошенні вістки спасіння їхнім сусідам, натомість самі ділилися з ними своєю вірою, досліджували разом

Біблію та готували їх до хрещення, яке мав звершити служитель, коли повернеться.

Іншими словами, ціною значних особистих жертв, тобто як «жива жертва», вони поширювали Євангеліє. Невже ми не докладемо таких самих зусиль?

Поміркуйте над тим, що означає для вас бути «живою жертвою». Чим ви жертвуєте заради Царства Божого? Що ваша відповідь відкриває вам?

Середа, 28 січня

ВИПРОБУВАНИЙ ХАРАКТЕР

Роль Тимофія як другого адресанта Послання до Филип'ян уже була згадана (див. Филп. 1:1). Тепер Павло починає розповідати, наскільки цінний Тимофій як один з його співробітників. Про нього написано, що апостол посилав його як євангеліста до Македонії (див. 1 Сол. 3:2; пор. Дії 18:5; 19:22) та кілька разів до Коринта (див. 1 Кор. 4:17; 16:10). Раніше він працював з Павлом і Силою в Коринті (див. 1 Сол. 1:1; 2 Сол. 1:1), а пізніше в Ефесі (див. 1 Тим. 1:2, 3; пор. Дії 19:22). Павло пише про Тимофія: «Оскільки я не маю нікого іншого з такою ж душею...» (Филп. 2:20). Вираз «з такою ж душею» (дослівно «рівний душею») указує, що Тимофій багато в чому був схожий на Павла, зокрема своєю відданістю Христу, своїми енергійними зусиллями в поширенні Євангелія і турботою про филип'ян.

Як ви вважаєте, чому Павло так позитивно й багато пише про Тимофія в уривку Филп. 2:19–23? Що ще Павло повідомляє про нього (див. 1 Кор. 4:17; 2 Тим. 1:5)?

Ще одна риса Тимофія, про яку згадує Павло, — його «досвідченість» (Филп. 2:22). Це грецьке слово стосується людини, котра була всебічно випробувана труднощами (див. Римл. 5:3, 4) та характер

і служіння котрої виявилися щирими (див. 2 Кор. 2:9; 9:13). Апостол знає: Тимофій саме такий, оскільки неодноразово бачив прояв цих якостей, коли вони разом трудилися над поширенням Євангелії.

Саме важкі життєві досвіди випробовують нашу силу волі та демонструють, хто ми насправді. Еллен Уайт висловлює цю думку так: «Життя дисциплінує... Будуть провокації з метою перевірити нашу реакцію; сприйняті з належним духом, вони сприяють розвиткові християнських чеснот. Якщо рани й образи витримувати покірно, якщо на образливі слова реагувати лагідною відповіддю, а на гнобительські вчинки — добротою, це свідчатиме про те, що Дух Христа живе в серці» (Е. Уайт. Свідчення для Церкви. Т. 5. С. 344). Далі авторка наголошує: якщо «труднощі й роздратування, які ми покликані терпіти... добре переносити, вони розвивають характер, подібний до характеру Христа, та відрізняють християнина від світської людини» (там само).

Пригадайте, з якими провокаціями, труднощами і гнобленням ви зіткнулися останнім часом. Як ви відреагували на них: «покірно витримали» і «добре перенесли»? Що ви можете зробити, аби ці досвіди допомогли вам стати більш дисциплінованими?

Четвер, 29 січня

«ШАНУЙТЕ ТАКИХ»

Прочитайте Филп. 2:25–30. Що Павло пише про Епафродита? Які саме дії та ставлення цього християнського трудівника розкривають його характер?

Епафродит згадується лише в цьому листі, проте ми немало дізнаємося про нього із кількох записаних тут коротких згадок. Судячи з його імені (яке пов'язане з культом Афродіти), він був наверненим з язичників. Те, що його названо «помічником», свідчить про активність у служінні, імовірно, під час його праці разом з Павлом у Фи-

липах. Апостол також назвав цього брата «співвоїном» (пор. Филп. 2:25), можливо, через протистояння, з яким Епафродит зіткнувся під час поширення Євангелія, виявляючи готовність навіть ризикувати власним життям (див. Филп. 2:30).

Як «посланця» (грец. *апостолос*), призначеного церквою у Филипах, Епафродита відрядили служити Павлові у в'язниці та піклуватися про його потреби (див. Филп. 2:25). Саме цьому братові филип'яни довірили свої фінансові дари для апостола (див. Филп. 4:18). Такі приношення були надзвичайно важливі, оскільки їжу, одяг, постільну білизну та інші речі першої необхідності римські в'язні повинні були купувати за власні кошти або ж це мали приносити родичі й друзі (пор. Дії 24:23). Ближче до завершення свого другого ув'язнення в Римі Павло попросив Тимофія постаратися прийти до зими і принести плащ, залишений у Троаді (див. 2 Тим. 4:21, 13). Очевидно, апостол потребував цього теплого вовняного плаща у своїй холодній кам'яній камері. Крім того, саме Епафродиту було доручено принести це Послання до Филипів (див. Е. Уайт. Дії апостолів. С. 479).

Можливо, через проблеми у Филипах (див. Урок 4) Павло «вважав за потрібне послати» Епафродита назад раніше, ніж передбачалося, і тому закликав филип'ян: «Прийміть же його в Господі з повною радістю» (Филп. 2:29). Павло дбає про те, щоб вони не хвилювалися про стан здоров'я цього вірного служителя. Апостол також наголошує, що Епафродит — це людина, яку християни повинні шанувати, але не через його заможність чи соціальний статус, а за його жертвний дух у наслідуванні прикладу Ісуса (вірші 6–11; пор. Луки 22:25–27). Грецьке слово, що означає «цінувати», «шанувати», використане лише кілька разів у Новому Завіті: щодо слуги сотника, «яким той дорожив» (Луки 7:2), щодо шанованих гостей на бенкеті (див. Луки 14:8), а також щодо Ісуса як «коштовного» наріжного Каменя (1 Петра 2:4, 6). Аби бути зарахованим до цієї групи, Епафродит мав бути справді вірною людиною.

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

«Найближче до Христа стоятиме той, хто на Землі найглибше пив від духу Його саможертвовної любові, — любові, яка “не величається, не гордиться... не шукає свого власного, не спалахує гнівом, не задумує лихого” (1 Кор. 13:4, 5), — любові, котра спонукує учня, як спонукувала нашого Господа, віддавати все, жити, працювати й жертвувати аж до смерті задля спасіння людства. Цей дух виявився в житті Павла. Він сказав: “Адже для мене життя — це Христос”, бо його життя відкривало людям Христа; “а смерть — це надбання” — надбання для Христа; сама смерть виявить силу Його благодаті і збере душі до Нього. “Буде звеличений Христос у моєму тілі: чи то життям, чи то смертю” (Филп. 1:21, 20)» (Е. Уайт. Бажання віків. С. 549).

«Недалекий той час, коли випробування спіткають кожну душу. Нам будуть нав'язувати знак звіра. Тим, хто крок за кроком поступався світським вимогам і пристосовувався до світських звичаїв, буде неважко підкорятися владі, аби не зазнавати насмішок, образ, загроз ув'язнення і смерті...

Коли безліч фальшивих братів будуть розпізнані серед правдивих, тоді потаємні брати виявлять себе та з вигуками “осанна” вишикуються під стягом Христа. Ті, хто був боязким і сумнівався в собі, відкрито заявлять про свою приналежність до Христа та Його істини. Найслабший і невпевнений у Церкві буде, як Давид, готовий діяти і нехтувати небезпекою. Що темніша ніч для Божого народу, то яскравіші зірки. Сатана вкрай переслідуватиме вірних; однак в Ім'я Ісуса вони зрештою стануть більше, ніж переможцями» (Е. Уайт. Свідчення для Церкви. Т. 5. С. 81, 82).

Запитання для обговорення:

1. Подумайте про застереження в наведеній вище цитаті щодо тих, хто «крок за кроком поступався світським вимогам і пристосовувався до світських звичаїв». Що ці поступки можуть включати? Обговоріть, як це може стосуватися не лише окремих людей, але й Церкви загалом.

2. Бог каже: «Тих, котрі шанують Мене, ушаную і Я» (1 Сам. 2:30). У який спосіб ми шануємо Бога? Чи це те саме, що «віддати Йому славу» (Об'явл. 14:7)? Поясніть свою відповідь.
3. Як нам слід розуміти концепцію звершення свого спасіння, щоб не потрапити в пастку законництва?

ПОКЛАДАЮЧИСЬ НА ХРИСТА

Біблійні тексти для дослідження:

Филп. 3:1–16; Римл. 2:25–29; Івана 9:1–39; Ефес. 1:4, 10;
1 Кор. 9:24–27.

Пам'ятний вірш:

«Щоби пізнати Його, і силу Його воскресіння, і бути спільником у Його стражданнях, уподібнюючись Його смерті, аби якось досягти воскресіння мертвих» (Филп. 3:10, 11).

Наша людська природа змушує нас із підозрою ставитися до спасіння лише вірою, незалежно від діл Закону. Тобто всі ми чомусь схильні покладатися на свої діла, ніби вони можуть доповнити наше спасіння. У досить несподіваний спосіб Павло розглядає це питання в бурхливій полеміці із прихильниками обрізання, як необхідної умови спасіння.

Щоб запобігти думці, ніби власні діла, такі як обрізання, можуть бути внеском у своє спасіння, Павло чітко пояснює, що праведність походить від Христа як дар, отриманий через віру, а не через Закон. Можливо, обрізання не є питанням сьогодення, однак принцип, на якому ґрунтується цей обряд, актуальний і досі.

Протестантська Реформація розпочалася саме з цього питання: ролі віри й діл у практичному житті послідовника Христа. Зрештою,

для нас Ісус — усе, Проводир і Вершитель віри (див. Євр. 12:2). Якщо наші пріоритети розставлені правильно, ми житимемо з упевненістю в Божій любові й насолоджуватимемося обітницею спасіння вже зараз, не покладаючись «на тіло» (Филп. 3:3).

РАДІСТЬ У ГОСПОДІ

Прочитайте Филп. 3:1–3. Які позитивні й негативні нотки озвучив Павло? Як вони пов'язані? Як апостол зобразив віруючих?

Павло починає на дуже позитивній ноті і складається враження, ніби він завершує свого листа. Проте це ще не закінчення. Апостол повертається до однієї з головних тем Послання — радості в Господі. А далі наводить причини для цього. Найголовніша — ми маємо довіряти Христу, а не собі: «Ми... хвалимося Ісусом Христом, і не покладаємо надію на тіло» (вірш 3). Хто з нас, так чи інакше, навчився на власних помилках не довіряти тілу?

Серйозне попередження «стерезіться» (ужито тричі) не зустрічається більше ніде у Святому Письмі. Очевидно, филип'яни дуже добре розуміли, яку загрозу мав на увазі Павло. Застереження стосується не трьох окремих проблем, а групи лжевчителів, описаних трьома різними способами.

Злих або нерелігійних людей в Ізраїлі іноді називали «псами» (вірш 2; пор. Псал. 22:17; Ісаї 56:10; Матв. 7:6; 2 Петра 2:21, 22). Лжевчителів апостол влучно назвав «поганими працівниками». Згадка про «обрізання» (Филп. 3:2) свідчить: як у Галатії, так і в інших місцевостях лжевчителі намагалися нав'язати обрізання віруючим з язичників, усупереч рішенню Апостольського собору (див. Дії 15).

Можливо, одне з рішень духовних проблем, зокрема проблеми поширення лжевчень, полягає в тому, щоб «радіти в Господі» (Филп. 3:1; пор. Филп. 4:4).

Усе, чим ми *тішимося*, приносить нам *радість* (ці два грецьких слова споріднені). Бог хоче, щоб ми були радісними, а Його Слово —

своєрідний посібник зі справжнього щастя і довготривалої радості. Це включає прийняття Божої милості (див. Псал. 30:6); надію на Господа (див. Псал. 5:12); отримання благословень спасіння (див. Псал. 9:15); виконання Божого Закону (див. Псал. 19:8–11), зокрема й дотримання суботи (див. Ісаї 58:13, 14); віру в Боже Слово (див. Псал. 119:160); виховання побожних дітей (див. Притчі 23:24, 25).

Життя може бути дуже важким для всіх нас, незалежно від того, наскільки добре все складається сьогодні. Однак, навіть якщо зараз не все добре, які ми маємо причини для радості? Що заважає нам радіти?

Понеділок, 2 лютого

ЖИТТЯ ПАВЛА В МИНУЛОМУ

Навернені християни часто подумки розділяють своє життя на два періоди: «до прийняття Ісуса» та «після прийняття Ісуса». Так само міркує Павло в розділі 3 Послання до філіп'ян. Однак ми часом називаємо нехристиян «хорошими людьми», і справді, багато хто такими є, принаймні за світськими стандартами. Натомість за Божими стандартами ніхто не є хорошим, навіть християни.

В уривку Филп. 3:4–6 Павло перелічує чимало фактів зі свого життя, якими він колись пишався. Що це за факти? Як би ви описали «хороше» у власному житті (минулому і теперішньому)?

Павло натякає на контраст між віруючими євреями, котрі поширюють лжевчення, та необрізаними віруючими, які в питанні свого спасіння повністю покладаються на Христа, не розраховуючи на людські діла, такі як обрізання (див. Євр. 6:1; 9:14; пор. Римл. 2:25–29). Хоч походження Павла та його життя в минулому і вразили б одновірців-юдеїв, нічого з цього не сприяло його спасінню. Фактично все

це насправді становило перешкоду, оскільки на деякий час засліпило його, не дозволяючи побачити потребу в Христі.

Павло був не просто обрізаний, а обрізаний «восьмого дня». Тобто він — ізраїльтянин за походженням, котрий належав до народу завіту і був обрізаний восьмого дня. Навіть більше, він походив з племені Веніямина, територія якого включала деякі з найважливіших міст Ізраїлю. Павло не тільки знав іврит, але також як учень Гамаліїла Старшого (див. Дії 22:3; 26:4, 5) і фарисей мав би чудово знати Закон та правила щодо його виконання, принаймні згідно із традицією.

Павло настільки ревно ставився до Закону, що переслідував Церкву через уявну загрозу юдейському способу життя, який, на його думку, був прописаний Законом. Важливо зазначити: хоч Павла вважали бездоганим, з погляду людської «праведності», сам він усвідомлював, що Закон насправді значно глибший і вимогливіший, ніж він міг собі уявити, тому без Христа він стояв перед ним засудженим.

Порівняйте уривок Римл. 7:7–12 із текстами Матв. 5:21, 22, 27, 28. Яку важливу думку висловлюють Ісус і Павло щодо Закону? Чому не Закон, а тільки «віра в Христа» (Филп. 3:9) — єдине джерело праведності? Погляньте на це з іншого боку: чи так ви дотримуетесь Закону, як сказав Ісус?

Вівторок, 3 лютого

СПРАВДІ ВАЖЛИВЕ

Як зазначено у вчорашньому дослідженні, усе, чим раніше пишався Павло, насправді було перешкодою для віри, оскільки не дозволяло йому побачити свою потребу в Христі. Апостол використовує мову торгівлі, прибутків і збитків, щоб описати свою духовну облікову книгу до того, як увірував. Хоч нам не дуже подобається про це думати, проте кожна людина має «духовну облікову книгу». Раніше оцінку в обліковій книзі Павла виставляли на підставі тогочасних юдейських цінностей, а не на біблійних цінностях, яких навчав Ісус.

Після навернення його духовна облікова книга стала зовсім іншою, оскільки її шкала цінностей докорінно змінилася — від «валюти» юдаїзму до «валюти» Неба.

«Той, Хто зійшов з Неба, може говорити про небесне і правильно відкривати, що є валютою Неба, на якій Він викарбував Свій образ і напис. Він знає, у якій небезпеці перебувають ті, кого прийшов підняти із занепаłego стану й піднести до місця біля Себе на Своему троні. Він указує на загрозу для них у надмірній прихильності до непотрібних і небезпечних предметів. Він прагне спрямувати наш розум від земного до небесного, аби ми не витрачали час, таланти й можливості на речі, які є абсолютною марнотою» (Е. Уайт. *The Advent Review and Sabbath Herald*. 1 липня, 1890 р.).

У контексті юдаїзму першого сторіччя Павло був зіркою, що стрімко сходила, аж поки дорогою до Дамаска він не осліп, побачивши прославленого Ісуса (див. Дії 9). Тоді духовний зір його був зцілений і він прозрів.

У Євангелії від Івана (розділ 9) розповідається про іншу людину, яка була сліпою від народження, а потім ясно побачила Ісуса. Спаситель сказав, що прийшов у світ, аби «сліпі бачили, а зрячі, щоб ставали сліпими» (вірш 39). Як цей принцип можна застосувати в нашому житті?

Що може бути ціннішим за вічне життя на Небі й на Новій Землі? На жаль, світські цінності закривають цю реальність перед багатьма людьми. Існує постійна конкуренція між тим, що цінує світ (див. Матв. 13:22; Луки 4:5, 6; 1 Івана 2:16), і тим, що цінують Небеса, а це — подібність до Христа і спасенні душі.

Світ може засліпити нас, щоб ми не бачили духовних істин і справді важливого. Що нам потрібно для того, аби наші очі зосереджувалися на справді важливому?

ВІРА В ХРИСТА

Головну думку Павло висловив у текстах Филп. 3:8, 9, і її не можна випустити з уваги. Дорогою до Дамаска він пережив надзвичайний обмін. Тоді він обміняв своє старе, основане на Законі життя на присутність Самого Христа, «аби здобути Христа, і виявитися в Ньому».

«В Ньому», тобто в Христі, — це особливий вираз. Прочитайте Ефес. 1:4; 2 Кор. 5:21; Колос. 2:9; Гал. 2:20. З огляду на ці тексти, як ви вважаєте, що мав на увазі Павло?

Віруючі гаряче дискутують щодо слів Павла про перебування в Христі. Не дивно, що найкраще пояснення дає сам апостол: «Для впорядкування повноти часів, щоб об'єднати в Христі все те, що на небі та що на землі» (Ефес. 1:10). Таким був Божий намір від самого початку. І Павло прояснює, як це відбувається: «Ви є в Христі Ісусі, Який став для нас мудрістю від Бога, праведністю, освяченням і викупленням» (1 Кор. 1:30).

Перебування «в Христі» охоплює все, що включає План спасіння, від зародження нашого духовного розуму (мудрість), до виправдання вірою (праведність), до підготовки до Неба (освячення) і, нарешті, до прославлення під час Другого приходу (викуплення). Спасіння — це діяння Христа від початку і до кінця, для нас і в нас. Отже, здобувши Христа, ми маємо все необхідне.

Прочитайте Филп. 3:9. Що Павло протиставляє в цьому тексті? Чому завжди важливо пам'ятати про це протиставлення?

Павло усвідомив, що «своя праведність» не є справжньою праведністю, бо Закон не здатний оживити мертву в гріхах людину (див. Гал. 3:21, 22); тільки Христос може здійснити це через віру людини.

Проте не через будь-яку віру. Адже «й біси вірять і тремтять» (Якова 2:19). Єдина спасенна віра — це «віра в Христа».

Четвер, 5 лютого

ЛИШЕ ОДНЕ — ПІЗНАТИ ХРИСТА

Прочитайте Филп. 3:10–16. Які основні тези виголосив Павло в цьому уривку?

Немає нічого важливішого за пізнання Христа, яке гарантує, що й Він нас знатиме та визнає перед Отцем (див. Матв. 7:21–23; 10:32, 33). Як ми пізнаємо Його? Через Його написане Слово: читаючи його і живучи ним. Ми не можемо знати Ісуса лицем до лица, як знали апостоли. Та слід зауважити: хоч вони і знали, проте все одно не змогли збагнути Його слів, що свідчить про нашу потребу у Святому Дусі, аби Він провадив нас (див. Івана 16:13). Що більше ми пізнаємо Христа, то більше наближаємося до Нього, оскільки відчуваємо «силу Його воскресіння» (Филп. 3:10), яка воскрешає нас «в оновленні життя» (Римл. 6:4).

Ще один спосіб наблизитися до Ісуса — «бути спільником у Його стражданнях» (Филп. 3:10). Кожне випробування, кожен болісний досвід допомагає нам ще більше пізнати й цінувати те, через що Ісус пройшов заради нас, а також ясніше розуміти Спасителя та Його волю.

Третій спосіб наближення — це відчайдушний біг «до мети» (вірш 14). Що це за мета? Її пояснює слово *скопос*, яке використане лише тут, у Новому Завіті. Це слово стосується фінішу перегонів та призу, який присуджували переможцеві. Павло пише, що ціль — це нагорода «високого Божого покликання в Ісусі Христі» (вірш 14). Завдяки Голгофському подвигу Христа, ми можемо отримати небесну нагороду — вічне життя.

Безперечно, ми ще не досягли цієї мети. Ми не станемо досконалыми в повному розумінні, доки наше «принижене тіло» не буде перетворене, «щоб воно було подібне до Його прославленого тіла» (вірш 21). Однак, знаючи Господа і щодня запрошуючи Його

бути присутнім у нашому житті, ми відчайдушно біжимо до мети — уподібнитися Ісусові вже зараз. Саме на цьому зосереджувався Павло. Як і на змаганнях (див. 1 Кор. 9:24–27), ми не звертаємо уваги на те, де ми були або хто слідує за нами. Уся наша увага зосереджена на тому, що попереду, на небесній нагороді, яка очікує нас. Це дуже яскравий образ: бігун повністю зосереджується на меті, напружує кожен м'яз і лине вперед, щоб досягти фінішу.

Чому під час вашої земної подорожі з Господом так важливо не озиратися назад, принаймні на свої гріхи й невдачі, натомість дивитися вперед на те, що вам обіцяно зараз у Христі?

П'ятниця, 6 лютого

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

«Хто бажає розвинути міцний гармонійний характер, хто хоче бути врівноваженим християнином, той має віддати все і робити все для Христа, бо Викупитель не прийме половинчастого служіння. Така людина щодня повинна пізнавати, що означає підкорення Божій волі. Вона має вивчати Боже Слово, пізнавати його значення й користися його настановам. Так вона зможе досягти християнської досконалості. День у день Бог працює для неї, удосконалюючи характер, який мусить витримати остаточне випробування. День у день віруючий звершує перед людьми й ангелами найвеличніший експеримент, показуючи, що може зробити Євангеліє для грішних істот» (Е. Уайт. Дії апостолів. С. 483).

«Ті, що чекають приходу Нареченого, повинні говорити людям: “Ось Бог ваш!” Останні промені благодатного світла, остання вістка милості, яку потрібно нести світові, — це відкриття Його характеру любові. Діти Божі повинні виявляти Його славу. Своїм життям і характером вони мають відкривати, що Божа благодать зробила для них.

Світло Сонця Праведності повинно сяяти в добрих ділах — у словах істини і вчинках святості» (Е. Уайт. Наочні уроки Христа. С. 415, 416).

Запитання для обговорення:

1. Поміркуйте над поняттям радості в Господі. Чому так важливо завжди мати перед собою Господа, Його доброту, силу, любов і спасіння? Яку користь це принесе вам серед неминучих життєвих випробувань?
2. Зверніть увагу, як наведені вище цитати описують роль благодаті в здійсненні християнами добрих діл. Чому ця функція благодаті настільки важлива, особливо в цей час, коли ми з нетерпінням чекаємо скорого приходу Христа? І хоч ми не спасаємося добрими ділами, але поміркуймо: чи справді ми спасенні, якщо в нас їх немає?
3. Павло пише, що не покладається на тіло. Що це означає? Чому ми також не повинні покладатися на тіло? Хіба наше тіло не дар від Бога?

НЕБЕСНЕ ГРОМАДЯНСТВО

Біблійні тексти для дослідження:

Филп. 3:17–4:23; 1 Кор. 15:42–44; Івана 14:27; Псал. 119:165;
Йова 1:21; 1 Тим. 6:7.

Пам'ятний вірш:

«Нічим не журіться, але в усьому молитвою та благаннями
з подякою висловлюйте ваші прохання Богові» (Филп. 4:6).

Урок цього тижня — завершальний у нашому вивченні Послання до филип'ян. Він містить цінні повчання і правила поведінки для щоденного життя. Багато високих моральних цінностей, якими апостол Павло керувався в житті, відображені саме в заключних віршах послання. Подібно до вчень Ісуса, які зосереджені на внутрішній сутності людини, вістки Павла містять секрети радісного християнського життя.

Навіть коли все йде не так, як нам би хотілося (а це трапляється нерідко), ми не повинні хвилюватися, тривожитися чи зневірятися. Адже існують принципи, котрі допоможуть нам знайти внутрішню силу протистояти життєвим викликам, і ми зможемо відчутти сталий довготривалий мир, який може дати лише Бог. Сьогодні і майбутнє в Його руках, і Він забезпечить нас усім необхідним.

Найважливіше те, що нам не потрібно покладати надії на земні системи правління, котрі регулярно нас розчаровують. Як християни,

ми — громадяни Божого Небесного Царства. Це громадянство передбачає чудові привілеї. І обов'язки також.

Неділя, 8 лютого

ПРИКЛАДИ ДЛЯ НАСЛІДУВАННЯ

Кожен з нас колись стикався з людьми, якими ми захоплювалися і яких хотіли наслідувати. Особливо важливо, щоб у дітей були хороші приклади для наслідування. В ідеалі це мають бути їхні батько й мати. З віком діти знайдуть інші приклади для наслідування, чи то в обраній професії, чи навіть у прочитаних біографіях. Крім того, вони можуть дізнатися, як різні біблійні герої долали труднощі, та порівняти їхні історії з власним життєвим досвідом.

На жаль, сучасні ЗМІ пропонують чимало поганих прикладів для наслідування. Нас засипають історіями із заманливими заголовками, у яких докладно розповідається про непристойні вчинки та безладне життя знаменитостей. Безперечно, читачі Павла у Филипах не користувалися Інтернетом, однак зіткнулися з подібними труднощами.

Світ, у якому жив апостол, був дуже корумпованим, аморальним і злим, як і наш сьогодні. Зла завжди було і завжди буде предосить, аж до Приходу Христа. Запитання до нас: як ми на нього реагуємо?

Прочитайте Филп. 3:17–19. Як у цьому уривку описані хороші й погані приклади для наслідування? Які нам дано ключі, щоб їх розрізнити?

Не можна не зауважити любов Павла до тих, із ким він не погоджується. Адже апостол плаче над ними! Крім того, зверніть увагу: він називає їх не *своїми* ворогами, а пише, що вони «поводяться, як вороги Христового хреста» (Филп. 3:18). Павло усвідомлював, що на карту поставлені набагато важливіші питання, а саме: як Голгофський хрест руйнує перепони та зрівнює нас усіх, як грішників, котрі потребують Спасителя (див. Ефес. 2:11–14).

Також слід звернути увагу на те, як апостол спонукає філип'ян зосереджуватися на добрих прикладах, а не поганих, та уважно спостерігати за тими, чий спосіб життя дуже схожий на спосіб життя Павла. Він використовує подібні слова, застерігаючи і римлян: «Остерігайтеся тих, хто сіє розділення і спокуси всупереч ученню, яке ви опанували; уникайте їх» (Римл. 16:17). Про ошуканців у Римі Павло писав: вони «служать не нашому Господу Христу, але власному череву» (вірш 18).

Безперечно, Ісус — єдиний досконалий Взірець. Проте деякі люди також можуть слугувати гарним прикладом для наслідування, принаймні в певних сферах. А чи ви можете бути прикладом для наслідування?

Понеділок, 9 лютого

«СТІЙТЕ ТАК У ГОСПОДІ»

Прочитайте Филп. 3:20, 21. Що, за словами Павла, являє собою християнське «громадянство»?

На відміну від ворогів хреста, котрі «про земне думають» і не мають іншого бога, крім свого черева (Филп. 3:19), християнське громадянство — на Небі, а наш Правитель — Сам Ісус Христос. Аби підкреслити цю думку, Павло наголошує на необхідності перетворення нашого приниженого тіла (див. вірш 21), яке піддається впливу хвороб, виродження і смерті, щоб воно уподібнилося славному воскреслому тілу Христа.

Як наступні уривки відображають прославлений стан людини?

Йова 19:25–27

Луки 24:39

1 Кор. 15:42–44

1 Кор. 15:50–54

Колос. 3:4

На завершення всього Ісус знищить смерть — «останнього ворога» (1 Кор. 15:26). І це наша найбільша надія, головна обітниця, яку ми отримали в Ісусі. Крім того, нам буде дароване нове тіло, прославлене тіло (див. Филп. 3:21)!

У своїй книзі про те, як знайти «спасіння» без Бога, Люк Феррі доволі безглуздо стверджує, що «спасінням» є подолання страху смерті. Проте автор таки визнає, що християнство «дає нам змогу не лише подолати страх смерті, але й перемогти саму смерть. А оскільки до цього залучена індивідуальна ідентичність, а не анонімність чи абстракція, це, напевно, єдина версія, яка пропонує справді остаточну перемогу особистого безсмертя над нашим станом як смертних» (Luc Ferry. *A Brief History of Thought* (New York: HarperCollins, 2011, Kindle edition). Р. 90). Визначне визнання, як для атеїста.

Отже, для Павла наше небесне громадянство включає обітницю про воскресіння й вічне життя в абсолютно новому бутті, яке зараз ми навіть не можемо уявити.

Чому обітниця про вічне життя настільки важлива для нас? Що цей світ може запропонувати нам такого, заради чого варто відмовитися від запропонованого Христом?

Вівторок, 10 лютого

«РАДІЙТЕ ЗАВЖДИ В ГОСПОДІ»

Прочитайте Филп. 4:4–7. Як нам відчутти «мир Божий»?

Знову наголосивши на потребі в єдності (вірші 1–3), Павло переходить до іншої теми — радості в Господі (вірші 4–7).

Скільки разів ви хвилювалися через проблеми, які зрештою так само швидко й легко зникали, як і з'являлися? Недаремно Ісус

неодноразово наголошував, що нам не варто журитися (див. Матв. 6:25–34; 10:19), а Петро закликає нас покласти всі турботи і тривоги на Господа, «бо Він дбає про вас» (1 Петра 5:7). Фактично зростання проблем у всьому світі має вселяти в нас надію, що Прихід Господа вже близько (див. Матв. 24:33; Луки 21:28; Якова 5:8).

Протиотрута від *усякої* тривоги та в *будь-якій* ситуації — молитва віри (вірші 6, 7). Безперечно, ми повинні вірити й діяти відповідно до нашої молитви так, ніби ми вже отримали відповідь, ще до того, як побачимо її здійснення, адже потрібно молитися «з подякою». Також апостол додав слово «благання» («прохання», переклад І. Огієнка) (грец. *deesis*), яке вказує на важке становище і нагальність (див. Луки 1:13; Филп. 1:19; 1 Тим. 5:5; Якова 5:16). Наші молитви все ще залишаються «проханнями», проте ми можемо знати: наші прохання прийняті, доки «просимо згідно з Його волею» (1 Івана 5:14). Отже, ми можемо мати мир, усвідомлюючи, що всі наші прохання в Божих руках.

Як наступні тексти розширюють наше розуміння Божого миру? Псал. 29:11; Ісаї 9:6; Луки 2:14; Івана 14:27; 1 Кор. 14:33.

Божий мир — це такий мир, якого світ ніколи не зможе дати, оскільки цей мир походить від запевнення, що ми маємо дар вічного життя через Ісуса, нашого Спасителя (див. Римл. 5:1; 6:23). Божий мир впливає на кожен аспект життя і «вищий від усякого розуму» (Филп. 4:7, переклад І. Огієнка), тобто його не можна осягнути лише розумом.

Як би ви пояснили комусь, що означає відчувати «Божий мир»?

ПРО ЦЕ РОЗДУМУЙТЕ...

Мир, «що вищий від усякого розуму», також «береже ваші серця і ваші думки в Христі Ісусі» (Филп. 4:7). Наше внутрішнє життя потребує захисту. Цікаво, що в наведеному тексті Павло скористався військовим терміном, як метафорою стосовно Божого миру. Грецьке дієслово (*φρουρο*) використовують для опису гарнізону солдатів, котрі охороняють місто від вторгнення (див. 2 Кор. 11:32; пор. Дії 9:24).

Ще одна дуже важлива умова здобуття внутрішнього миру полягає в тому, щоб жити в гармонії з Божою волею. «Великий мир у тих, хто любить Твій Закон! Вони не спотикатимуться» (Псал. 119:165).

Прочитайте Филп. 4:8, 9. До яких конкретних дій апостол закликає филип'ян?

Павло починає це звернення словом «наостанку», наводить перелік із шести чеснот, після чого стисло підсумовує їх та заохочує віруючих наслідувати його приклад. Цей завершальний міжкультурний заклик, зокрема подвійний акцент на чесноті й прикладі, дуже доречний для греко-римського середовища у Филипах. Цікаво, що увага апостола зосереджена на біблійних чеснотах, про що явно свідчить факт, що Павло не назвав чотирьох головних грецьких чеснот (розсудливість, справедливість, поміркованість і мужність).

1. *Істинне* (*правдиве*, переклад І. Огієнка). Не випадково перелік починається з головної біблійної чесноти — істини/правди. На ній часто наголошував Ісус («Поправді кажу вам...») та весь Новий Завіт (див. Дії 26:25; Римл. 1:18; 1 Кор. 13:6; 2 Кор. 4:2; Ефес. 4:15; 1 Тим. 3:15; Якова 1:18; 1 Петра 1:22; 1 Івана 2:21).

2. *Чесне*. Грецьке слово стосується особистої чесноті (порівняйте вживання цього слова в 1 Тим. 3:8, 11; Тита 2:2, де воно перекладене, як «поважний»).

3. *Справедливе*. Цю чесноту визначає праведний характер Бога (порівняйте використання цього слова у Филп. 1:7).

4. *Чисте*. Думки та дії випливають із виправдної Божої праведності, яку приймають вірою (див. 1 Івана 3:3).

5. *Любе*. Естетична краса всюди видима в Божому творінні.

6. *Гідне хвали*. Усе добре, привабливе й люб'язне гідне хвали.

Павло додає ще два пояснення, щоб жодній із цих чеснот не приписували язичницького значення: «коли яка чеснота або коли яка похвала» (Филп. 4:8). Ми повинні думати про ці небесні чесноти. Потім, аби усунути всі сумніви й потенційні непорозуміння, Павло закликає нас робити те, чого ми навчилися, що прийняли і почули від нього та побачили в ньому (див. Филп. 4:9).

Четвер, 12 лютого

КЛЮЧІ ДО ЗАДОВОЛЕНОСТІ

Прочитайте Филп. 4:10–13, 19. Які ключі до задоволеного, щасливого життя визначає Павло?

Стикаючись із надзвичайними обставинами (голодом, хворобою, травмою, втратою), людина починає розмірковувати над тим, що справді має значення, та зосереджуватися на благословеннях, які зазвичай сприймала як належне. Коли ми «в нестатках» (Филп. 4:12), «в упокоренні» (переклад І. Огієнка) або «голодуємо», саме тоді віра виявляє свою силу.

І навпаки, коли живемо «в достатку», то завжди маємо усвідомлювати, що цей достаток може в одну мить зникнути (див. Притчі 23:5). Як нам нагадують Йов та Павло, ми нічого не принесли у цей світ, коли народилися, і нічого не візьмемо із собою в могилу (див. Йова 1:21; 1 Тим. 6:7).

Зверніть увагу на такі біблійні обітници:

- Псал. 23:1 — «Господь — мій Пастир. Я не матиму недостатку».
- Матв. 6:32 — «Бо ж знає ваш Отець Небесний, що цього всього потребуєте».

- 1 Петра 5:7 — «Покладіть на Нього всі ваші турботи, бо Він дбає про вас».
- Филп. 4:19 — «А мій Бог, згідно зі Своїм багатством, нехай задовольнить усяку вашу потребу — у славі, в Ісусі Христі».

І найдивовижніша з усіх: «Усе можу в Тому, Хто мене зміцнює, — в Ісусі Христі» (Филп. 4:13). Напевно, ніхто з нас не може повністю збагнути, що включає слово «усе». Безумовно, чого б ми не просили в Господа (наприклад, допомоги й сили), маємо просити згідно з Його волею. Однак часто ми навіть не просимо про деякі речі, про які знаємо, що вони відповідають Його волі. Саме тому в Якова 4:2 сказано: «Не маєте, тому що не просите».

Ось дещо з того, про що ми можемо просити з упевненістю, бо знаємо, що це узгоджується з Божою волею:

- Спасіння для близької людини чи друга (див. 1 Тим. 2:3, 4).
- Сміливість ділитися своєю вірою (див. Об'явл. 22:17).
- Прощення, коли ми визнаємо і залишаємо переступи (див. 1 Івана 1:9).
- Сила коритися Божим Заповідям (див. Євр. 13:20, 21).
- Любов до тих, хто ненавидить нас і погано поводить з нами (див. Матв. 5:44).
- Мудрість у складних ситуаціях (див. Якова 1:5).
- Розуміння істини в Слові Божому (див. Івана 8:32).

Уявіть ситуацію: ви про щось довго молитесь, але так і не отримуєте бажаної відповіді на молитву й, можливо, не отримаєте. Як ви на це відреагуєте?

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

«Лише ті, хто постійно отримує свіжий приплив благодаті, матимуть силу, пропорційну їхнім щоденним потребам та здатності користуватися нею. Замість того щоб чекати якогось часу в майбутньому,

коли внаслідок особливого злиття духовної сили вони в чудодійний спосіб стануть спроможними завойовувати душі, ці християни щодня упокорюються перед Богом, аби Він зробив їх належними посудинами для застосування в Його справі. Щодня вони використовують наявні можливості для служіння. Щодня свідчать про Господа всюди: чи то в скромному домашньому середовищі, чи на ниві громадського служіння.

Для посвяченого працівника є чудова розрада в усвідомленні того, що навіть Христос під час Свого земного життя щодня шукав у Свого Отця свіжого припливу необхідної Йому благодаті; і після такого спілкування з Богом Він ішов зміцнювати й благословляти інших...

Кожен працівник, який наслідує приклад Христа, буде готовий прийняти й використати силу, котру Бог обіцяв Своїй Церкві задля дозрівання жнива Землі» (Е. Уайт. Дивовижна Божа благодать. С. 117).

«Бог знає наші потреби, і Він усе передбачив для їхнього задоволення. У Господа є скарбниця, наповнена всім необхідним для Його дітей, і Він може дати їм те, чого вони потребують, у будь-яких обставинах. Чому ж ми не довіряємо Йому? Господь дав Своїм дітям дорогоцінні обітниці на умові, що вони будуть вірно дотримуватися Його Заповідей. Не існує такого тягаря, якого Він не зміг би зняти; не існує такої темряви, яку Він не зміг би розсіяти; не існує такої слабкості, яку Він не міг би обернути на силу; не існує таких страхів, які Він не зміг би вгамувати; не існує таких гідних устремлінь, які Він не зміг би спрямувати й виправдати.

Ми не повинні дивитися на себе. Що більше ми розмірковуємо про власні вади, то менше в нас сил для подолання їх» (Е. Уайт. Щоб мені пізнати Його. С. 224).

Запитання для обговорення:

1. Пригадайте кілька найяскравіших випадків відповіді на вашу молитву. Як вони допомогли вам відчути Божий мир, який перевершує розуміння? А як щодо тих молитов, на які немає відповіді? Як і за таких обставин ви все ж можете відчути обіцяний мир?

2. У світлі тексту Филп. 4:8 проаналізуйте, на які роздуми ви витрачаєте час? Наскільки ці роздуми зміцнюють вашу віру й ходіння з Господом?
3. Обговоріть другу наведену вище цитату, зокрема твердження: «Що більше ми розмірковуємо про власні вади, то менше в нас сил для подолання їх»? Як же нам долати їх, де черпати силу для цього?

ПЕРШІСТЬ ХРИСТА

Біблійні тексти для дослідження:

Бут. 1:26, 27; Колос. 1:15–20; Івана 1:1–3; Ефес. 1:22; 1 Кор. 12:12–27; 1 Кор. 4:9; Римл. 6:3, 4.

Пам'ятний вірш:

«Він — образ невидимого Бога, первородний усього творіння. У Ньому створене все, що на небі й на землі, — видиме й невидиме, — чи престоли, чи панування, чи начала, чи влади, — усе через Нього і для Нього створене. Він — раніш усього, і все існує в Ньому» (Колос. 1:15–17).

В уроці цього тижня ми повернемося до дослідження Послання до колосян (див. Уроки 1 і 2). У матеріалі другого уроку за четвер ми наголосили, що в текстах Колос. 1:9–12 Павло молиться за віруючих у Колосах, прохаючи, щоб вони «поводилися гідно Господа, аби догодити Йому в усьому» (вірш 10). У віршах 12 і 13 апостол протиставляє два царства: Царство світла і царство темряви, «спадщину світла» і «владу темряви». Бог Отець надав нам право мати частку у вічній спадщині Царства світла, «визволив нас від влади темряви та переніс до Царства Свого улюбленого Сина, у Якому маємо викуплення Його кров'ю, прощення гріхів» (вірші 13, 14).

Іншими словами, саме в Ісусі — нашому Богові і Творцеві ми маємо викуплення. Він викупив нас, і вірою в Нього ми перенесені із царства темряви до Царства Його улюбленого Сина.

Цього тижня ми розглянемо одне з найбільш вичерпних і величних тверджень про Ісуса в Новому Завіті. Що означають такі твердження про Христа: «Він — образ невидимого Бога, первородний усього творіння» (вірш 15)?

Неділя, 15 лютого

ОБРАЗ НЕВИДИМОГО БОГА

Дивлячись у дзеркало або на власну фотографію, ми бачимо свій образ. Однак це плоске, двовимірне зображення. За деякими параметрами скульптура дає більш чітке уявлення, але все ще значно не дотягує до живої, дихаючої, анімованої реальності. Біблійна концепція образу, хоч інколи і стосується цих менших репрезентацій, передбачає дещо ще об'ємніше.

Прочитайте Бут. 1:26, 27; 5:3; 1 Кор. 15:49; 2 Кор. 3:18; Євр. 10:1. З'ясуйте різне значення слова «образ» у наведених текстах. Чим вони можуть відрізнятися від опису Ісуса як образу Бога?

Люди були створені з метою бути якомога більше схожими на Бога: фізично, духовно, соціально і функціонально. Дотепер у них відображається Божий образ лише частково. Проте Ісус дає нам змогу «побачити» невидимого Бога. «Хто Мене бачив,— сказав Ісус,— той і Отця бачив» (Івана 14:9). Він є «образом Його сутності» (Євр. 1:3). «Він був Словом Божим — думкою Бога, що стала чутною» (Е. Уайт. Бажання віків. С. 9), і Божим характером, який став видимим.

Прочитайте Матв. 11:27; Івана 1:1, 2, 14, 18. Чому Ісус здатний в унікальний спосіб відкрити Отця?

Зверніть увагу на інші вислови, якими Ісус описав Свій зв'язок з Отцем:

- «Мій Отець працює дотепер, — працюю і Я» (Івана 5:17).
- «Я і Отець — Ми одне!» (Івана 10:30).
- «Ніхто не приходить до Отця, якщо не через Мене» (Івана 14:6).

Христос також неодноразово використовував щодо Себе одне з Божих Імен — «Я є» (див. Вих. 3:14): «Я — хліб життя» (Івана 6:35); «Я — Світло для світу» (Івана 8:12); «Я — Пастир добрий» (Івана 10:11, 14); «Я є воскресіння і життя» (Івана 11:25); «Я — в Отці, а Отець — у Мені» (Івана 14:11, переклад І. Огієнка); «Перш ніж був Авраам, — Я є» (Івана 8:58).

Якби Ісус був кимось іншим, а не Богом, що це означало б, окрім того, що Отець послав якусь створену істоту померти за нас? Чому єдиним шансом для нашого спасіння була смерть Самого Бога в Особі Христа?

Понеділок, 16 лютого

ПЕРВОРОДНИЙ УСЬОГО ТВОРІННЯ

У Новому Завіті слово «первісток» або «первородний» майже завжди стосується Ісуса (див. Луки 2:7; Римл. 8:29; Євр. 1:6; Об'явл. 1:5), зокрема воно двічі використане в Посланні до колосян. Проте навіть коли це слово стосується інших осіб, воно не обов'язково означає того, хто народився першим за хронологічним порядком. Біблійна концепція «первістка» передбачає особливі стосунки сина зі своїм батьком, незалежно від послідовності народження. Крім того, в Біблії описані випадки, коли молодші сини ставали видатнішими за своїх старших братів. Ісаак, Яків і Йосип — лише деякі з них.

Давид, молодший із восьми братів, був помазаний на царя (1 Сам. 16:10–13). Через псалмиста Бог передрік: «А Я зроблю його первістком, — вищим від усіх царів землі» (Псал. 89:28). Господь сказав Мойсеєві: «Ізраїль — Мій син, Мій первісток» (Вих. 4:22). Отже, у цьому розумінні слово «первісток» має додаткове значення і вказує на першість як перевагу.

Прочитайте Колос. 1:15–17. Які докази наводить Павло з метою обґрунтувати звання Ісуса «первородний усього творіння»?

Павло явно не має на думці, що Ісус був першою створеною істотою. Власне, він категорично відкидає таку ймовірність. Двічі, двома різними способами, він наголошує, що Ісус створив усе. Усе було створено *через* Нього і *для* Нього (вірш 16). В обох випадках на Ісуса вказано як на Творця, через Якого Бог здійснювався процес Творіння (див. також Ефес. 3:9; Івана 1:1–3; Об'явл. 4:11).

Твердження Павла максимально вичерпне. Слово «все» означає все в просторовому розумінні (небо і земля), онтологічному (видиме і невидиме) та функціональному (престоли, панування, начала, влади). Останні поняття зазвичай стосуються ангельських істот (див. Ефес. 3:10; 6:12). Ніби намагаючись переконатися, що його не зрозуміють неправильно, апостол також підкреслює, що Ісус існував «раніш усього» (Колос. 1:17). Грецькою мовою цей вислів може означати першочерговість як за рангом, так і за часом, проте в усіх інших писаннях Павла він стосується часу (наприклад, див. 1 Кор. 2:7; Гал. 1:17; Ефес. 1:4).

Інша причина, яку апостол наводить як аргумент щодо першості Ісуса, полягає в тому, що «все існує в Ньому» (Колос. 1:17). Грецьке слово (*суністемі*) буквально означає «збирати разом» або «об'єднувати». Ісус — єднальна сила Всесвіту через Його роль і Творця, і Викупителя.

Бог-Творець помер за нас. Чи можуть наші діла щось додати до цього? Чому думка, ніби наші діла можуть щось додати до звершеного Христом задля нас, є богохульством?

ГОЛОВА ТІЛА (ЦЕРКВИ)

Прочитайте Ефес. 1:22; Колос. 2:10. Що означає слово «Голова» в цих текстах? Що має на увазі Павло, називаючи Ісуса «Головою Церкви» (Ефес. 5:23)?

Для нас природно вживати слово «голова» в метафоричному значенні щодо лідерського статусу, що й відображено в незліченних мовах по всьому світу. Ми бачимо аналогічне використання цього слова як у Старому, так і в Новому Завітах.

Зверніть увагу, як слово «голова» використане в наступних віршах:

1. Вих. 18:25. Мойсей вибрав «розумних чоловіків з усього Ізраїлю і поставив їх старшими над народом — тисячниками, сотниками, півсотниками і десятниками».

2. Чис. 31:26. «Глави племен у громаді».

3. Втор. 28:13. Бог зробить Ізраїля «головою, а не хвостом», якщо вони коритимуться Йому.

4. Ісаї 7:8 (переклад І. Огієнка). «Бо голова Арама — Дамаск, а голова Дамаска — Рецін».

5. Осії 2:2 (переклад І. Огієнка). «І будуть зібрані разом сини Юдині та сини Ізраїлеві, і настановлять собі одного голову».

6. Міхея 3:9 (переклад І. Огієнка). «Почуйте ж це, голови дому Якового та начальники дому Ізраїля».

7. 1 Кор. 11:3 (переклад І. Огієнка). «Усякому чоловікові Голова — Христос, а жінці голова — чоловік».

Отже, Христос як Голова Церкви забезпечує їй управління, захист і живлення задля її єдності та зростання (див. Колос. 2:19).

Прочитайте уривок 1 Кор. 12:12–27. Тут Павло описує Церкву як «тіло». Які функції Церкви відображає ця метафора?

Як тіло не може жити без голови, так само, коли якась частина тіла втрачається або травмується, життя стає набагато складнішим. Ми часто не усвідомлюємо важливості чогось, доки не втратимо цього.

Якби вам довелося відмовитися від кінцівки чи ока, що б ви вибрали? Що це говорить вам про важливість кожної людини як члена Церкви?

Середа, 18 лютого

«ПОЧАТОК» ТА ІНІЦІАТОР

Прочитайте Колос. 1:18. Який зв'язок між статусом Христа як Голови і Його статусом як «початку»?

На івриті слова, що означають голову (*рош*) і початок (*reshit*), споріднені. У Писаннях перший приклад уживання слова «початок» міститься в Буття 1:1: «На початку [*reshit*] створив Бог небо та землю». Ісус — Голова людства і Церкви не тільки через Утілення, але й через те, що Він — Творець.

У грецькій мові слово «початок» (*архе*) має широке значення. У тексті Колос. 1:18 слово «початок» стосується Ісуса як джерела або Ініціатора Церкви, тому Він — її Голова, так само як і «початок» або Ініціатор Творіння.

Ісус — не лише Ініціатор Творіння і Церкви; через Своє воскресіння з мертвих (Римл. 6:3, 4) Він також Ініціатор нового Творіння. Оскільки заплата за гріх — смерть, перемога Христа над смертю також свідчить про Його перемогу над гріхом та Його силу відтворити нас за Своїм образом. Усе це доводить, чому Він — «первородний з мертвих» (щодо значення «первородного» дивіться урок за понеділок).

Першість у воскресінні належить Йому, хоч уперше це сталося не з Ним (Мойсей був першим, і тому виникла суперечка з дияволом через його тіло [Юди 9]). Без воскресіння Христа ніхто інший не міг би воскреснути з мертвих.

Тепер стисло повторимо всі наведені Павлом підстави першості Ісуса:

1. Ісус Христос — досконалий образ невидимого Бога.
2. Посередник, Котрий створив усе.
3. Існував перш усього, і все існує в Ньому.
4. Голова Церкви — Його Тіла.
5. Ініціатор Творіння та нового Творіння.
6. Переміг гріх і смерть, тому заслужив право воскресити всіх, хто покладається на Нього як на Спасителя.
7. Існував завжди і тепер має першість як Голова людства і Церкви.

Що потрібно змінити вам, аби краще відчувати першість Христа у своєму житті?

Четвер, 19 лютого

ПРИМИРИТИ ВСЕ

Прочитайте Колос. 1:19, 20. Що означає вислів: «...примирити кров'ю Його хреста»? Наскільки повне це примирення?

Щоб завершити кульмінацією свій опис Ісуса, Павло використовує дуже цікавий вислів грецькою мовою, непрямо вказуючи на Отця, Котрого апостол уже згадував у тексті 12. Це *Його* повнота, яка за вподобанням Отця перебуває в Ісусі (пор. Колос. 2:9). Що це за «повнота»? Апостол Іван говорить про неї, як про славу Отця, «повного благодаті й істини» (Івана 1:14).

І ця «повнота» охоплює чимало. Вона включає вічність і само існування Бога, а також Його силу творити й відтворювати. Найголовніше, вона відкриває Його мудрість у перемозі над гріхом і смертю найнеймовірнішим способом — хрестом. У такий спосіб Господь перетворив це найганебніше знаряддя смерті на символ Його вічної любові до кожної створеної істоти. «Бо так Бог полюбив світ, що дав Свого Єдинородного Сина, щоб кожен, хто вірить у Нього, не загинув, але мав життя вічне» (Івана 3:16).

Єдиний спосіб назавжди перемогти гріх та примирити все, що можна примирити, полягав у втіленні славетної істини: Бог є любов. Він настільки полюбив світ, що ризикнув усім, аби спасти нас через смерть Христа на хресті. Грецькою слово «світ» — *космос*, що може охоплювати весь Усесвіт. Павло використав цю універсальну ілюстрацію в контексті наслідування Христа: «Ми стали видовищем для світу [*космос*, тобто Всесвіт], для ангелів і для людей» (1 Кор. 4:9).

«Вражене Небо відчувало горе, дивлячись на Ісуса, Котрий висів на хресті... Провадячи життя бунтівників, сатана й усі, хто об'єднується з ним, стають такими далекими від гармонії з Богом, що для них сама Його присутність — жерущий вогонь. Слава Того, Хто є Любов, знищить їх.

На початку Великої боротьби ангели не розуміли цього...

Однак усе буде інакше, коли Велика боротьба закінчиться. Тоді, по завершенні Плану викуплення, Божий характер буде відкритий перед усіма створеними розумними істотами...

Отож ангели могли радіти, коли дивилися на хрест Спасителя... Сам Христос повністю розумів результати Своєї Жертви на Голгофі. Усе це Він передбачав, коли вигукнув на хресті: «Звершилося!» (Е. Уайт. Бажання віків. С. 760–764).

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

«Чоловік, який був би просто чоловіком і говорив те, що говорив Ісус, не був би великим учителем моралі. Він був би або божевільним, нарівні з людиною, яка називає себе «яйцем пашот»*, або дияволом з пекла. Ви повинні зробити свій вибір. Або цей Чоловік був і є Сином Божим, або безумцем чи навіть кимось гіршим. Ви можете проігнорувати Його, сприймаючи за дурня, ви можете плюнути на Нього і вбити Його як демона; або ви можете впасти до Його ніг та назвати Його Господом і Богом. Однак не вигадуймо поблажливих нісенітниць про те, що Він був великим людським учителем. Він не відкривав нам цього. У Нього не було такого наміру» (С. S. Lewis. *Mere Christianity* (New York, Collier Books, 1952). P. 41).

«Отець — це вся повнота Божества, невидимий для ока смертного.

Син — це вся повнота Божества, явленого людям. Слово Боже свідчить: Він — “образ невидимого Бога”» (Е. Уайт. Євангелізм. С. 614).

«Христос — предвічний, Самосуций Син Бога... Говорячи про Своє предвічне існування, Христос переносить розум назад через позачасові віки. Він запевняє нас, що ніколи не було часу, коли б Він не перебував у тісному єднанні з вічним Богом...

Він був рівний Богові, нескінченний і всемогутній... Він — вічний, Самосуций Син» (Е. Уайт. Євангелізм. С. 615).

*Яйце пашот (або яйце в сорочечці) — традиційна страва французької кухні. Яйце варять без шкаралупи в гарячій воді, щоб білок зварився, а жовток залишився рідким, як у мішечку з білка (прим. редактора).

Запитання для обговорення:

1. Поміркуйте над питанням вічної Божественності Ісуса. Подумайте про суть усього Плану спасіння і значення Жертви на хресті, якби Ісус був кимось іншим, а не вічним Богом. Чому вчення про Божественність Христа таке важливе?
1. Коли ми думаємо про Ісуса, Євангеліє та План спасіння, чому нам слід враховувати концепцію участі й зацікавленості всього Всесвіту в тому, що Ісус здійснив на Землі? Що могли відчувати мешканці безгрішних світів, побачивши свого Творця, свого вічного Бога, на хресті?
2. Що б ви сказали людині, котра не вірить у вічне співіснування Отця і Сина? Чому ця істина така важлива? Як би ви пояснили, що ніколи не було часу, коли Отець існував без Сина, окрім моменту хресної смерті Сина, коли сталося тимчасове «розділення Божественних сил» (Коментарі Е. Уайт. Біблійний коментар АСД. Том. 7. С. 924)?

Біблійні тексти для дослідження:

Колос. 1:21–29; Ефес. 1:7–10; 3:3–6, 17; 5:27; Римл. 8:18;
Притчі 14:12.

Пам'ятний вірш:

«Того, Хто не знав гріха, Він зробив за нас гріхом, щоб ми
в Ньому стали Божою праведністю» (2 Кор. 5:21).

Павло продовжує тему примирення, яку так ясно висвітлив у тексті Колос. 1:20 (див. Урок 8, матеріал за четвер). Там описано космічний масштаб примирення, а наступний рівень — особистий та індивідуальний. Своєю смертю на хресті Ісус здійснив примирення для всіх і всього, особливо для людей, котрі були відчужені від Бога через гріх, а тепер через Ісуса примирені з Ним вірою.

Тексти для дослідження цього тижня розкривають процес індивідуального примирення. Як і в космічному масштабі, це відбувається через смерть Христа. На індивідуальному рівні хрест — анітрохи не пасивний символ — стає активною реальністю, тоді як Божою любов'ю змінює людей, коли вони чують Євангеліє і приймають Самого Христа — Надію слави.

Павло також говорить про «таємницю, захovanу від віків і поколінь» (Колос. 1:26). У чому суть цієї таємниці і що вона передбачає для кожної людини та для Всесвіту? Як вона пов'язана з Євангелієм, котре так пристрасно проголошував Павло?

НЕПРИМИРЕННІ В ЛУКАВИХ ДІЛАХ

Прочитайте Колос. 1:21, 22. На що натякає Павло, згадуючи відчуженість і непримиренність? Яким має бути кінцевий результат смерті Христа (див. також Ефес. 5:27)?

Павло завжди змальовував людство негативно, принаймні людство без праведності Христа. І хто сьогодні, майже дві тисячі років по тому, міг би посперечатися з цією думкою? Хтось колись сказав, що єдине християнське вчення, яке не потрібно приймати на віру, — це гріховність людства.

Відколи ж увійшов гріх, Бог узяв на Себе ініціативу примирити нас із Собою, якими б ми не були. Тобто від самого початку Він працював над розв'язанням проблеми гріха, навіть якщо це розв'язання полягало лише в Його смерті на хресті.

В Едемі Господь звернувся до Адама, Свого шедевр творіння: «Де ти?» (Бут. 3:9). І сьогодні Він продовжує шукати Свою єдину загублену вівцю — нас. Спаситель відшукує нас одного за одним. У Нього є досконалий план, як досягти нас за допомогою фундаментальної євангельської обітниці з Бут. 3:15, поклавши ворожнечу між нами й сатаною.

Іноді Євангеліє представляють настільки складним і теоретичним, що воно втрачає практичне значення для життя у ХХІ столітті. Та насправді воно дуже просте і зрозуміле.

Блага вістка, Євангеліє, містить такі три постулати:

1. Оскільки ми не здатні спасти самих себе, Ісус прийшов і помер за наші гріхи (див. Римл. 5:6–8).

2. Приймаючи через віру, покаяння і хрещення смерть Христа як свою, ми отримуємо виправдання та звільнення від засудження гріха (див. Римл. 5:9–11; 6:6, 7).
3. Наше нинішнє життя – результат об'єднання із Христом, пережитого нами досвіду Його перетворювальної сили та Його проживання в нас (див. 2 Кор. 5:17–21; Гал. 2:20).

Це не обов'язково окремі кроки чи події в житті християнина. Усі вони можуть статися відразу, як тільки ми готові прийняти Ісуса у своє життя. І вони можуть оновлюватися щодня, коли ми щоранку відаємо себе Йому. Незалежно від того, у який спосіб кожен з нас пережив спасенну дію Христа у своєму житті, вічна основа викуплення – смерть Ісуса. Ми завжди повинні повертатися до цієї основи.

Оцінюючи свої думки, характер, поведінку, якими ви бачите себе? Що цей «портрет» говорить про вашу потребу в Голгофському хресті?

Понеділок, 23 лютого

«ЯКЩО ЛИШЕ ПЕРЕБУВАЄТЕ У ВІРІ»

Прочитайте Колос. 1:23. На вашу думку, що мав на увазі Павло, висловлюючи побажання колосянам залишалися твердими й непохитними у вірі? (Див. також Колос. 2:5; Ефес. 3:17.)

У грецькій мові існує чотири типи виразів зі значенням «якщо», кожен з яких відображає різні нюанси. Вираз, яким починається вірш Колос. 1:23, відображає припущення, що умова істинна. Тобто, заохочуючи колосян, Павло вважає, що вони справді перебуватимуть у вірі. А потім зазначає, що уже бачив докази їхньої віри й твердості (див. Кол. 2:5). Однак надія колосян усе ще залежить від їхньої наполегливості під час подорожі шляхом віри, на який вони ступили.

Грецьке слово, перекладене як «перебувати» (Кол. 1:23), пов'язане з наполегливістю. Воно також використане щодо книжників і фари-

сеїв, котрі продовжували вимагати від Ісуса відповіді, як поведетися зі схопленою в перелюбі жінкою (див. Івана 8:7); і щодо Петра, який продовжував стукати у двері після того, як Рода впізнала його голос, проте не відчинила йому, а прибігла й повідомила про це інших (див. Дії 12:16). Це поняття також використовує Павло, коли заохочує Тимофія залишатися вірним доктринальним і практичним настановам, які дав йому апостол (див. 1 Тим. 4:16).

Як ми побачимо в уроці наступного тижня, Павло стурбований тим, що колосяни можуть захопитися людськими переказами замість того, аби міцно триматися надії, запропонованої Євангелієм (див. Кол. 2:8, 20–22). Слово «тверді» указує на закладання міцного фундаменту віри й любові на Божому Слові (див. Матв. 7:25; Ефес. 2:20; 3:17).

Із цим поняттям пов'язане грецьке слово, перекладене як «непохитні». Воно означає нерухому споруду, а в ширшому розумінні вжито щодо християн, котрі «утверджені в надії Радісної Звістки» (Колос. 1:23). Те саме слово використане в тексті 1 Кор. 15:58: «...будьте стійкі, непохитні, завжди відзначайтеся в Господньому ділі, знаючи, що ваша праця в Господі не даремна».

Усупереч поширеній думці, що «спасенний одного разу, спасенний назавжди», Павло викладає зовсім інші принципи.

Як ваш досвід свідчить про важливість перебування у вірі? Тобто, чому вам завжди потрібно робити свідомий вибір, аби перебувати у вірі? Що станеться, якщо ви цього не робитимете?

Вівторок, 24 лютого

ВІЧНИЙ ПЛАН БОГА

Прочитайте Колос. 1:24, 25. Що Павло пише про свої страждання за Христа?

З огляду на те, що апостол Павло писав Послання до колосян, перебуваючи під домашнім арештом у Римі, його найбільші страж-

дання, напевно, були пов'язані з неможливістю активно працювати, як раніше, — від місця до місця та від дому до дому (див. Дії 20:20). Проте ці страждання (або випробування), про які Христос попереджав Своїх послідовників (див. Матв. 24:9; Івана 16:33), «нічого не варті порівняно з майбутньою славою, яка має з'явитися нам» (Римл. 8:18). Таким є ширший контекст. Як апостол писав християнам у Филипах, так і тепер у листі до колосян він радіє у своїх стражданнях, які приносять їм користь (Колос. 1:24).

Хоч Павло часом перебував у в'язниці, але «Боже Слово не ув'язнити» (2 Тим. 2:9). Під час своєї неволі апостол також написав Послання до филип'ян, Послання до ефесян і Послання до Филімона. Коли він звільнився, Бог надихнув його написати важливі поради, які містяться в Першому Посланні до Тимофія та в Посланні до Тита. Згодом, під час свого останнього ув'язнення в римській тюрмі, він написав Друге Послання до Тимофія. Отже, у ці останні роки Павло мав можливість написати значну частину Нового Завіту, зокрема, імовірно, Послання до євреїв.

Вічний Божий план передбачав усе це та багато іншого. У тексті Колос. 1:25 апостол використовує грецьке слово *ойкономія*, яке здебільшого перекладається як «управління». Використане у вузькому значенні (як-от у 1 Тим. 1:4), воно стосується «Божого способу впорядкування речей» (Luke Timothy Johnson. *The First and Second Letters to Timothy* (New York: Doubleday, 2001). P. 164). Сюди належить і апостольство Павла. Однак у ширшому розумінні воно включає всі умови, які Бог передбачив у Плані спасіння. Служіння Павла, інших апостолів і навіть пророків Старого Завіту (див. Ефес. 2:20; 3:5), зокрема Мойсея, призначені для того, щоб «виконати Боже Слово» (Колос. 1:25). Усе пов'язано із цим Божественним планом.

Хоч детальніше ми розглянемо цю тему в завтрашньому уроці, на цьому етапі корисно зауважити, що апостол Павло усвідомлював: його служіння є лише маленькою частиною значно більшого, довготривалого Божественного плану, задуманого ще «від початку світу» (Матв. 13:35; Ефес. 1:4).

Подумайте про власне життя. Як ухвалені вами рішення (значні чи незначні) можуть вписуватися в більший Божий план? Чи можливо знати, яке рішення справді «незначне»? Як воно може зумовити більші наслідки, котрі виявляться лише пізніше?

Середа, 25 лютого

БОЖУ ТАЄМНИЦЮ ВІДКРИТО

Прочитайте Колос. 1:26, 27. Павло двічі говорить про «таємницю». Що це за таємниця?

В іншому посланні Павло пише про Божу таємницю, Його вічний задум, відкритий Господом «перед віками для нашої слави» (1 Кор. 2:7) та відображений у Плані спасіння. Петро також свідчить: про цей задум «розвідували та допитувалися пророки», його «бажають побачити ангели» (1 Петра 1:10–12). Ця таємниця була задумана «ще перед заснуванням світу» (1 Петра 1:20), і вона «спокоєвіку замовчувалася» (Римл. 16:25). Проте через життя, смерть і воскресіння Христа цю таємницю розкрито (2 Кор. 3:14).

Як наведені тексти про Божу таємницю висвітлюють різні аспекти Плану спасіння?

1. Ефес. 1:7–10

2. Ефес. 3:3–6

Зрештою «все те, що на небі та що на землі» буде об'єднане в Христі. Про це Він просив Отця у Своїй первосвященницькій молитві (див. Івана 17). Як саме це станеться, було таємницею, але тепер вона розкрита через Євангеліє. І впродовж нескінченної вічності ми досліджуватимемо й заглиблюватимемося в безмежжя Божої любові, яка спонукала Його віддати Свого Сина — безцінний небесний Скарб — задля нашого спасіння.

Ми знаємо: Христос «помер за всіх, щоб ті, які живуть, більше не жили для самих себе, але для Того, Хто за них помер і воскрес» (2 Кор. 5:15). Усі, хто вірить у Христа, як євреї, так і язичники, через Євангеліє разом володіють Божими обітницями та об'єднані в одне Тіло — Церкву.

«Христос у вас, надія слави» (Колос. 1:27) — означає перебування Господа в серці християнина через віру (Ефес. 3:17; пор. Гал. 2:20). Це духовне єднання із Христом дозволяє віруючим навіть зараз сидіти «разом з Ним... на небесах» (Ефес. 2:6) та куштувати «силу майбутнього віку» (Євр. 6:5). Через Свою присутність у нашому житті Ісус уже єднає нас із Небом. Дух Святий, діючи в серцях віруючих, робить їх «гідними частки у спадщині святих у світлі» (Колос. 1:12).

Четвер, 26 лютого

СИЛА ЄВАНГЕЛІЯ

Прочитайте Колос. 1:28, 29. Що було в центрі уваги апостола Павла? Як ви вважаєте, чому він тричі повторив словосполучення «кожну людину»?

У центрі проповіді Павла завжди був Христос, і до того ж розп'ятий (див. 1 Кор. 1:23). Згідно з текстом Ефес. 5:27, Христос віддав Себе за Церкву, «щоби поставити її Собі славною Церквою, яка не має ні плями, ні вади і нічого такого подібного, але щоб вона була свята й непорочна». Отже, євангельська проповідь Павла має на меті «зробити кожну людину досконалою в Ісусі Христі» (Колос. 1:28). Апостол здійснює це, навчаючи й застерігаючи; зокрема він викладає різні принципи християнського вчення і практичного життя (див. 2 Сол. 2:15; 1 Тим. 4:11; 5:7; Тита 1:9), а також попереджає про наслідки відкидання Євангелія та про небезпеки, пов'язані із фальшивими вчителями (див. Дії 20:29–31; Римл. 16:17).

Ми стаємо зрілими християнами, якщо приймаємо вчення Святого Письма та дослухаємося до його застережень. Зрілість — це важливе поняття. Батьки малої дитини святкують кожний новий етап: перші

слова, перші кроки, перші прочитані склади. Який батько не почуватиметься стурбованим, якщо його дитина за кілька років усе ще не вміє ходити чи говорити? Зростання і розвиток — нормальні й очікувані. Те саме стосується і християнського життя.

Грецьке слово, перекладене як «досконалий» (*телейос*), означає *зрілий, безвадний, повний*. У процесі християнського зростання ми чітко усвідомлюємо глибину Божого Закону, кожна заповідь якого «всеосяжна» (Псал. 119:96). Ми розуміємо, що він «судить думки й наміри серця» (Євр. 4:12).

Однак нам необхідно виявляти мудрість та, за словами Павла, навчати «кожну людину всякої мудрості» (Колос. 1:28, переклад І. Огієнка). «Є дороги, які видаються людині прямими, але їх кінець — стежка до смерті» (Притчі 14:12). Духовна проникливість приходить через пізнання Божого Слова під керівництвом Святого Духа. Фальшиві вчення зазвичай містять певну істину, але в них додані людські думки, які суперечать Слову Божому, або забрано важливі біблійні істини (див. Ісаї 8:20). Ці фальшиві вчення часто досягають успіху, якщо не через безпосередній сумнів у словах Бога, то принаймні через невпевненість у тому, чи це справді можливо та чи можна це застосувати в наш час. Ми повинні бути мудрими, як змії, проте невинними, як голуби, коли необхідно відрізнити біблійну істину від лжевчення.

Що означає бути людиною «досконалою в Ісусі Христі» (Колос. 1:28)? Як розуміння того, що Ісус здійснив для нас на хресті, допомагає нам відповісти на попереднє запитання?»

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

«Ми не маємо власної праведності, котра могла б задовольнити вимоги Божого Закону. Але Христос відкрив нам шлях спасіння... Якщо ви віддаєте себе Христові, приймаєте Його як свого Спасителя, тоді, незважаючи на всі ваші гріхи, завдяки Його заслугам вас визнано

праведним. До уваги береться Христовий характер, а не ваш, і Бог приймає вас такими, ніби ви ніколи не грішили.

Ба більше, Христос змінює серце. Він оселяється у вашому серці, бо ви прийняли Його. Вам необхідно через віру підтримувати цей зв'язок із Христом та постійно підпорядковувати Йому свою волю. Доки ви перебуватимете в такому стані, доти Він буде викликати у вас «і хотіння, і чин за доброю волею Своєю»...

Ми не маємо в собі нічого, чим могли б похвалитись. Немає жодної підстави для самозвеличення. Єдиною нашою надією є захищена нам праведність Христа — результат дії Його Духа в нас і через нас» (Е. Уайт. Дорога до Христа. С. 62, 63).

«Мені дано переконливе світло, що багато хто відійде від нас, при-слушаючись до спокусливих духів і бісівських учень. Господь бажає, аби кожна душа, яка стверджує, що вірить в істину, мала розумне пізнання того, що є істиною» (Е. Уайт. Євангелізм. С. 363).

Запитання для обговорення:

1. Прочитайте ще раз пам'ятний вірш: «Того, Хто не знав гріха, Він зробив за нас гріхом, щоб ми в Ньому стали Божою праведністю» (2 Кор. 5:21). Як ви розумієте істину про те, що Христос став гріхом за нас? Як це має допомогти нам усвідомити замісну сутність жертви Христа? Крім того, що означає вислів: «Щоб ми в Ньому стали Божою праведністю»?
2. Поміркуйте над концепцією: «Спасенний одного разу, спасенний назавжди», у яку вірить чимало християн. Чому ми вважаємо, що це фальшиве вчення? Які небезпеки воно становить для людей, котрі в це вірять? А як ми можемо мати впевненість у спасінні?
3. Наскільки ви «тверді й непохитні» (Колос. 1:23) у своїй вірі? Чи добре знаєте, у що і чому вірите? Що ви можете зробити, аби краще знати основи вашої віри? Чому важливо бути твердими й непохитними у вірі?

ПОВНОТА В ХРИСТІ

Біблійні тексти для дослідження:

Колос. 2; Євр. 7:11; Ісаї 61:3; 1 Кор. 3:6; Втор. 31:24–26; Римл. 2:28, 29; 7:7.

Пам'ятний вірш:

«Тому хай ніхто не судить вас за їжу чи за напій, чи за участь у святі, чи за новомісяччя, чи за суботи, адже це — тінь майбутнього, а тіло — Христове» (Колос. 2:16, 17).

Вас коли-небудь запитували, чому ви дотримуєтеся суботи? Можливо, ті люди навіть використовували пам'ятний вірш цього тижня, як «доказ» вашої неправоти. Однак ці слова не стосуються четвертої заповіді, це відповідь на фальшиві вчення, які проповідували деякі лжевчителі в Церкві. Якими були ці хибні вчення?

По-перше, лжевчення описані як «філософія», «людські перекази», «принципи світу», те, що «не за Христом» (Колос. 2:8).

Це саме стосується обрізання й дотримання єврейських свят (див. Колос. 2:11, 16), а також юдейських ритуалів очищення та пов'язаних з їжею правил (див. Колос. 2:16, 21). Лжевчення включали поклоніння ангелам або намагання імітувати поклоніння ангелам (див. Колос. 2:18).

Прихильники цих фальшивих теорій обґрунтовували їх «людськими заповідями й ученнями» та, імовірно, практикували певний аскетизм (Колос. 2:22, 23).

Лжевчителі явно не були релігійними і щирими та ще й неправильно розуміли Євангеліє. Упродовж тижня ми будемо досліджувати всі ці питання. А також зрозуміємо, чому пам'ятний вірш не має нічого спільного з нашим дотриманням сьомого дня — суботи.

Неділя, 1 березня

БОЖІ ПРЕМУДРІСТЬ І ПІЗНАННЯ

Йов запитав: «Де можна знайти мудрість, — де її родовище?» (Йова 28:12). Павло відповідає: у Христі, «в Якому заховані всі скарби премудрості й пізнання» (Колос. 2:3; пор. 1 Кор. 1:30). Якщо ми маємо Христа, то маємо все, навіть «повноту розуміння» мети життя (Колос. 2:2). Через Нього відкрито Божу таємницю, яка охоплює весь План спасіння.

Прочитайте Колос. 2:1–7. З якою метою Павло написав це Послання?

Грецьке слово *параклетосін* означає «утішений» або «зміцнений» (вірш 2). Павло прагне не лише допомогти віруючим у Колосах розпізнати лжевчення, але й об'єднати їх у християнській любові. Часова форма обох дієслів указує на впевненість Павла в тому, що це Послання досягне запланованої мети.

Проте він усе ж похвалив їх, кажучи: «Радію, спостерігаючи за вашим порядком і твердістю вашої віри в Христа» (вірш 5).

Грецьке слово *таксіс*, перекладене як «порядок», використовується в Новому Завіті стосовно священницьких чинів (черг) Аарона (див. Луки 1:8; Євр. 7:11) та Мелхиседека (див. Євр. 5:6, 10; 6:20). Однак Павло використовує це слово щодо порядку в Церкві (див. 1 Кор. 14:40), зокрема в наведеному уривку Послання до колосян. Часом ми спостерігаємо тенденцію розглядати церковний порядок

та організацію лише як норми церковної інституції, ігноруючи їхнє теологічного значення.

Натомість апостол, прописуючи належні правила пристойності для богослужіння (див. 1 Кор. 11) та уточнюючи порядок обрання пресвітерів і дияконів (1 Тим. 3; Тита 1), ретельно дбав про збереження порядку в Церкві. У такий спосіб зберігається та поширюються Божя мудрість і біблійні вчення.

Завдяки правильному вченню, отриманому від співпрацівників Павла, колосяни мали «твердість віри». Її неможливо похитнути, бо вона опирається на міцну біблійну основу. Дотримання настанов Слова Божого допоможе захиститися від фальшивих учень, які пропагують лжевчителі.

Як ваш досвід свідчить про необхідність «порядку» у вашому духовному житті?

Понеділок, 2 березня

УКОРІНЕНІ І ЗБУДОВАНІ В ХРИСТІ

Тема Послання до колосян відображає один з найяскравіших принципів практичного християнського життя: «Отже, як ви прийняли Господа Ісуса Христа, так і ходіть у Ньому» (Колос. 2:6). Ми отримуємо спасіння, приймаючи Особу, а не лише сукупність учень. Однак прийняття Ісуса також передбачає прийняття всіх Його вчень, даних через апостолів і пророків Біблії (див. Ефес. 2:20).

Прийняття Христа понад усе означає смерть для себе та повну віддачу себе живому Господу.

Живе Слово (Ісуса) неможливо відокремити від написаного Слова (Біблії). Це дві сторони однієї медалі. Власне лише через Писання ми можемо пізнати Ісуса. Ми «ходимо», або проживаємо своє життя, «у Ньому», тобто дозволяємо Його Слово та Його Духові керувати нами в усіх наших рішеннях і діях.

Порівнюючи християн з рослинами (див. Колос. 2:7), Павло використовує поширену біблійну метафору. Ми вкорінюємося в Христі,

коли приймаємо Його як нашого Спасителя й упорядковуємо своє життя відповідно до Його Слова. Саме в такий спосіб ми «зміцнюємося вірою».

Як наступні уривки відкривають значення метафори про рослину, яка символічно представляє віруючих? Ісаї 61:3; Матв. 3:10; Луки 8:11–15; 1 Кор. 3:6.

Павло чітко окреслює перед віруючими дві альтернативи. Одна полягає в тому, щоб залишатися «Господніми саджанцями» (Ісаї 61:3) та зберігати повноту в Христі, тримаючись Його Самого та Його вчень. Другу можна зобразити штучною рослиною, яка, можливо, здається справжньою, але фактично нежива. Приймаючи людські філософії і традиції, ми будемо зведені «пустим обманом» (Колос. 2:8). Хоча Христос звільнив нас, існує небезпека знову бути поневоленими «ярмом рабства» (Гал. 5:1; пор. Дії 15:10).

Отже, прийняти небіблійні вчення означає зректися Христа, адже послідовники фальшивого вчення, на жаль, приймають інше Євангеліє, визнаючи людську владу вищою за авторитет Писань (див. Гал. 1:6–9). Ця небезпека загрожувала ранній Церкві і досі актуальна.

Чи пережили ви на власному досвіді, що означає померти для себе, аби прийняти Христа? Чому цей процес має бути постійним?

Вівторок, 3 березня

ПРИБИТИЙ ДО ХРЕСТА

Прочитайте Колос. 2:11–15. З якими проблемами боровся Павло?

Скільки разів нам доводилось бути свідками використання викривленого тлумачення цих текстів, особливо Колос. 2:14, як аргументу проти дотримання сьомого дня — суботи?

З метою посприяти розумінню цих текстів, адвентисти сьомого дня запропонували дві основні інтерпретації. По-перше, прибите до хреста «рукописання» (вірш 14, переклад І. Огієнка) — це перелік звинувачень, висунутих «проти нас», подібно до напису, якого Пилат наказав прибити до хреста Ісуса (див. Матв. 27:37; Івана 19:19, 20). Або ж, по-друге, прибитим до хреста був церемоніальний закон, написаний Мойсеєм (див. Втор. 31:24–26).

Розглядаючи вірш у його ширшому контексті, ми бачимо, що в ньому чітко йдеться про церемоніальний закон.

Павло також пише про «нерукотворне обрізання» (Колос. 2:11), тобто «обрізання, що є в серці» (Римл. 2:28, 29; пор. Втор. 30:16). Воно явно відрізняється від обрізання тіла, яке було одним з найважливіших положень церемоніального закону (див. Левіт 12:3; пор. Вих. 12:48).

Далі Павло пов'язує цю внутрішню зміну зі скиданням людського гріховного тіла (вірш 11, переклад І. Огієнка) та із хрещенням через занурення у воду (вірш 12). Приймаючи таке хрещення, ми свої дії символічно ототожнюємо зі смертю й воскресінням Христа.

Цей досвід навернення апостол зображує як радикальне перетворення: нас, «мертвих у переступах», Господь «оживив... разом із Собою, простивши нам усі переступи» (вірш 13).

Слово «приписи» (вірш 14) стосується правових постанов, чи то світських (див. Луки 2:1; Дії 17:7) чи то церковних (див. Дії 16:4). Це грецьке слово, яке зустрічається тільки ще один раз у посланнях Павла, стосується церемоніального закону, якого юдеї перетворили на стіну розділення між ними та язичниками (див. Ефес. 2:14, 15).

Оскільки Павло вже згадував про прощення гріхів та внутрішнє перетворення, символізоване хрещенням, навряд чи він знову повернувся б до цієї теми, використовуючи іншу метафору, яка в Писанні більше ніде не зустрічається. Радше апостол наголошує на аналогічній думці, що й у Посланні до ефесян. Тобто, що віруючим-язичникам у Колосах не потрібно турбуватися ані про дотримання церемоніального закону, зокрема обрізання, ані про закони очищення (пор. Дії 10:28, 34, 35).

Безперечно, Павло не мав на увазі, що Десять Заповідей були прибиті до хреста, адже в Посланні до римлян він визначає гріх як порушення Десяти Заповідей (див. Римл. 7:7).

ТІНЬ ЧИ ТІЛО?

Прочитайте Колос. 2:16–19. На які єврейсько-християнські звичаї звертає увагу Павло в цьому уривку?

Донині вчені не дійшли згоди щодо того, яких саме проблем торкався Павло в наведених текстах. Незаперечним є факт, що саме Послання до колосян містить немало інформації про роз'єднувальний вплив юдеїв-християн на цю переважно язичницьку церкву (див. Колос. 2:13). Тобто віруючі євреї нав'язували правила, які не були необхідними для членів цієї громади.

У тексті 16 автор перераховує низку звичних єврейських практик, яких, імовірно, продовжували дотримуватися деякі з євреїв, навернених у християнство. Проте навіть перелічене в тексті 18 відповідає тому ж контексту. Ісус критикував претензії релігійних лідерів на показне смирення (див. Матв. 6:1, 5, 7, 16). З Кумранських рукописів ми дізнаємося, що ангели займали чільне місце в деяких єврейських концепціях поклоніння. Отже, найімовірніше, Павло зіткнувся в Колосах із такими проблемами, які були подібні до проблем в інших місцях.

Оскільки вірш 16 дуже часто розуміють неправильно, його необхідно розглянути докладніше. Зверніть увагу на такі аспекти:

Використання Павлом слова «тому» свідчить про те, що це підсумок написаного ним вище. У попередніх текстах апостол спростував необхідність буквального обрізання, бо тільки внутрішня зміна серця має значення (вірші 11–15).

«Їжа чи напій» стосуються хлібного приношення й жертви возливання, які ізраїльтяни приносили до храму.

Уточнення щодо свят, новомісяччя і суботи (вірш 16), очевидно, є посиланням на текст Осії 2:11, де йдеться про ту саму послідовність церемоніальних днів, які включали церемоніальні суботи (див. Левіти 23:11, 24, 32).

Вирішальне значення для нашого розуміння цього вірша має власне тлумачення Павла: «Адже це — тінь майбутнього, а тіло —

Христове» (Колос. 2:17). Ці церемоніальні дні, як і жертви, указували на діяння Христа (див. 1 Кор. 5:7; 15:23). Натомість сьомий день, субота, був установлений в Едемі ще до гріха і задовго до прийняття церемоніальних жертв, які приносили у святилищі. Отже, субота не була тінню, яку слід було усунути після хреста.

Хоч у тексті Колос. 2:16 не йдеться про сьомий день, суботу, як ви можете застосувати пораду Павла не судити інших?

Четвер, 5 березня

ЗАПОВІДІ ЛЮДСЬКІ

Прочитайте Колос. 2:20–23. Як ви розумієте застереження Павла в світлі інших аспектів, про які він пише в цьому розділі?

Як і в Посланні до галатів (див. Гал. 4:3, 9), апостол Павло, описуючи свою стурбованість щодо дотримання єврейських обрядів, називає їх «стихіями світу» (Колос. 2:8, 20, переклад І. Огієнка; «принципами світу», Сучасний переклад). Іншими словами, як і земний храм, усе це належить до земного, тоді як наше громадянство на Небі. Нас не потрібно обтяжувати церемоніальним законом, бо він лише провіщав реальність, якою ми тепер насолоджуємося в Христі. Отже, хоча ці постанови спочатку були дані Богом, вони виконали свою функцію, тому більше не потрібні.

Оскільки всі церемоніальні приписи були скасовані завдяки Голгофському хресту, на що вказує Божественна рука, яка роздерла храмову завісу (див. Матв. 27:51; пор. Дан. 9:27), християни (зокрема євреї-християни) не повинні виконувати ці приписи. Підкоряючись їм, ми фактично ототожнюємо себе із цим дочасним світом, на відміну від нового світу, обіцяного нам у Христі.

Зрештою, ми з нетерпінням чекаємо «нових небес і нової землі, на яких пробуває праведність» (2 Петра 3:13), а не просто оновлення старого.

Окрім того, що фарисеї і книжники доповнили Мойсееві постанови додатковими людськими переданнями (див. Марка 7:1–13), увічнення юдеями обрядів Старого Завіту, які виконав Христос, уже слід було вважати не Божественним наказом, а лише запровадженими людьми обов'язками. Фактично ці правила обтяжували віру, а не зміцнювали її. Дуже легко почати вважати дотримання всіх цих правил не тільки перевагою над тими, хто цього не дотримується (що вже недобре), але й навіть до певної міри власними заслугами в спасінні. Це пастка, якої нам варто остерігатися.

Упродовж усієї християнської історії знавці Біблії були спокушувані висувати певні твердження щодо релігійних питань, узурпуючи роль Святого Духа, Котрий скеровує віруючих у розумінні значення тексту. Лише Христос — джерело, з якого тече істина Святого Письма, як її навчав Павло й інші письменники Біблії.

Наша єдина основа для спасіння — це те, що Ісус здійснив та здійснює для нас, у нас, поза нами і замість нас. Як ми розуміємо цю істину?

П'ятниця, 6 березня

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

«Як за днів апостолів люди намагалися за допомогою традицій і філософії знижити віру в Писання, так і сьогодні за допомогою привабливих сентиментів вищого критицизму, еволюції, спіритуалізму, теософії та пантеїзму ворог правди намагається спрямувати душі на заборонені шляхи. Для багатьох Біблія є світильником без оливи, бо вони налаштували свою свідомість на умоглядну віру, котра призводить до неправильного розуміння й плутанини. Вищий критицизм з його критичним аналізом, здогадками і реконструкціями підриває віру в Біблію як Божественне одкровення. Він позбавляє Боже Слово сили облагороджувати й надихати людину, керувати її життям. Спіритуалізм прищеплює багатьом віру в те, що бажання — це найвищий

закон, розпущеність — це свобода і людина відповідає тільки перед самою собою.

Послідовник Христа зустрінеється із “хитрими доказами”, про які апостол застерігав віруючих у Колосах. Він зіткнеться зі спіритуалістичним тлумаченням Писань, але не повинен приймати його. Його голос має гучно лунати на захист вічних істин Писання. Зосередивши погляд на Христі, він повинен невпинно рухатися вперед визначеним шляхом, відкидаючи все, що не узгоджується з Його вченням. Істина Божа має стати предметом його роздумів і дослідження. Він повинен розцінювати Біблію як Божий голос, що промовляє безпосередньо до нього. Так він знайде Божественну мудрість» (Е. Уайт. Дії апостолів. С. 474, 475).

Запитання для обговорення:

1. Що означають такі вислови: «В Ньому [Христі] тілесно перебуває вся повнота Божества»; «Він — Голова всякого начальства та влади» (Колос. 2:9, 10)? Див. також Івана 1:1; Євр. 1:3; 1 Петра 3:22.
2. Мабуть, усі ми були свідками використання уривка Колос. 2:14–16 як аргументу проти дотримання сьомого дня, суботи. Які інші труднощі, окрім викладених в уроці за цей тиждень, виникають у зв'язку з посиланням на ці тексти з метою довести, що нам більше не потрібно дотримуватися четвертої заповіді?
3. Як ви ставитеся до тих, хто наполягає на *необхідності* дотримуватися церемоніальних законів? Хоч їх дотримання, можливо, і принесуть деяких духовні чи богословських благословень, однак які проблеми здатна спричинити така позиція?
4. У наведеній вище цитаті Еллен Уайт закликає нас сприймати слова Біблії як «Божий голос, що промовляє безпосередньо» до нас. Отже, чому ми повинні старанно оберігати себе від будь-кого чи будь-чого, що здатне послабити нашу віру в авторитет і богонатхненність *усього* Святого Письма, навіть тих частин, які нам важко збагнути?

Біблійні тексти для дослідження:

Колос. 3:1–17; Римл. 1:18; 6:1–7; Ефес. 4:22–24; Втор. 7:6–8;
1 Сам. 16:23.

Пам'ятний вірш:

«А понад усе — любов; вона — зв'язок досконалості»
(Колос. 3:14).

Часто звучать заклики не думати тільки про небесне, бо інакше ми не принесемо жодної земної користі. Хоч певною мірою так воно і є, проте існує не менш важлива концепція, яку Павло висвітлює в третьому розділі Послання до колосян: якщо ми занадто зосередимося на земному, то не принесемо небесної користі для Господа.

Павло звертає нашу увагу на багато практичних, життєвих принципів небесного походження, які можуть зрозуміти лише ті, котрі «з Христом воскресли» (Колос. 3:1). Поради Павла — це дуже земні, практичні принципи, які покращать наші стосунки з усіма, а не лише всередині Церкви.

Ісус сказав: «Любіть ваших ворогів, благословляйте тих, хто проклинає вас, робіть добро тим, хто ненавидить вас... щоби бути вам синами вашого Отця, Того, Хто на Небі, Який Своєму сонцю велить

сходити над злими і над добрими та посилає дощ на праведних і на неправедних» (Матв. 5:44, 45).

Звучить неможливо? Так, з людського погляду. Нам потрібно померти, перш ніж справді зможемо жити для Бога. Ось чому ми повинні думати про горішнє, якщо сподіваємося принести земну користь нашому Небесному Отцю.

Цього тижня ми побачимо, як життя із Христом може змінити ситуацію зараз і навіки.

Неділя, 8 березня

ДУМАТИ ПРО ГОРНІШНЄ

Прочитайте Колос. 3:1–4. Яку умову Павло вважає необхідною для того, щоб ми думали про небесне? Як ви вважаєте, що це означає?

З вершини гори можна оглянути широкі простори навколо. З незапам'ятних часів на гори часто сходили люди, котрі шукали ближчого досвіду з Богом (див. Псал. 121:1, 2). Навіть рукотворні гори, так звані зикурати, побудовані язичниками з такою самою метою — для зустрічі з богами. Цікаво, що в місті Ур, яке Авраам мав залишити, був дуже великий зикурат, помітний за багато кілометрів. Однак сама висота розташування ніколи й нікого духовно не наблизить до Небес. Людина на це не спроможна.

Натомість до Неба можна наблизитися лише через чудо благодаті, завдяки якому ми померли й воскресли із Христом, що символізує наше хрещення (див. Колос. 2:12, 13).

Зверніть увагу: від початку третього розділу Послання до колосян апостол знов і знов наголошує на тому, що вгорі, тобто на Небі, уживаючи такі вислови: «горішнього», «де Христос», «про горішнє», «із Христом у Бозі», «з Ним у славі» (вірші 1–4).

Щоправда, у християнському житті є чимало такого, що не підлягає поясненню. Як же людина може «померти» і «воскреснути», хоч цілком очевидно, що це та сама людина, яка не пережила досвіду

смерті й воскресіння? Існує багато такого, що здається безглуздим для тілесного розуму, який не перебуває під впливом Святого Духа. Проте для людей, котрі думають про духовне, оскільки отримали обіцяне Богом нове серце, смерть для гріха і воскресіння із Христом — справжня реальність. Як ми співаємо в псалмі: «Ви питаєте мене, звідки я знаю, що Він живий? Він живе в моєму серці».

Однак Павло висловлює ці повеління, оскільки існує постійна потреба в оновленні духовного життя (див. 2 Кор. 4:16). Ми справді можемо відпасти й загинути! У цьому житті ніколи не можна почуватися в безпеці, вільними від спокус.

Тому нам слід щодня робити вибір «шукати горішнього» (Колос. 3:1). Наше вічне життя надійно «поховане із Христом у Бозі» (вірш 3), однак зовнішній прояв цього життя аж ніяк не може бути прихований.

Куди зазвичай спрямовані ваші думки: догори чи донизу? Якщо донизу, тоді як змінити їхній напрям?

Понеділок, 9 березня

ПОКІНЧИТИ З ПРИЗЕМЛЕНІСТЮ

Сьогодні ми чуємо багато гасел: «Покінчіть з війною!», «Покінчіть з вирубною лісів!», «Покінчіть з ядерною зброєю!». Проте ми, напевно, ніколи не чули гасла: «Покінчіть із приземленістю!» Воно зовсім не відповідає уявленням нашого світу. Не тому, що інші гасла або їхня ціль неправильні. Вони просто дуже недалекоглядні, зважаючи на близькість вічності. Наша увага має зосереджуватися на вищому, споконвічно вищому.

Прочитайте Колос. 3:5, 6 (див. також Римл. 6:1–7). Що означає бути мертвим для себе і для земного та живим для горішнього?

Хоч ми духовно померли із Христом, однак нам усе ще потрібно умертвити наші «члени», тобто ті спокуси, які атакують наше тіло й розум.

Утім, нам необхідно усвідомити два аспекти, пов'язані із цим повелінням.

По-перше, у тексті 3:1 Павло використовує таку форму грецького слова, яка передбачає, що ми власне воскресли із Христом. По-друге, повеління в тексті 5 випливає з цього факту («тому»). Ми здатні умертвити земне (розпусту, нечистоту, пристрасть, потяг до зла, жадобу до наживи тощо) лише тому, що воскресли із Христом та маємо Його духовне життя й силу усунути все це з нашого розуму і життя.

Цікаво, що грецькою мовою словосполучення «гнів Божий» у тексті 6 точно повторюється лише в тексті Римл. 1:18. Бог «віддає» людей «їхній нечистоті» (Римл. 1:24), і Його гнів також «прийде» (Об'явл. 6:16, 17) «на неслухняних» (Колос. 3:6). У тексті Римл. 1:18 Павло говорить про «безбожність і неправедність», ототожнюючи «нечистоту» (вжито те саме грецьке слово, що й у вірші Колос. 3:5) саме з тими людьми, котрі «у пожаданнях їхніх сердець... безчестили свої тіла» (Римл. 1:24).

Як вони безчестили свої тіла? По-перше, через те, що вони відмовлялися визнавати Творця, а також через ганебні пристрасті, адже «їхні жінки замінили природне єднання на протиприродне; так само й чоловіки, залишивши природне єднання з жінкою, розпалилися своєю пристрастю один до одного; чоловіки з чоловіками роблять ганьбу» (Римл. 1:26, 27).

Як ми виконуємо богонатхненне повеління: «Умертвіть ваші земні члени» (Колос. 3:5)?

О Н О В Л Е Н І Д Л Я П І З Н А Н Н Я

Прочитайте Колос. 3:6–11. Як Павло продовжує свій хід думок у цьому уривку?

Початкові слова в тексті 8 указують на драматичний вирішальний перехід від смерті до життя: «Нині ж ви». Грецькою слово «нині» відзначається особливою емоційною виразністю, тобто є емфатичним. Апостол хоче наголосити: *оскільки* ви воскресли із Христом та шукаєте горішнього, ваше нинішнє життя має різке відрізнятись від вашого попереднього життя. Умертвивши «земні члени» (вірш 5), «нині ж і ви відкиньте оте все: гнів, лють, злобу, богозневагу, безсоромні слова з ваших уст» (вірш 8).

Слово «гнів» використовується для опису справедливої відповіді Бога-Отця на гріх (цього питання ми торкалися вчора), а також реакції Ісуса Христа на беззаконня (див. Марка 3:5; Об'явл. 6:16). Кожна людина має бути «швидка до слухання, стримана в словах, повільна на гнів. Адже людський гнів не здійснює Божої справедливості» (Якова 1:19, 20). Зловмисник бажає іншому нещастя, блюзнір має на меті зганьбити. Павло також засуджує образливу й непристойну мову. Крім того, апостол закликає віруючих не обманювати одне одного та скинути «із себе стару людину з її вчинками» (вірш 9; пор. Левіти 19:11, 18).

Що має на увазі Павло, протиставляючи «стару людину» «новій людині»? Римл. 6:6; Ефес. 4:22–24.

Дієслова, які використовує Павло для опису цього перетворення старого на нове, є алюзією на одяг, ніби хтось знімає старий брудний одяг та вдягається в нові білі шати (пор. Зах. 3:4). Така ж відмінність

між старим і новим стосується старого завіту з Ізраїлем та нового завіту із Церквою. Перший характеризується зовнішньою буквою Закону, а другий Законом, записаним Духом у серці (див. 2 Кор. 3:4–18).

Ці метафори описують навернення та його наслідки, які Павло називає «новим творінням» (2 Кор. 5:17). Людина «оновлюється для пізнання образу Того, Хто її створив» (Колос. 3:10); «Він — образ невидимого Бога» (Колос. 1:15). Пізнання Христа через Його Слово перетворює нас «у той самий образ від слави в славу» (2 Кор. 3:18). Пізнання Христа підносить нас понад усі етнічні, географічні і соціальні межі (див. Колос. 3:11), бо ми громадяни вищого Царства.

Середа, 11 березня

ХАРАКТЕР НОВОГО ЖИТТЯ

Після опису поганих звичок і негативних рис, які людина, навернувшись до Христа, скидає й відкидає, Павло звертається до позитивного, ніби переходить від темряви до світла.

Прочитайте Колос. 3:12–14. За словами автора Послання, у які якості мають «зодягнутися» віруючі?

Подібно до Ізраїля, якого Бог покликав бути Його особливим народом та відображати Його характер, віруючі в Ісуса «обрані Богом» (вірш 12), вони — Його «вибранці» (переклад І. Огієнка). Утім, не всі відповідають цьому покликанню. Як сказав Ісус: «Багато запрошених, та мало вибраних» (Матв. 22:14, пор. 24:22, 24, 31). Згадування Павлом «обраних/вибраних» в інших посланнях має аналогічне значення (Римл. 8:33; 2 Тим. 2:10). Крім того, як і Ізраїль, віруючі — «святі», і Господь «уподобав» їх (Втор. 7:6–8). Цей привілей включає важливий обов'язок: «звіщати чесноти Того, Хто вас покликав із темряви до дивного Його світла» (1 Петра 2:9). І ми виконуємо цей обов'язок своїм життям.

Перелічені Павлом вісім чеснот вражають! Щире милосердя, доброта, покірність, лагідність, довготерпіння, вибачливість, прощення

і «понад усе — любов» (Колос. 3:12–14). Усі ці якості можуть походити лише із серця, з'єданого з Ісусом, адже вони відображають Його характер і ставлення до нас. Ми маємо прощати інших, «як Христос простив вам» (вірш 13). Любов — це «зв'язок досконалості» (вірш 14), оскільки саме любов Господа до нас пов'язує кожного з Ним і дає нам змогу по-справжньому любити інших (див. 1 Івана 4:11, 12).

Ці чесноти впливають на наші стосунки двояко. По-перше, вияв любові, милосердя, доброти і прощення до інших благословляє як нас самих, так і ближніх. Ми отримуємо певне задоволення, якщо любимо і благословляємо інших. Зазвичай люди відповідають нам тим самим, і ми продовжуємо отримувати Боже милосердя та прощення (див. Матв. 5:7; 6:14). По-друге, така поведінка прославляє Бога і спонукає людей вірити в Ісуса та йти за Ним, оскільки демонструє силу Божественної благодаті. «Жодний вплив на людську душу не володіє такою силою, як вплив безкорисливого життя. Найвагоміший аргумент на користь Євангелія — люблячий та улюблений людьми християнин» (Е. Уайт. Служіння зцілення. С. 470).

Наскільки добре ви відкриваєте Ісуса через своє ставлення до інших, особливо до людей, які недобррозичливі до вас?

Четвер, 12 березня

ЖИТИ НОВИМ ЖИТТЯМ

В останніх віршах третього розділу Послання до колосян явно виявляється турбота Павла про мир і злагоду в Церкві. Ми вже досить докладно розглянули тему Божого миру (див. Урок 7). На відміну від *pac Romana* (римський мир), *pac Christi* (мир Христа) встановлюється не ззовні, він має *панувати в наших серцях* (Колос. 3:15, переклад І. Огієнка). Це можливо лише в тоді, коли нами керує Христос.

Прочитайте Колос. 3:16, 17. Що саме дає змогу Ісусові керувати нашим життям? Яку роль у всьому цьому відіграє музика?

Вірш 16 дуже описовий. Він повідомляє, що слово Христа поселяється в нас. Це відбувається тоді, коли ми уважно читаємо Біблію, аби слухати й навчатися Божої мудрості. Музика відіграє важливу роль: «Навчайте і застерігайте самі себе». Однак не будь-яка музика. Павло використовує конкретні терміни як тут, так і в тексті Ефес. 5:19, перелічуючи псалми, урочисті й духовні пісні.

Можна припустити, що в тексті 16 апостол натякає на відмінності між старозавітною збіркою псалмів та новозавітною колекцією пісень, яких ставало дедалі більше. Імовірно, «духовні пісні» — це більш загальна назва всіх пісень хвали, пов'язаної з духовним життям або життям Церкви. Слова пісень слугують засобом навчання істини та передачі настанов щодо нового життя християнина. Чимало прекрасних гімнів останніх кількох століть містять потужні підбадьорливі послання надії й упевненості, які так потрібні в цьому бунтівному світі.

Вплив музики значний. Гра Давида на гуслах справляла заспокійливий вплив на царя Саула (див. 1 Сам. 16:23). Проте коли Давид став його суперником, гнів та образа Саула зросли (див. 1 Сам. 18:10, 11). Клінічно доведено, що спокійна класична музика зменшує тривогу, оптимізує роботу мозку, сприяє розслабленню, допомагає впоратися з болем, покращує соціалізацію.

Хто з нас не був свідком потужного впливу музики? Добре чи погано, вона впливає на наші емоції й думки. Музика, правильна музика, здатна піднести духовно.

Апостол Павло закликає нас: «І все, що тільки робите... усе робіть в Ім'я Господа Ісуса» (Колос. 3:17). Чи можете ви щиро сказати, що так і чините? Якщо ні, тоді як можете змінитися? Тобто, від чого вам слід відмовитися, якщо ви робите це не в Ім'я Господа?

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

«Коли Божий Дух керує розумом і серцем, навернена душа співає нову пісню, бо усвідомлює: у її житті виконалася Божа обітниця, її беззаконня прощені, а гріх покритий. Вона розкалася перед Богом за порушення Божественного Закону та повірила в Христа, Котрий помер задля виправдання людини. “Виправдавшись вірою”, вона має “мир з Богом через нашого Господа Ісуса Христа” (Римл. 5:1).

Проте зазнавши такого досвіду, християнин не може скласти руки, задовольняючись здійсненим для нього. Хто твердо вирішив увійти в духовне царство, той побачить, що проти нього повстали всі сили і пристрасті невідродженої природи, підтримувані царством темряви. Щодня він має заново присвячувати себе; щодня має провадити боротьбу зі злом. Старі звички, успадковані нахили до зла намагатимуться заволодіти ним, але він повинен завжди пильнувати, отримуючи перемогу силою Христа...

Нам вкрай необхідна сила для вищого, чистішого, благороднішого життя. Ми надто багато думаємо про світське і надто мало — про Небесне Царство.

Намагаючись досягти Божественного ідеалу, християнин не повинен впадати у відчай. Моральна й духовна досконалість через благодать і силу Христа обіцяна всім. Ісус — Джерело сили й життя. Він повертає нас до Свого Слова і дає листя з дерева життя для зцілення ураженої гріхом душі. Він підводить нас до престолу Бога та вкладає в наші уста молитву, через яку ми налагоджуємо тісний зв'язок із Ним. Задля нас Він задіює всемогутні небесні сили. На кожному кроці ми зустрічаємося з Його життєдайною силою» (Е. Уайт. Дії апостолів. С. 476–478).

Запитання для обговорення:

1. Що ви можете сказати про свій духовний досвід: чи пов'язаний він з обітницею, що ви «виправдані вірою»? Як ця чудова обітниця змінила ваше життя? Як вона пов'язана з розумінням, що ви також «воскресли із Христом»?

2. Що для вас означає думати про горішнє? Хіба це важливіше, ніж робити добро на Землі? Який існує взаємозв'язок між цими поняттями?
3. Подумайте про вплив вашого життя на ближніх. Хоч ми зазвичай більше думаємо про наш особистий вплив, але як щодо нашого впливу як Церкви? Як ваша помісна громада впливає на вашу місцеву спільноту?
4. Прочитайте текст Колос. 3:11. Що він повідомляє нам про єдність, яку ми повинні мати в Христі?

ЖИТИ ОДНЕ З ОДНИМ

Біблійні тексти для дослідження:

Колос. 3:18–4:6; Ефес. 5:22–25, 33; Притчі 22:6, 15; 1 Петра 2:16; 1 Сол. 5:17.

Пам'ятний вірш:

«Слово ваше нехай завжди буде ласкаве, приправлене сіллю, щоб ви знали, як вам належить кожному відповідати» (Колос. 4:6).

Коли люди живуть і працюють поруч, вони стикаються з різними проблемами. Розбіжності в поглядах іноді провокують напруженість у стосунках, можуть виникнути суперечки. Що тісніші стосунки, то важливіше, аби всі жили в злагоді.

Безперечно, найтісніші стосунки — сімейні. Родину часом називають «сімейним підприємством», і це — влучне порівняння щодо функціонування сім'ї. Між веденням бізнесу та управлінням домашнім господарством існують певні подібності. Необхідна загальна згода щодо цінностей, цілей і завдань. Щоб усе йшло гладко, усі мають працювати в злагоді одне з одним і добре виконувати свою роль. Ті самі принципи діють і в Церкві, яка власне є великою родиною.

У текстах, які ми вивчатимемо цього тижня, Павло розкриває надзвичайно важливі принципи найкращого функціонування хрис-

тианської сім'ї. Оскільки така сім'я має керуватися біблійними принципами, вона неодмінно функціонуватиме дещо відмінно від типового римського домогосподарства. Апостол також пропонує інші цінні принципи, корисні для різноманітних соціальних стосунків як у сім'ї, так і поза нею.

Неділя, 15 березня

ЧОЛОВІКИ І ДРУЖИНИ

Новий Завіт містить кілька збірок повчань для християнських родин (див. Ефес. 5:21–6:9; Колос. 3:18–4:1; Тита 2:1–10; 1 Петра 2:18–3:7). Слід зазначити, що ці так звані домашні кодекси не лише про ієрархію. Вони включають аспекти, які сприяють взаємності й обопільному повчанню в стосунках.

Прочитайте Колос. 3:18, 19. Який баланс ви помічаєте? Які додаткові поради дає Павло в уривку Ефес. 5:22–25, 33?

Деякі чоловіки цитують: «Дружини, слухайтеся своїх чоловіків» (Колос. 3:18) і зупиняються на цьому. Однак зверніть увагу на важливе уточнення, яке додає Павло: «як личить у Господі». Новий Завіт ніде не навчає, що жінки повинні слухатися всіх чоловіків; або що дружини мають бути раболіпними чи пригнобленими; або сліпо підкорятися всім примхам і бажанням своїх чоловіків. Думка Павла полягає в тому, що відданість дружини насамперед належить Господу, а потім чоловікові. Чоловік не повинен поглинати індивідуальність дружини, а також не може виконувати роль її сумління.

Любов Христа до Церкви, за яку Він віддав Себе, — це ілюстрація того, як чоловіки мають любити своїх дружин (див. Ефес. 5:25). Чоловіки будуть вірними, чого б це їм не коштувало. Вони прийматимуть рішення в інтересах дружини, хоч, звичайно, ці інтереси слід узгоджувати. Така любов дозволяє дружині з легкістю слухатися Божого наказу поважати свого чоловіка (див. Ефес. 5:33).

Здоровий християнський шлюб характеризується взаємністю: чоловік і дружина радяться одне з одним, разом обдумують справи й ухвалюють спільне рішення. Іноді, ухвалюючи важливі рішення щодо всієї сім'ї, доцільно залучити до цих обговорень дітей, проте батьки ніколи не повинні сваритися в їхній присутності. Якщо після такого спілкування чоловік і дружина не можуть дійти згоди, біблійний шлях до миру полягає в тому, щоб дружина мовчки погодилася із судженням свого чоловіка, за умови, що воно не порушує Слова Божого. Так само, якщо не всі, то більшість чоловіків можуть пригадати випадки, коли вони раділи, що послухалися своїх дружин та прийняли їхні поради. Що більше чоловік і дружина співпрацюють як одна команда, то щасливішим буде їхній шлюб.

Як нам уникнути прикрої помилки, якої люди припускалися упродовж усієї історії: пізнати прекрасні принципи, викладені в наведених вище текстах, та перетворити їх на зло?

Понеділок, 16 березня

БАТЬКИ І ДІТИ

Діти відіграють надзвичайно важливу роль у «сімейному підприємстві». Їм потрібно знати, що їх люблять і цінують як членів сім'ї та громадян Небесного Царства. Сімейне поклоніння — просте, але регулярне, уранці й увечері — має вирішальне значення. З раннього віку діти можуть починати допомагати в прибиранні та виконувати інші обов'язки. Найважливіше, що вони мають прислухатися до повеління апостола Павла: «Слухайтеся батьків у всьому, бо це до вподоби Господу» (Колос. 3:20).

Прочитайте наступні тексти. Які принципи для виховання дітей викладені в цих віршах?

1. Притчі 22:6, 15

2. Матв. 19:14

3. Втор. 6:6, 7

4. Притчі 1:8, 9

Діти, котрих правильно виховали для Господа настановами та прикладом, будуть благословенням для сім'ї, громади і за її межами. Повчання Павла для батьків, як і його повчання для чоловіків та дружин, включає збалансованість і взаємність: «Батьки, не дратуйте ваших дітей, щоб не занепадали духом» (Колос. 3:21). Те, як батько і матір (а особливо батько) взаємодіють з дітьми та дисциплінують їх, докорінно впливає на їхнє духовне виховання.

Дослідження також свідчать: вищий відсоток дітей залишається в Церкві за умови, що обоє батьків відвідують богослужіння, на відміну від ситуації, коли громаду відвідує лише один з батьків. Ще дивовижнішим є такий факт: постійне відвідування церкви батьком (навіть більшою мірою, ніж матір'ю) означає, що більша кількість дітей залишиться в Церкві в дорослому віці. Отже, не можна недооцінювати роль батька в духовному формуванні своїх дітей. Наскільки ж важливо для чоловіків серйозно ставитися до своєї ролі батька!

Утім, не всі батьки були (м'яко кажучи) зразковим прикладом для своїх дітей. Як знання про Бога як нашого Батька може допомогти принести зцілення тим, хто цього потребує, особливо якщо земний батько завдав чималої шкоди сім'ї?

РОБОЧІ ВІДНОСИНИ

Прочитайте Колос. 3:22–25; 4:1. Які повчання дано рабам? Які принципи для трудових відносин узагалі містяться в цих повчаннях?

Сьогодні люди часом наводять рабство як аргумент для того, щоб залишити деякі давні біблійні поради або навіть повністю дискредитувати Святе Письмо. Однак ця позиція не враховує історичні контексти старозавітного Ізраїля та новозавітної Церкви. Люди створені за образом Божим, отже, як і всі розумні Божі істоти, вони мали бути вільними. Мойсееві закони забороняли ізраїльтянам бути рабами довічно (див. Втор. 15:12) та встановлювали максимальний термін служби (шість років) для погашення фінансової заборгованості (див. Вих. 21:2–6; Левіти 25:39–43). Яким би огидним у нашому сучасному розумінні не було рабство, у Біблії воно в жодний спосіб не нагадувало ті нелюдські звичаї щодо рабів, які спостерігалися в західному світі та було бичем і жахливим злочином проти людства.

У новозавітні часи Церква мала діяти в межах римського права, яке передбачало володіння рабами. «Проте, на відміну від сучасних форм рабства, римське право надавало рабам значні права й можливості, а спроба відкинути цю норму могла загрожувати просуванню Євангелія» (Clinton Wahlen. “Culture, Hermeneutics, and Scripture: Discerning What Is Universal”. *Biblical Hermeneutics: An Adventist Approach*. Ed. by Frank M. Hasel (Silver Spring, MD: Biblical Research Institute/Review and Herald Academic, 2020). P. 166).

Фактично, на відміну від Римської імперії, у Церкві найперший обов’язок раба був перед Господом. А їхнім господарям було наказано поводитися з рабами справедливо, «знаючи, що й ви маєте Господа на небі» (Колос. 4:1). Крім того, Павло закликав Филимона ставитися до Онисима вже не як до раба, а як до брата (див. Филм. 16). Власне, і в Старому, і в Новому Завітах віруючих названо рабами (або слугами) Бога (див. Псал. 34:23; Луки 17:10; 1 Петра 2:16).

Навіть якщо нам не подобаються ті культурні обставини, у яких були написані деякі біблійні тексти, ми все ж повинні визнати авторитет самого тексту. Інакше ми ставимо себе та свою культуру вище Святого Письма. Найкращий варіант — переглянути все, що Біблія говорить на певну тему, перш ніж дійти висновку, що ж про це сказано в Біблії.

Поміркуйте, як уривок Колос. 3:22–25; 4:1 можна застосувати до ваших відносин на роботі. Як ці принципи можуть бути корисними для вас як начальника або працівника?

Середа, 18 березня

У МОЛИТВІ ОДНЕ ЗА ОДНОГО

Прочитайте Колос. 4:2–4. Які принципи молитви викладені в цих віршах? З якими молитовними проханнями звертається Павло?

Серед найважливішого, що ми можемо сказати людині, котра бореться з різними проблемами, чи то сімейними, чи пов'язаними зі здоров'ям, фінансами тощо, будуть слова: «Я молюся за тебе». Це дарований Небесами засіб зв'язку та взаємодії. «Це частина плану Бога — дати відповідь на наші молитви віри те, чого Він не дарував би, якби ми не попросили про це» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 525).

Зверніть увагу, які потужні вирази щодо молитви використовує Павло: «Будьте тривалі» (тобто наполегливі), «пильуйте з подякою в ній». Такі слова свідчать, що це молитва віри (див. Колос. 4:2; переклад І. Огієнка). Апостол закликає нас молитися «постійно» (Ефес. 6:18) і «невпинно» (1 Сол. 5:17). Найдивовижніше, що ми «не знаємо, за що і як маємо молитися, але сам Дух заступається за нас невимовними зітханнями» (Римл. 8:26).

Прочитайте текст Колос. 4:3. Які «двері Слова» Бог може відчинити для вас, щоб ви поділилися з ближніми своєю вірою?

Зауважмо, Павло також просив колосян молитися про те, щоб він міг сказати правильні слова. Читаючи його листи або його промови в книзі Дії, ми переконуємося, що апостол завжди говорив красномовно й ніколи не сумнівався в тому, що варто сказати. Однак у тексті 4 він уточнює, що потребує молитов, аби міг проголошувати вістку, «як мені належить». Наприкінці цього вірша Павло також використовує дуже важливе грецьке слово (*dei*), що перекладається виразом «як повинен говорити». Це вказує на необхідність здійснювати справу проповіді Євангелія. Апостол усвідомлював важливість проголошення вістки людям, котрі перебували на найвищих рівнях римського уряду, зокрема в домі кесаря.

«Не завжди обов'язково схилити коліна, аби помолитися. Виховуйте в собі звичку розмовляти зі Спасителем, коли залишаєтеся самі, коли йдете або зайняті щоденною працею. Нехай серце постійно підносить мовчазне прохання про допомогу, світло, силу, знання. Нехай кожен ваш подих буде молитвою» (Е. Уайт. Служіння зцілення. С. 510, 511).

Четвер, 19 березня

ПОВОДИТИСЯ МУДРО

У чому полягає найважливіша істина, яку ми, християни, знаємо? Звичайно, вона полягає в тому, що Ісус Христос помер за наші гріхи і через віру в Нього ми можемо мати вічне життя. Цю істину ми ніколи не змогли б збагнути самі. Натомість, цю істину потрібно було нам сказати або відкрити. І її нам відкрито — у Слові Божому.

Існує чимало істин, знання й мудрості, про які ми ніколи б не дізналися, якби Бог не відкрив їх у Своему Слові. Однак ці знання і мудрість дані нам не просто як знання, ми маємо втілювати їх у своєму житті.

Прочитайте Колос. 4:5, 6. За словами Павла, у яких ситуаціях нам особливо потрібно «поводитися мудро»?

На жаль, ми, християни, часом поведимося зовсім не як християни! І, як зазначив Павло (цитуючи текст Ісаї 52:5), Ізраїль також був каменем спотикання для невіруючих: «Через вас Боже Ім'я зневажається між народами» (Римл. 2:24). Велике значення має наше ставлення до інших, особливо до тих, хто не нашої віри (див. Тита 2:5; 2 Петра 2:2). Християнська сім'я, зібрання молоді для молитви, а не для витівок, проста доброзичливість і спокійний, терпеливий дух переконливо свідчать нашому оточенню про те, чи наша віра справжня.

У тексті Колос. 4:6 Павло приділяє особливу увагу нашим словам: «Слово ваше нехай завжди буде ласкаве». Слова, які ми промовляємо, мають бути не лише добрими і ввічливими, але й пронизаними Божою благодаттю через вплив Святого Духа.

«Приправлене сіллю». На відміну від загальновідомого визначення «солоних» висловів, наші слова мають бути доречними і привабливими для слухачів.

«Щоб ви знали, як вам належить кожному відповідати». Лише Святий Дух може дарувати нам правильні слова в правильний час для правильної мети і підготувати розум слухачів до вістки, яку нам «належить» передати (тут також використовується слово *dei*; див. учорашні коментарі на текст Колос. 4:4).

Подумайте про власні слова, дії й поведінку перед іншими. Яке свідчення ви поширюєте про свою віру? Що означає бути християнином?

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

«Кожний член сім'ї має зрозуміти, що на ньому особисто лежить відповідальність за підтримання затишку, порядку й організованості в сім'ї. Нехай ніхто не перешкоджає праці іншого. Усі повинні об'єднатися в добрій справі взаємної підтримки: необхідно виявляти ласкавість, витримку, терпіння; говорити лагідним, спокійним тоном, уникати непорозумінь; кожен має робити все можливе, аби полегшити тягар матері...

Кожний член сім'ї має розуміти роль, яка відведена йому в єднанні з іншими. Усі, починаючи від шестирічної дитини, мають знати, що від них вимагається нести свою частину життєвих обов'язків» (Е. Уайт. Християнська родина. С. 179, 180).

«Ми повинні впустити Христа в наші серця й сім'ї, якщо хочемо ходити у світлі. Сім'я має повністю відображати значення цього слова. Це має бути маленький рай на Землі, місце, де ніжні почуття зрощують, а не пригнічують. Наше щастя залежить від того, наскільки ми виявлятимемо любов, співчуття й щирю любов'язність одне до одного... Ми маємо забувати про себе і шукати можливостей віддячити, хоча б у невеликому, за добро, виявлене іншими до нас, пильнувати нагоди, аби втішити інших, розвіяти їхні печалі та полегшити їхні тягарі вчинками доброти й навіть маленькими виявами любові. Ці любов'язні, сповнені уваги вчинки, які починаються в сімейному колі, поширюються за його межі і роблять життя щасливим; тоді як нехтування цими дрібницями робить життя сумним і гірким» (Е. Уайт. Свідчення для Церкви. Т. 3. С. 539, 540).

Запитання для обговорення:

1. Якщо ви одружені, які принципи допомогли вам у взаєминах? Яку пораду ви можете дати неодруженим? Як їм підготуватися до труднощів, які неминуче пов'язані з подружнім життям?
2. Діти багатьох люблячих, дбайливих батьків, котрі виховували їх у чудових християнських сім'ях, часто в дорослому віці відмов-

ляються від віри. Яку пораду і розраду ви можете запропонувати таким батькам? А що краще не говорити взагалі?

3. Докладніше обговоріть настанову: «Поводьтєся мудро». Для порівняння, що означає поводитися нерозумно на відміну від мудро? Чого ви навчилися в різних ситуаціях, поводячись мудро або нерозумно?

«СПОВНЕНІ ВСІЄЮ БОЖОЮ ВОЛЕЮ»

Біблійні тексти для дослідження:

Колос. 4:7–18; Ефес. 6:21; Дії 15:36–40; 2 Тим. 4:10, 11; 2 Петра 3:10–14; Ісаї 60:1–3.

Пам'ятний вірш:

«За все дякуйте, бо це Божя воля в Ісусі Христі щодо вас»
(1 Сол. 5:18).

В останній частині Послання до колосян розкривається ширше коло співробітників Павла. Книга Дії повідомляє, що він співпрацював спочатку з Варнавою, згодом із Силою, а потім стисло розповідає про його три місіонерські подорожі.

Цього тижня ми розглянемо стратегію місіонерської діяльності Павла, яка передбачала дуже ефективне використання часу й ресурсів для досягнення головних центрів Римської імперії. Ця стратегія також передбачала навчання перспективних членів Церкви з метою досягнення міст і поселень, які Павло не зміг би відвідати, таких як Колоси, Лаодикія та Гієраполь.

Завдяки особистим відвідуванням під час своїх подорожей та особливо через власні послання під час ув'язнення Павло постійно об'єднував людей і церкви. Він усвідомлював, що успіх євангельської місії залежить від спільної праці всіх: юдеїв і християн з язичників,

чоловіків і жінок, таких людей, як Тихик, Аристарх, Юст, Епафрас, Лука та Нимфан. Інтригує те, що ми також дізнаємося про його лист до Лаодикії, який не зберігся для нас. У цих останніх текстах Павло виклав чимало інформації, зокрема особистий заклик до чоловіка на ім'я Архип. Поки міг, він робив усе можливе для зміцнення церков.

Неділя, 22 березня

УРОКИ З ПОШИРЕННЯ ЄВАНГЕЛІЯ

Від Павла ми дізнаємося чимало про поширення Євангелія. Своїми подорожами він охопив приблизно 13 400 миль (понад 21 560 км). Це вражає, адже апостол переважно подорожував пішки, а деякий час провів у в'язниці.

Упродовж значного часу Павло перебував у центрах торгівлі, таких як Коринт і Ефес, звідки вістка поширилася вглиб регіонів. Він також повернувся до заснованих ним церков, щоб зміцнити й підбадьорити новонавернених. Якщо не було можливості відвідати церкви особисто, Павло надсилав листи. Тому віруючі знали, що він пам'ятає й піклується про них.

Прочитайте Колос. 4:7–9 та порівняйте з Ефес. 6:21. Як Павло охарактеризував Тихика? Чому апостол послав Тихика й Онисима до Колосів?

Певні відомості краще передавати усно, а не письмово. Було б цікаво дізнатися, яку новину ці двоє братів передали колоссянам. Судячи з наміру Павла потішити їх цією новиною (вірш 8), імовірно, йшлося про подробиці обставин апостола у в'язниці. Таке спілкування було важливим як засіб підтримки особистих зв'язків, які об'єднують віруючих.

Тихик, чие ім'я означає «щасливий», був довіреним посланцем. Апостол називає його «улюблений брат», «вірний служитель» і «співпрацівник». Тихик був одним із двох чоловіків з Азії, обраних Павлом (див. Дії 20:4) для супроводу його в подорожі з коштами для

нужденних віруючих у Єрусалимі. Він також перебував з Павлом під час його другого ув'язнення в Римі, звідки його відправили до Ефеса, щоб там зміцнити справу благовістя (див. 2 Тим. 4:12). Павло також мав намір, послати Тихика до Тита на Крит (див. Тита 3:12). Разом з ним був Онисим, якого Павло навернув у Римі (див. Урок 1) та називає «вірним улюбленим братом».

Крім того, Павло бажав довідатися про ситуацію віруючих у Колосах. Тому цю інформацію можна було передати якщо не самим Тихиком, то через когось іншого. У такий спосіб апостол виявляв любов і турботу про віруючих колосян (хоч особисто він не відвідав цієї церкви), а також зміцнював їх у вірі, щоб вони могли підтримувати інших.

Як подробиці з особистого життя Павла, згадані в його листах, не тільки виявляють людяність апостола, а й підтверджують вагомість його служіння?

Понеділок, 23 березня

ЗВ'ЯЗОК У ЦЕРКВІ

У світі, де існує зв'язок через Інтернет, соціальні медіа й незліченні пристрої, важко уявити, з якими труднощами стикався Павло, допомагаючи церквам відчувати себе частиною чогось більшого, ніж їхні місцеві громади.

Прочитайте Колос. 4:10, 11. Крім пересилання вісток через посланців, до яких ще способів зв'язку заохочував Павло? З огляду на деякі проблеми, котрих апостол торкався в цьому Посланні, яку вістку він передає через привітання?

За допомогою цих привітань Павло налагоджує й розвиває зв'язок між одновірцями. З наведених текстів ми дізнаємося, що Марко був

небожем Варнави (вірш 10, переклад І. Огієнка). У такий спосіб апостол прокладає шлях для подальшого візиту Марка до Колосів. Аристарха буквально названо «військовополоненим побратимом», тобто він був ув'язнений разом з Павлом. Обое були воїнами, зодягненими в «Божу зброю» (Ефес. 6:10, 11), котрі боролися за звільнення бранців сатани для служіння в Царстві Божому (див. 2 Тим. 2:1–4). Исус/Юст (єврейське й римське імена, які звучать дуже подібно грецькою мовою, як-от Савло/Павло) також рекомендований колоссянам як надійний співробітник у благовісті.

Павло наголошує: Аристарх, Марко та Юст були віруючими євреями («з обрізаних»). Далі він згадує трьох язичників: Епафраса, Луку та Димаса (вірші 12–14). Незважаючи на певну напругу в Церкві між євреями та язичниками, згадані співробітники могли злагоджено й ефективно працювати разом. Утім, кажучи: «...це єдині» (вірш 11), Павло, схоже, дещо розчарований, що його в стражданнях не підтримало більше єврейських християн. Проте важливо, що тепер Іван Марко, який кілька років тому покинув Павла й Варнаву під час їхньої першої місіонерської подорожі (див. Дії 13:13; 15:36–40), виявився не лише вірним, але й «втіхою» для Павла (Колос. 4:11).

Загрози для єдності не є чимось новим. У зв'язку з усесвітнім поширенням Церква адвентистів сьомого дня останніми роками зазнала ґрунтовних змін, і сили зла невпинно атакують її єдність. Цей наступ на єдність можна відчувати на кожному рівні Церкви.

Як ви можете працювати у своїй місцевій громаді над тим, аби нейтралізувати чинники, які загрожують нашій єдності? Що це за чинники на місцевому рівні?

Вівторок, 24 березня

ДОСКОНАЛІ І СПОВНЕНІ БОЖОЮ ВОЛЕЮ

Написано чимало книг про життя і Церкву, підпорядковані меті. Можливо, вираз «підпорядкованість меті» не зовсім доречний, проте чітка «орієнтація на мету» життєво важлива для досягнення будь-

якої значущої справи. Життя і служіння Павла, його співробітників та інших апостолів – приклад такої орієнтації (див. Филп. 3:13, 14). Результати говорять самі за себе: Євангеліє швидко поширилося по всій Римській імперії та за її межами (див. Колос. 1:23). Така сама орієнтація потрібна й сьогодні.

Прочитайте Колос. 4:12, 13. Про яку мету пише Павло? Як її досягнути?

Як згадувалося в попередньому уроці, Епафрас, очевидно, відіграв важливу роль у поширенні Євангелія в Колосах і сусідніх містах – Лаодикії й Гіераполі (див. Урок 1). Безперечно, привітання апостола та його молитви за ці громади дуже підбадьорювали тамтешніх віруючих. Молитви Епафраса мали чітку мету: щоб колосяни «були досконалі й сповнені усією Божою волею» (вірш 12). Розгляньмо уважніше основні аспекти цієї молитви.

Стояли (переклад П. Куліша). В оригіналі вживається слово, яке означає стояти твердо й непохитно, а це можливо лише тоді, якщо ми «непохитні, утверджені» у вірі та впевнені в істинності Євангелія (Колос. 1:23). Те саме слово Павло використовує в розділі 6 Послання до ефесян (переклад І. Огієнка): «Зодягніться в повну Божу зброю, щоб могли ви **стати** проти хитроців диявольських» (вірш 11). «Отже, **стійте**, підперезавши стегна свої правдою, і зодягнувшись у броню праведності, і взувши ноги в готовність благовістити мир» (вірш 14).

Досконалі. Це слово вказує на удосконалення характеру, яке знаходить своє остаточне вираження в жертовній любові (див. Матв. 5:44, 48) тих, хто ніколи не стверджуватиме, що «вже осягнув» (Филп. 3:12–15).

Сповнені. Це потужне слово означає повністю задовольнити, довести щось до повної міри. Воно використовується щодо Авраама, котрий був «зовсім певний» (Римл. 4:21; переклад І. Огієнка), що Бог здійснить обіцяне Ним, хоч й неможливе з людського погляду; а також щодо Павла, який був зміцнений Господом, аби через нього «сповнилася проповідь» (2 Тим. 4:17).

Усією Божою волею. Слово «увесь» означає «всеохопливий», «повний». Сам Павло молився, щоб колосяни «сповнилися пізнанням Його [Бога] волі» та «поводилися гідно Господа, аби догодити Йому в усьому», «зміцнюючись усякою силою» (Колос. 1:9–11).

Середа, 25 березня

ЖИТИ У СВІТІ, АЛЕ БУТИ НЕ ВІД СВІТУ

Прочитайте Колос. 4:14, 15 і 2 Тим. 4:10, 11. Чим Лука відрізняється від Димаса і чому?

Апостол Іван закликає нас: «Не любіть світу, ні того, що у світі: коли хто любить світ, у тому немає любові Отця» (1 Івана 2:15). Любов Луки до Ісуса та Його Царства спонукала його підтримувати Павла до кінця, що б не сталося, натомість Димас полюбив цей світ більше, ніж світ прийдешній.

Прочитайте наступні уривки. Які поради дано людям, котрі очікують Другого приходу Христа?

1. Марка 13:32–37

2. Тита 2:11–14

3. 2 Петра 3:10–14

4. Об'явл. 3:17–21

Ісус та апостоли часто закликають нас «пильнувати», бути насторожі й завжди готовими до приходу Вчителя, щоб той час не застав нас зненацька. На жаль, як і учні, котрі не прислухалися до повеління Ісуса: «Пильуйте й моліться» (Марка 14:38), багато хто не зробить необхідних приготувань. Усе зводиться до питання, хто або що володіє нашим серцем, адже ми не можемо служити двом панам.

У посланні до Лаодикії Ісус дає нам чіткий рецепт. По-перше, ми маємо покаятися у своїх гріхах. По-друге, нам потрібно відкрити свої серця для Ісуса і дозволити Йому керувати, а це (по-третє) дозволить нам здобути «золото» віри й любові, перевірених випробуваннями та переможних у спокусах.

У чому Ісус міг би сьогодні попросити вас покаятися? Який елемент Його рецепту найбільш актуальний для вас?

Четвер, 26 березня

ВІСТКА ДЛЯ ЛАОДИКІЇ

Прочитайте та порівняйте уривки Колос. 4:16–18 та 2:1–3. Розмірковуючи над вісткою Ісуса до Лаодикії (див. вчорашній урок), який взаємозв'язок ви зауважуєте між цією вісткою та Посланням до колосян, яке також читали в Лаодикійській церкві за днів Павла?

В історії Божого народу впродовж століть знов і знов виникають ті самі проблеми. Пророки докоряли Ізраїлеві за бажання поклонятися так, як і світ, та закликали їх покаятися, поки не пізно. Ісая навіть вигукував: «Якою ж розпусницею стало колись вірне місто!» (Ісаї 1:21) і спонукував народ повернутися до Бога за прощенням та очищенням (див. Ісаї 1:16–20). Як Іван Хреститель (див. Матв. 3:2, 8–10), так і Христос (див. Матв. 4:17; 12:33–37) закликали ізраїльтян покаятися й принести плід, який витримає випробування судом в останні дні. Апостоли передавали аналогічну звістку (див. Дії 2:38; 3:19; 17:30; 2 Кор. 7:9, 10).

Порівняйте наступні уривки: Ісаї 60:1–3 з Об'явл. 18:1–4 та Ісаї 62:1–5 з Об'явл. 19:7, 8. Що спільного у вістках цих двох книг?

Бог з'єднає Небо і Землю. Однак через велику боротьбу це має здійснюватися поетапно:

1. На Голгофі сатана втратив будь-яку прихильність небесних істот до нього (див. Івана 12:31).

2. Завдяки судному служінню Христа в Небесному святилищі Божий народ буде удосконалений «у всякому доброму ділі, аби виконати Його волю» (Євр. 13:21), і буде приготовлений до Неба.

3. Завдяки тисячолітньому судові й остаточному суду після тисячоліття всі невияснені питання будуть вирішені назавжди, а гріх і нерозкаяні грішники будуть знищені в озері вогню, який також очистить Землю (див. Об'явл. 21:8).

4. Лише після знищення гріха Небо й Земля нарешті зможуть об'єднатися (див. Об'явл. 21:3).

Що власне ти (а не хтось інший) можеш зробити, аби залишитися вірним Богові й даній Ним істині? Що твій вибір відкриває про те, хто насправді володіє твоїм серцем?

П'ятниця, 27 березня

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

«Душа, котра підкорилася Христові, стає Його власною фортецею, яку Він охороняє в цьому неспокійному світі. Господь бажає, щоб у цій фортеці не визнавали жодної іншої влади, окрім Його власної. Душа, котра в такий спосіб перебуває під владою небесних сил, неприступна для нападів сатани. Та якщо ми не підкоримося владі Христа, то потрапимо в полон до лукавого. Ми неминуче опиняємося під владою однієї з двох великих сил, які змагаються за першість у світі. Не обов'язково свідомо обирати служіння царству темряви, щоб стати його підданим. Для цього достатньо лише знехтувати можливістю приєднатися до Царства світла. Якщо ми не співпрацюємо з небесними силами, то сатана заволодіє серцем і зробить його своєю оселею. Єдиний захист від зла — це перебування в серці Христа, чого можна досягнути через віру в Його праведність. Доки не маємо живого зв'язку

з Богом, ми ніколи не зможемо опиратися гріховному впливові самолюбства, потуранню власним забаганкам та спокусі гріха. Ми можемо позбутися багатьох поганих звичок і на деякий час відокремитися від сатани, але без живого зв'язку з Богом через щохвилиenne підкорення Йому ми будемо переможені. Без особистого знайомства й постійного спілкування з Христом ми залишені на поталу ворогові й урешті-решт почнемо виконувати його накази» (Е. Уайт. Бажання віків. С. 324).

Запитання для обговорення:

1. Перечитайте наведену вище цитату Еллен Уайт. Так, у великій боротьбі беруть участь лише дві супротивні сторони, і якщо ми свідомо не обираємо Христа, то опинимося на боці сатани (див. Луки 11:23). Як би сильно це розуміння не тривожило наші почуття, Бог не зобов'язаний стежити за тим, щоб Його істини не бентежили їх. Що ця реальність говорить вам про важливість підкорення вашої волі Христові?
2. Прочитайте Об'явл. 14:14–16. Ранній дощ у день П'ятидесятниці дав змогу євангельському зерну зійти й вирости, тоді як Пізній дощ готує Землю до останнього врожаю. Як ця перспектива пов'язана із текстом Об'явл. 14:12?
3. Як культура та навколишній світ впливають на Церкву в цілому й на кожного віруючого зокрема? Як ми можемо захиститися від негативного впливу світу, котрий у всі часи становив загрозу для Божого народу?

Посібник з вивчення Біблії в Суботній школі на 1 квартал 2026 р.

ОБ'ЄДНАННЯ НЕБА І ЗЕМЛІ
ХРИСТОС У ПОСЛАННЯХ ДО ФИЛИП'ЯН І КОЛОСЯН

Клінтон Вален

Директор видавництва **В. Кулага**, головний редактор **І. Джердж**, переклад **О. Кучеренко**,
редагування **Л. Качмар**, богословська експертиза **М. Матвійчук**, коректура **О. Мехоношина**,
верстка та обкладинка **М. Пилипчук**, відповідальна за друк **Т. Грицюк**.

Формат 84x108/32 Папір газетний. Офсетний друк.

Підписано до друку 28.08.2025. Гарнітура: MuGrid Pro, Ostava. Наклад 10200

Видавництво «Джерело життя» 04052. М. Київ, вул. Лук'янівська, 9/10